

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra historie

**SEZNAM MAJITELŮ MĚŠŤANSKÝCH DOMŮ
VE VIDNAVĚ (1700–1850)**

Příspěvek k vývoji držby měšťanských nemovitostí

Štěpán Koudela

Bakalářská diplomová práce

Vedoucí práce: Mgr. Věra Slavíková, Ph.D.

Ostrava 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předloženou bakalářskou práci „*Seznam majitelů měšťanských domů ve Vidnavě (1700–1850)*“ vypracoval samostatně na základě citovaných pramenů a literatury.

V Olomouci dne

Podpis

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat především paní Mgr. Věře Slavíkové, Ph.D. za všechny korekce textů, přínosné rady a konzultace.

Za jazykovou korekci textu děkuji také pánům Pavlu Lasztoviczovi a Miroslavu Rybáčkovi.

Velké díky patří mé rodině, která za mnou stála po celou dobu studia a bez jejíž podpory by tato práce nevznikla.

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Literatura.....	6
3. Nástin dějin města.....	7
3.1. Vzestup a pád města ve středověku (13.–15. století)	7
3.2. Rozmach města v 16. století	14
3.3. Třicetiletá válka a její dopady na město	18
3.4. Pomalá poválečná obnova	20
3.5. Vidnava jako správní centrum rakouské části niského knížectví	21
4. Urbanistický vývoj města.....	26
4.1. Městské osídlení do požáru v roce 1713	26
4.2. Stavební vývoj Vidnavy po roce 1713	28
5. Rozbor archivních pramenů.....	33
5.1. Pozemkové knihy	33
5.1.1. Hlavní pozemková kniha	34
5.1.2. Rozbor zápisů v pozemkových knihách.....	36
5.2. Karolínský katastr.....	38
5.3. Matriky	39
6. Nástin použitého postupu pro evidenci majitelů měšťanských domů	40
7. Shrnutí dosavadního výzkumu.....	41
8. Seznam majitelů měšťanských domů (1700-1850)	45
9. Seznam použitých pramenů a literatury	138
9.1. Prameny	138
9.2. Literatura	139
Příloha I. – Převodník názvů ulic.....	143
Příloha II. – Obrázky.....	144

1. Úvod

Vidnava je starobylé biskupské město nacházející se v Horním Slezsku na území bývalého niského knížectví. Bylo založeno ve 2. polovině 13. století v úrodné nížině na pravém břehu řeky Vidnavky. Podle současného administrativního členění se město nachází na severním okraji okresu Jeseník nedaleko státní hranice s Polskem.

Vnější vzhled města byl utvářen především měšťanskou obytnou zástavbou. Ta prošla během staletí mnoha proměnami, způsobenými jak hospodářskými rozkvěty města, tak živelnými nebo válečnými katastrofami, které místo v dějinách zasáhly. Každý měšťanský dům zde má svou historii, kterou kromě zmíněných činitelů utvářeli především jeho obyvatelé. Ti vystupují z anonymity díky výborně zachovaným městským knihám, které byly vedeny z důvodu evidence držby měšťanských nemovitostí. Předkládaná bakalářská práce se tedy na základě zmíněného archivního pramene pokouší sledovat vývoj držby celkem 90 vidnavských měšťanských domů (tedy takových, jejichž majiteli byli plnoprávní měšťané¹) nacházejících se ve vnitřním městě odděleném od předměstí hradební zdí. Prostřednictvím sledování vývoje držby měšťanských nemovitostí v pozemkových knihách a dalších archivních pramenech se práce pokouší poodhalit nejenom historii jednotlivých domů, ale také dějiny celého města.

Text bakalářské práce je rozčleněn kromě úvodu na dalších pět kapitol. Ve 2. kapitole je vyjmenována a zhodnocena dosavadní literatura věnující se Vidnavě. Kromě toho je na tomto místě také poukázáno na další podobné práce zabývající se vývojem držby měšťanských nemovitostí. Následující část se pokouší v několika podkapitolách seznámit čtenáře s historií Vidnavy, která je zasazena do kontextu dějin celého regionu. Z důvodu velké odlišnosti historického vývoje Jesenicka od jiných regionů v českých zemích byla pro pochopení souvislostí věnována velká pozornost také správním dějinám. Na základě poznatků z pozemkových knih byl také učiněn pokus objasnit alespoň částečně rozsah živelných nebo válečných katastrof, které město postihly. Další 4. kapitola je věnována urbanistickému vývoji města, přičemž jako mezník byl zvolen rok 1713, kdy došlo ve městě

¹ Definici měšťanského domu uvádí např. HANIČÁK, Ondřej: *Renesanční domy moravsko-slezského pomezí. Příspěvek k poznání typologie a formálních aspektů měšťanské obytné architektury 16. a 17. století*. Opava 2015, s. 9. Měšťanem byl každý obyvatel města, který byl držitelem měšťanského práva a odváděl do městské pokladny daně (takzvaně s městem trpěl). KORBELÁŘOVÁ, I.: *K vymezení pojmu „měšťan“ v pramenech k dějinám měst na Opavsku v 17. a 18. století*. Acta historica et museologica Universitatis Silesianae Opaviensis, řada C, 2, 1955, s. 94.

k rozsáhlému požáru. V předposlední části textu jsou blíže představeny jednotlivé archivní prameny použité při psaní práce, jejímž jádrem se stala poslední 6. kapitola. V ní je ke každému z 90 měšťanských domů formou tabulky sestavena posloupnost jejich majitelů.

2. Literatura

Literatura k dějinám města není příliš početná a můžeme ji rozdělit na německou předválečnou a českou poválečnou. Důležité informace k historii Jesenicka i Vidnavy jsou obsaženy již ve vlastivědných pracích slezských topografů Reginalda Kneifela² a Faustina Ense³. V roce 1871 bylo ve Vidnavě založeno státní gymnázium⁴, což se ukázalo být klíčové, kromě jiného také pro podnícení zájmu místních obyvatel o minulost jejich města. První velice přínosnou práci napsal profesor tohoto gymnázia Julius Neugebauer.⁵ Hodnotným zdrojem informací ke středověkým dějinám Vidnavy a hlavně vidnavského fojtství je dílo rovněž gymnaziálního profesora Franze Schauera, které má vědeckější charakter než práce Neugebauerova (autor cituje zdroje svých poznatků).⁶ Po založení gymnázia bylo dalším významným počinem zřízení městského muzea v roce 1896, jehož velmi aktivním pracovníkem byl městský kronikář Franz Then⁷, který v roce 1933 vydal rozsáhlou publikaci nazvanou *Příspěvky k dějinám města a fojtství ve Vidnavě ve Slezsku*. V ní formou kroniky líčí po vybraných letech události v dějinách města, fojtství a vidnavské farnosti.⁸ Některé informace přebírá téměř doslova z prací svých předchůdců, kromě toho ale přináší také spoustu nových poznatků. Tyto získal mimo jiné studiem matrik vidnavské farnosti, k jejichž nejstarším svazkům vyhotovil i rejstříky. Then naopak vůbec nestudoval městské knihy trhové a pozemkové knihy. Pro dějiny celého Jesenicka je velmi přínosná též práce Angely Drechslerové, která formou registru zpřístupnila mnoho dnes již neexistujících písemných pramenů uložených před 2. světovou válkou v německých

² KNEIFEL, Reginald: *Topographie des kaiserl. königl. Antheils von Schlesien*. Zweyter Theil. Dritter Band. Brünn 1806.

³ ENS, Faustin: *Ortsbeschreibungen der Fürstenthümer Jägerndorf und Neisse österreichischen Antheils und der mährischen Enclaven im Troppauer Kreise*. Wien 1837.

⁴ HADERKA, Miloslav: *Vidnava. Historie a současnost*. Vidnava 2008, s. 8.

⁵ NEUGEBAUER, Julius: *Beitrag zur Geschichte von Weidenau*. In: Dritter Jahres-Bericht des k. k. Staats-Real-Gymnasiums zu Weidenau. Jeseník 1874, s. 3-40. K osobnosti autora blíže GROWKA, Květoslav: *Medailónky vlastivědných pracovníků* (dále jen *Medailónky*). In: V. svatováclavské česko-polsko-německé setkání v Jeseníku. Sborník referátů. Jeseník 2005, s. 65-66.

⁶ SCHAUER, Franz: *Geschichte der Vogtei von Weidenau*. In: Programm des k. k. Staats-Gymnasiums in Weidenau für das Schuljahr 1884/85. Jeseník 1885, s. 4-50.

⁷ K dějinám vidnavského muzea blíže TINZOVÁ, Bohumila: *Městské muzeum a muzejní spolek ve Vidnavě*. In: V. svatováclavské česko-polsko-německé setkání v Jeseníku. Sborník referátů. Jeseník 2005, s. 36-38. K osobnosti Franze Thena blíže GROWKA, K.: *Medailónky*, s. 68.

⁸ THEN, Franz: *Beiträge zur Geschichte der Stadt und Vogtei Weidenau in Schlesien*. Freiwaldau 1933.

archivech.⁹ Poválečná literatura je zastoupena především rozsáhlými a dosud nepřekonanými pracemi od významného archiváře a historika Rudolfa Zuberu, který byl od roku 1952 zaměstnancem pobočky Zemědělsko-lesnického archivu v Javorníku.¹⁰ Zde se začal zabývat dějinami niskeho knížectví, o kterém napsal v roce 1959 studii *Správní vývoj nisko-otmuchovského knížectví*, jejíž koncept se nachází v osobním fondu Rudolfa Zuberu.¹¹ Pro historii Vidnavy je důležitá především druhá část kapitoly *Zemská správa knížectví niskeho*, ve které Rudolf Zuber detailně analyzoval fungování správních úřadů sídlících v letech 1742–1767 ve Vidnavě, přičemž mnoho informací z této kapitoly nebylo nikdy publikováno. V roce 1966 pak v rámci Vlastivědy šumperského okresu vyšlo Zuberovo základní dílo *Jesenicko v období feudalismu do roku 1848*, obsahující nepřehledné množství informací o historickém vývoji jednotlivých měst a obcí z okresu Jeseník.¹² Třetí autorovou prací je monografie *Osídlení Jesenicka do počátku 15. století*¹³, přinášející také mnoho poznatků ke středověkým dějinám Vidnavy. Z novějších prací je pak třeba zmínit studii Jaroslava Bakaly k problematice vidnavské „zakládací“ listiny¹⁴ nebo text zabývající se vidnavskými cechy od Bohumily Tinzové.¹⁵ Nutno podotknout, že Vidnava stojí spíše na okraji zájmu historiků zabývajících se regionálními dějinami a nezměnil to ani rok 2018, kdy si město připomínalo 750. výročí svého založení.

3. Nástin dějin města

3.1. Vzestup a pád města ve středověku (13.–15. století)

V raném středověku tvořila oblast Jesenicka hranici mezi přemyslovskou Moravou a piastovským Slezskem a byla spravována z kastelánského hradu v Otmuchově (*Otmuchów*), který patřil od poloviny 12. století k majetkům vratislavského biskupství.¹⁶

⁹ DRECHSLER, Angela: *Altvaterland*. Urkundenregesten und zusammenfassende Gedanken über die Dorfverhältnisse im Neisser Fürstentum, österr. Anteil, heute Bezirk Freiwalddau, Schlesien. Olmütz [1930].

¹⁰ A posléze javornické pobočky Okresního archivu v Šumperku. Stručný životopis Rudolfa Zuberu přináší např. úvod k inventáři jeho osobního fondu. GROWKA, Květoslav: *PhDr. Rudolf Zuber (1936-1995)*. Inventář. Jeseník 2003, s. 1.

¹¹ Zemský archiv v Opavě (ZA Opava), Státní oblastní archiv v Jeseníku (SOKA Jeseník), fond Zuber Rudolf, PhDr., inv. č. 162b, *Správní vývoj nisko-otmuchovského knížectví* (dále jen *Správní vývoj nisko-otmuchovského knížectví*).

¹² ZUBER, Rudolf a kol.: *Jesenicko v období feudalismu do roku 1848* (dále jen *Jesenicko*). Ostrava 1966. Jediným nedostatkem této práce je absence poznámkového aparátu.

¹³ ZUBER, Rudolf: *Osídlení Jesenicka do počátku 15. století* (dále jen *Osídlení*). Opava 1972.

¹⁴ BAKALA, Jaroslav: *K otázkám geneze městského zřízení ve Vidnavě*. Slezský sborník, 93, 1995, č. 3, s. 192–208.

¹⁵ TINZOVÁ, Bohumila: *K rozvoji cechů a živností ve Vidnavě*. Vlastivědné listy Slezska a Severní Moravy, 38, 2012, č. 1, s. 4–9.

¹⁶ ANTONÍN, Robert – ČAPSKÝ, Martin – JANÁK, Vratislav a kol.: *Slezsko v dějinách českého státu*. I. díl. Od pravěku do roku 1490. Opava 2012, s. 149.

Po mongolském vpádu do otmuchovské kastelánie v roce 1241 započali vratislavští biskupové kolonizovat oblast podhůří Rychlebských hor (tedy severní a severozápadní část dnešního jesenického okresu) a zakládat zde vesnice a města na německém právu.¹⁷ Po dokončení kolonizace se správní střediska přesunula z kastelánských hradů na nově založená města.¹⁸ Střediskem kolonizované oblasti se stalo před rokem 1232 založené město Nisa (*Nysa*)¹⁹, podle níž se tento územní celek začal nazývat niské knížectví.

V průběhu výše zmíněné kolonizační činnosti byla v roce 1268 založena také Vidnava.²⁰ O zakládacím počínu podává svědectví falzum listiny sice datované do roku 1291, avšak vzniklé až ve dvacátých letech 14. století.²¹ V textu dispozice tohoto falza jsou obsažena také ustanovení, kterými bylo opatřeno původní privilegium vydané vratislavským biskupem Tomášem I. pro lokátora jménem Rudger Heldore někdy mezi 23. březnem a 30. květnem roku 1268.²² Rudger Heldore, který musel do místa, kde mělo vzniknout město, nalákat kolonisty, přidělit jim parcely ke stavbě domů, a vložit tak do celého podniku nemalé finanční prostředky²³, byl po úspěšné lokaci města vratislavským biskupem náležitě odměněn. Za založení Vidnavy mu bylo uděleno v léno dědičné fojtství a s ním spojené další výhody.²⁴ Předně obdržel pravomoc vykonávat vyšší soudnictví ve městě a ve 14 okolních vsích, přičemž si mohl ponechat jednu třetinu z příslušných soudních pokut. Ve městě mu byly uděleny lázně a lávky řeznické, pekařské a obuvnické. Kromě těchto výsad obdržel ještě 17 lánů polností nacházejících se v okolí města.²⁵

Na území otmuchovské kastelánie se ve 13. století odehrával vleklý spor mezi mocí duchovní, reprezentovanou vratislavskými biskupy, a světskou, zastoupenou vratislavskými knížaty z rodu Piastovců. Obě strany zde měly své mocenské zájmy a kolonizace podhůří Rychlebských hor řízená biskupy spor ještě vyhrotila. Podle vratislavského knížete Jindřicha IV. území, které biskup nechal kolonizovat, náleželo vždy

¹⁷ ZUBER, R.: *Osídlení*, s. 31.

¹⁸ ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 73.

¹⁹ SCHICH, Winfried – STEPHAN, Joachim: *Strukturalne przemiany na Śląsku wywołane akcją kolonizacyjną na przykładzie biskupiego księstwa nyskiego*. *Studia Geohistorica*, 3, 2015, s. 206.

²⁰ Od počátku náležela k městům severoněmeckého (magdeburského) právního okruhu a její odvolací instancí v oblasti městského práva byla Nisa. ZUBER, R.: *Osídlení*, s. 73.

²¹ Celý text listiny je zpřístupněn v edici *Schlesisches Urkundenbuch*. IRGANG, Winfried – APPELT, Heinrich – MENZEL, Josef Joachim: *Schlesisches Urkundenbuch*. Band 6. 1291-1300. Köln 1998, s. 359-361. Fotokopii listiny otisk v obrazové příloze ZUBER, R.: *Osídlení*.

²² BAKALA, J.: *c. d.*, s. 206.

²³ Povinnosti lokátorů shrnul například ŽEMLIČKA, Josef: *Království v pohybu*. Kolonizace, města a stříbro v závěru přemyslovské epochy. Praha 2014, s. 126.

²⁴ SCHAUER, F.: *c. d.*, s. 5.

²⁵ BAKALA, J.: *c. d.*, s. 204-205.

vratislavským knížatům, a proto v roce 1283 přikázal biskupem založené lokality vojensky obsadit a vybrat z nich desátky.²⁶ Mezi knížetem obsazené lokality náležela s největší pravděpodobností také Vidnava, byť pro to neexistuje přímý pramenný důkaz.²⁷ Po dočasném přičlenění Vidnavy ke knížecímu majetku si nechal vidnavský fojt od vratislavského knížete Jindřicha IV. konfirmovat své fojtské privilegium, vydané v roce 1268 biskupem Tomášem I.²⁸

Za svůj proticírkevní čin se Jindřich IV. ocitl v biskupské klatbě a biskup spor přednesl také papežské stolici, která se prostřednictvím papežského legáta vyjádřila ve prospěch Tomáše II. Legátovu rozsudku se však Jindřich nemínil podřídit, a tak se spor vlekl až do roku 1290, kdy kníže těsně před svou smrtí vydal závěť, ve které uznal, že oblast bývalé otmuchovské kastelánie je nezávislá na knížecí moci a jedinými zeměpány v této oblasti budou napříště vratislavští biskupové.²⁹ Osamostatnění nyní již nízkého knížectví završil biskup Jindřich z Vrba, který se začal titulovat jako nízký kníže.³⁰ Poté, co byla jednotlivá slezská knížectví lenním svazkem připoutána k českému státu, došlo také na nízké knížectví, které přijalo českou lenní svrchovanost v roce 1342.³¹ Od tohoto roku se tak Jesenicko, a tím i Vidnava staly součástí českého státu. Z hlediska církevní správy náležela celá oblast Jesenicka do vratislavské diecéze.

Pro středověké dějiny Vidnavy neexistuje mnoho pramenů a ty dochované se vztahují spíše k vidnavskému fojstství, se kterým však bylo město ve středověku úzce spjato. S jistotou lze konstatovat, že ve 2. polovině 13. a ve 14. století bylo město správním střediskem pro své okolí. Předně se Vidnava stala sídlem fojtského soudního okrsku, který se na území Slezska a částečně také severní Moravy nazýval vikbild. Ten se řídil severoněmeckým právem a ve Slezsku nahradil kastelánie fungující na polském právu.³² V porovnání s jinými vikbildy v okolí byl ten vidnavský se svými 14 vesnicemi poměrně rozsáhlý.³³ Ve Vidnavě

²⁶ ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 72.

²⁷ V listině z roku 1284 vydané na otmuchovském hradě vratislavským biskupem Tomášem II. se jmenuje také 24 lokalit z Jesenicka obsazených vratislavským knížetem, Vidnava ale v tomto výčtu schází. Literatura tento rozpor vysvětluje hypotézou, že biskup neměl kompletní přehled o aktuální situaci v zemi, jelikož byl de facto uvězněn na svém hradě v Otmuchově. ZUBER, R.: *Osídlení*, s. 34-35.

²⁸ BAKALA, J.: *c. d.*, s. 206.

²⁹ ANTONÍN, R. – ČAPSKÝ, M. – JANÁK, V. a kol.: *c. d.*, s. 234.

³⁰ Tamtéž, s. 279.

³¹ HLEDÍKOVÁ, Zdeňka - JANÁK, Jan - DOBEŠ, Jan: *Dějiny správy v českých zemích*. Od počátku státu po současnost. Praha 2007, s. 19.

³² Definicí vikbildu podává ŽEMLIČKA, J.: *c. d.*, s. 282. Ke kasteláním ANTONÍN, R. – ČAPSKÝ, M. – JANÁK, V. a kol.: *c. d.*, s. 232.

³³ Vikbild, jehož centrem byly Hlucholazy, zahrnoval šest vsí a menší byl také jesenický vikbild. DRECHSLER, A.: *c. d.*, s. 22.

se třikrát ročně konal vikbildní soud, na kterém vidnavský fojt soudil vraždy nebo těžká ublížení na zdraví spáchaná v obvodu vikbildu.³⁴ Ten byl poměrně stabilní jednotkou soudní správy a do roku 1371 se počet vsí ve vidnavském vikbildu snížil pouze o jednu.³⁵ Kromě soudní správy se město stalo také sídlem distriktu, který představoval nižší jednotku finanční správy na území vratislavského biskupství.³⁶ Podle soupisu desátkových příjmů vratislavského biskupství, datovaném do počátku 14. století, zahrnoval vidnavský distrikt dohromady 58 vsí.³⁷ Počet vsí v něm postupně klesal a podle rejstříku úroků a příjmů vratislavského biskupství, datovaného do roku 1420³⁸, spadalo pod vidnavský distrikt již pouze 27 vsí.³⁹ Ve Vidnavě se také v první čtvrtině 14. století nacházela biskupská mincovna, kde se v období sedisvakance na vratislavském biskupském stolci v letech 1319-1326 razily v menším počtu drobné stříbrné mince zvané kvartníky.⁴⁰

Na základě výše zmiňovaného falza fojtského privilegia z 20. let 14. století lze nastínit základní vývoj městské správy v nejstarším období. Je velmi pravděpodobné, že stejně jako v jiných městech té doby také ve Vidnavě zasedal při vikbildním soudu sbor přísedících, který byl složen z měšťanů a představoval zárodek pozdější městské samosprávy.⁴¹ Tento sbor přísedících se zřejmě během 1. čtvrtiny 14. století vyvinul v městskou radu podobně jako například v Nise, kde je poprvé městská rada doložena k roku 1308.⁴² Proti fojtovi se však prosazovala velmi nesnadno a dostávala se s ním do konfliktů. Odrazem takových rozporů pak bylo ve 20. letech 14. století vyhotovení zmíněného falza, které sice ve své dispozici obsahuje výsady udělené vidnavským fojtům již po založení města, nyní však doplněné falzátorem (či falzátory?) o další ustanovení posilující fojtovu pozici vůči městské radě.⁴³ Fojt měl mít napříště právo jmenovat konšely, cechmistry, udílet měšťanské právo nově příchozím a konšelé se směli shromažďovat k jednání pouze ve fojtově domě a bez jeho souhlasu nemohli přijmout žádné usnesení.⁴⁴ Dohledu fojta tedy měla podléhat

³⁴ BAKALA, J.: *c. d.*, s. 204.

³⁵ SCHAUER, F.: *c. d.*, s. 11.

³⁶ ZUBER, R.: *Osídlení*, s. 37.

³⁷ KUČA, K.: *c. d.*, s. 261.

³⁸ ZUBER, R.: *Osídlení*, s. 40.

³⁹ KUČA, Karel: *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. VII. díl V-Ž. Praha 2011, s. 261.

⁴⁰ Dochovaný vidnavský kvartník má na aversu písmeno V a šesticípou hvězdu a na reversu půl kola (symbol sv. Kateřiny, které byl zasvěcen vidnavský farní kostel) a půl mitry (symbol vrchnosti - vratislavského biskupa). GROWKA, Květoslav: *Kam se poděly slezské kvartníky?* In: MAŠEK, Michal - PETRÁŇ, Zdeněk - LUTOVSKÝ, Michal (eds.): *Příběhy starých mincí*. Praha 2019, s. 156.

⁴¹ HLEDÍKOVÁ, Z. - JANÁK, J. - DOBEŠ, J.: *c. d.*, s. 206.

⁴² ZUBER, R.: *Osídlení*, s. 69.

⁴³ BAKALA, J.: *c. d.*, s. 206.

⁴⁴ Tamtéž, s. 204-205.

městská správa i cechovní organizace. V listině jsou jmenovány cechy krejčích, pekařů, řezníků, soukeníků, tkalců a obuvníků.⁴⁵ Tento výčet cechů dokládá, že již ve dvacátých letech 14. století existovala ve Vidnavě cechovní organizace na určitém stupni vývoje.⁴⁶ Stejně jako městská rada však byla vůči fojtovi v podřízeném postavení. To se částečně změnilo až o 50 let později. Tehdy u příležitosti prodeje vidnavského fojtství Janu z Byčiny a Šimkovi z Kalkova potvrdil dne 30. listopadu 1371 vratislavský biskup Přeclav z Pohořelé jakožto lenní pán vidnavským fojtům jejich privilegia.⁴⁷ Odebral jim ale právo jmenovat konšely, které si vyhradil pro sebe. Avšak pravomoc udílet měšťanské právo byla vidnavským fojtům ponechána.⁴⁸ K roku 1375 jsou pak poprvé doložena jména členů městské rady - bývalý konšel kramář Henselin, konšelé Jan ze Svídnice a Mikuláš Kyndeler.⁴⁹ Vývoj městské samosprávy zdá se úspěšně pokračoval, protože k roku 1380 je poprvé písemně doložena existence městské pečeti⁵⁰, což bývá obecně považováno za vnější projev zformované městské komunity.⁵¹

Doba 15. století představuje jedno z nejpohnutějších období v dějinách města, o což se postarala nejprve husitská rejsa do Slezska v roce 1428 a následně války protipoděbradské koalice s českým králem Jiřím z Poděbrad. Od počátku husitských válek stála většina slezských knížat na katolické straně a vojenské oddíly některých slezských měst včetně Nisy se zúčastnily 2. křížové výpravy proti husitům.⁵² I později podnikaly slezské oddíly výpady do východních Čech, a proto začali husité obracet svou pozornost také do Slezska, aby tyto výpady eliminovali.⁵³ V roce 1428 se pak stalo Slezsko cílem husitské rejsy (spanilé jízdy), která se výrazně dotkla také nízkého knížectví. Husitské vojsko složené z táboritů, sirotků a oddílů Jana Tovačovského přitáhlo na panství vratislavského biskupa Konráda Olešnického, angažujícího se velmi protihusitsky, někdy v březnu 1428. Biskupovi se podařilo zorganizovat vojsko, které se husitům postavilo 18. března u města

⁴⁵ BAKALA, J.: *c. d.*, s. 204.

⁴⁶ Zřejmě se nejednalo o samostatné cechy a vidnavští řemeslníci náleželi do cechů nacházejících se v některém větším městě v okolí, například v Nise. Samostatné cechy se ve Vidnavě utvořily až v průběhu 16. století. TINZOVÁ, B.: *c. d.*, s. 5.

⁴⁷ SCHAUER, F.: *c. d.*, s. 10. Text listiny známý pouze z opisu zhotoveného roku 1638 je otištěn v citované práci pod poznámkou č. 23.

⁴⁸ KUČA, K.: *c. d.*, s. 260.

⁴⁹ ZUBER, R.: *Osídlení*, s. 70.

⁵⁰ MÜLLER, Karel: *Pečeti a znaky obcí na Jesenícku*. Jeseník 2003, s. 64. Text listiny, v jejíž koroboraci je tato městská pečeť zmíněna, otiskla DRECHSLER, A.: *c. d.*, s. 23.

⁵¹ HLEDÍKOVÁ, Z. - JANÁK, J. - DOBEŠ, J.: *c. d.*, s. 207.

⁵² ŽÁČEK, Rudolf: *Dějiny Slezska v datech*. Praha 2004, s. 94.

⁵³ Tamtéž, s. 95.

Nisy na odpor.⁵⁴ Zřejmě po nějaké menší bitvě biskupova vojenská hotovost uprchla, město Nisu se však husitům dobýt nepodařilo.⁵⁵ Svou pozornost tak obrátili na jiná menší města v niském knížectví. Postupně byly dobyty a vypáleny Hlucholazy (*Glucholazy*), Otmuchov a 20. března 1428 také Pačkov (*Paczków*) a Vidnava⁵⁶, kterou prameny při líčení těchto událostí charakterizují společně s ostatními sídly jako opevněné či lépe řečeno „obehnané zdi“.⁵⁷ Znovu se husité do okolí Vidnavy vrátili ve druhé polovině roku 1430, když táhli na pomoc katolickými vojsky obležené husitské posádce v Němčí (*Niemcza*).⁵⁸ Nakonec však nebyla jejich pomoc potřeba a husité se tak znovu po více jak dvou letech v prosinci 1430 zmocnili hradu v Otmuchově, kde tentokrát zanechali stálou posádku.⁵⁹ Ta zde vydržela až do počátku roku 1435, kdy husitské posádky ze Slezska definitivně odešly.⁶⁰ Zdá se pravděpodobné, že v letech 1430-1435 byla i Vidnava v držení husitů (hovoří pro to i její malá vzdálenost od Otmuchova činící vzdušnou čarou asi 10 kilometrů). Po odchodu husitů ze země byl vratislavský biskup ve finanční tísní a své majetky musel zastavovat. Někdy před 28. dubnem 1435 dal jistému Pelkanovi z Kalkova do zástavy hrad Kaltenštejn a spolu s ním také „k otmuchovskému zámku patřící Vidnavu a Pačkov“.⁶¹ Jako zástavní zboží je Vidnava zmiňována ještě v roce 1441.⁶²

Husitské války znamenaly pro město i fojtství pohromu. Ze slibně hospodářsky a politicky rozvíjejícího se biskupského města se stalo pouhé zástavní zboží. Při husitském útoku v březnu 1428 bylo město zřejmě z větší části zničeno (kromě kostela byla většina budov ve městě jistě postavena ze spalného materiálu). Ještě v padesátých letech 15. století musel biskup odpustit městu odvádění pravidelné daně, protože „leží v popelu“. Spousta měšťanů před příchodem husitů opustila své domy, které zůstávaly ještě na konci padesátých let prázdné. Jejich majitelé byli proto na počátku 50. let vyzváni, že pokud se nenastěhují zpět, případnou jejich domy městu.⁶³ Výzva nebyla zřejmě uposlechnuta a v roce 1452 daroval

⁵⁴ ČORNEJ, Petr: *Velké dějiny země Koruny české*. V. svazek. 1402-1437. Praha-Litomyšl 2010, s. 526.

⁵⁵ Tamtéž, s. 526.

⁵⁶ DRECHSLER, A.: *c. d.*, s. 22.

⁵⁷ Například anonymní list z 28. června 1428: „*Diss sint die ummawerten stete, dy usgebrant syn [...] Czegenhals, Hotezenplocz, Wydenaw, Paczko, Frankensteyn, Ottmochow [...]*“ GRÜNHAGEN, Colmar: *Geschichtsquellen der Hussitenkriege*. Scriptores rerum Silesiacarum. Sechster Band. Breslau 1871, s. 73.

⁵⁸ ČORNEJ, P.: *c. d.*, s. 529.

⁵⁹ Tamtéž, s. 530. To lze interpretovat tak, že v březnu 1428 husité zřejmě na dobytých místech v niském knížectví své posádky nezanechali a je pravděpodobné, že i Vidnava byla v letech 1428-1430 zpět v rukou vratislavského biskupa.

⁶⁰ ŽÁČEK, R.: *c. d.*, s. 103.

⁶¹ KOUŘIL, Pavel - PRIX, Dalibor - WIHODA, Martin: *Hrady českého Slezska*. Brno 2000, s. 210.

⁶² DRECHSLER, A.: *c. d.*, s. 22.

⁶³ Tamtéž, s. 22-23.

městu biskup Petr II. neosedlé domy, které osvobodil od daní. Další pustá místa po shořelých domech pak daroval městu biskup Jošt z Rožmberka v roce 1459.⁶⁴ Město tak ještě třicet let po výše zmiňovaných událostech nebylo kompletně osídleno.

V šedesátých letech 15. století bylo niské knížectví opět postiženo válečnými událostmi. Po volbě Jiřího z Poděbrad českým králem odmítla slezská knížata „husitskému“ králi holdovat a v roce 1467 utvořili kníže zahaňský Baltazar, vratislavský biskup Jošt z Rožmberka a město Vratislav koalici namířenou proti Jiřímu z Poděbrad. Jejich vojska pak byla poražena u města Pačkova Poděbradovými oddíly vedenými Ctiborem Tovačovským z Cimburka.⁶⁵ Boje a všeobecný zmatek pak ve Slezsku v různé intenzitě pokračovaly až do roku 1478.⁶⁶ Jak moc se dotkly Vidnavy, ale není známo. Jisté je, že v srpnu 1470 se město a jeho okolí (zřejmě tedy i s fojtstvím) ocitlo v dočasné správě Mikuláše Meinholta jako kompenzace za to, že biskupovi Rudolfovi z Rüdeshemu vrátil hrad Kaltenštejn.⁶⁷ Asi po smrti Mikuláše přešla správa Vidnavy zpět na biskupa, protože v lednu 1472 udělil vidnavské fojtství v léno Heinrichovi von Waldemann.⁶⁸ Již v září 1472 je však Vidnava společně s dalšími lokalitami v okolí jmenována opět jako příslušenství hradu Kaltenštejn, který biskup udělil do zástavy synovi Mikuláše Meinholta Heinrichovi.⁶⁹ V zástavě pak zůstala Vidnava až do roku 1505, kdy byla společně s hradem vykoupena administrátorem a pozdějším vratislavským biskupem Janem Thurzem.⁷⁰

Změnu poměrů ve vztahu fojtského úřadu k městu dobře ilustruje biskupova listina z 31. ledna 1472 pro nového držitele vidnavského lenního fojtství Henricha von Waldemann.⁷¹ Podobně jako v jiných menších městech té doby došlo i ve Vidnavě k nárůstu významu městské rady a k omezení pravomocí fojta.⁷² Tomu vidnavskému biskup ponechal majetky, které k fojtství náležely již před husitskými válkami (dům a zahrada před městem,

⁶⁴ Tato biskupská darování jsou zmíněny a potvrzeny v listině vydané vratislavskou kapitulou dne 9. září 1463. ZA Opava, SOkA Jeseník, Archiv města Vidnava (AM Vidnava), inv. č. 4, sign. 203/5.

⁶⁵ ŽÁČEK, R.: *c. d.*, s. 114. Starší literatura klade tuto bitvu do blízkosti Vidnavy, avšak bez citace pramene. DRECHSLER, A.: *c. d.*, s. 23. Rudolf Zuber pak dokonce zmiňuje týdenní obléhání Vidnavy českými vojsky a jejich následný ústup před biskupským vojskem, ovšem rovněž bez odkazu na příslušný zdroj. ZUBER, R.: *c. d.*, s. 427. Ani jednu z těchto informací se mi nepodařilo ověřit. Tvrzení o týdenním obléhání nevelkého a nedostatečně opevněného města však nepovažuji za příliš hodnověrné.

⁶⁶ ŽÁČEK, R.: *c. d.*, s. 106.

⁶⁷ KOUŘIL, P. - PRIX, D. - WIHODA, M.: *c. d.*, s. 210.

⁶⁸ SCHAUER, F.: *c. d.*, s. 13. V listině je zmíněno, že si biskup sobě opět přivlastnil vidnavské fojtství.

⁶⁹ ZUBER, J.: *Jesenicko*, s. 228.

⁷⁰ KOUŘIL, P. - PRIX, D. - WIHODA, M.: *c. d.*, s. 212.

⁷¹ Originál listiny se nedochoval a její text je znám z confirmace biskupa Jana Thurza vydané v roce 1514, jejíž text otiskl Franz Schauer. SCHAUER, F.: *c. d.*, s. 41-44.

⁷² HLEDÍKOVÁ, Z. - JANÁK, J. - DOBEŠ, J.: *c. d.*, s. 207.

lázně a fojtský mlýn ve městě) a také nárok na jednu třetinu dědičného úroku z města.⁷³ Bylo mu také ponecháno právo na třetinu soudních pokut ve městě, ale s podmínkou, že má dodržovat nám blíže neznámé ustanovení biskupa Petra II. (1447-1456) o rozdělení soudní pravomoci mezi městem a fojtem.⁷⁴ Je pravděpodobné, že nesporné soudnictví v této době již vykonávala městská rada, která k tomuto účelu také začala vést městskou knihu.⁷⁵ Sporné soudnictví nadále vykonával fojt, avšak pouze na území města a fojství.⁷⁶ Vidnavský vikbild jako správní jednotka se totiž i v důsledku neustálého zastavování biskupského zboží během 15. století rozpadl.⁷⁷ Stejně tak přestala být Vidnava sídlem distriktu pro výběr biskupských desátků.⁷⁸

3.2. Rozmach města v 16. století

16. století bylo dobou rozvoje poddanských měst a nejinak tomu bylo i v případě Vidnavy.⁷⁹ Město sice stálo mimo hornické oblasti kolem Jeseníku a Zlatých Hor, které během 16. století díky těžbě železné rudy, respektive drahých kovů hospodářsky prosperovaly.⁸⁰ Přesto se po vykoupení města ze zástavy a jeho připojení k biskupským ochranným městům⁸¹ nastartoval jeho rozmach, charakterizovaný nejen rozvojem řemesel a městské samosprávy, ale také čilou stavební činností ve městě v duchu renesance.

Hospodářský rozmach byl charakterizován především vznikem cechů. Během let 1533 až 1584 vzniklo ve Vidnavě prostřednictvím udělení cechovních privilegií celkem osm samostatných cechů (ševců, pekařů, krejčích, bednářů, kožešníků, kovářů, pláteníků a cíchařů).⁸² Základem těchto cechovních řádů byly ve velké většině případy artikule

⁷³ Zároveň však fojtovi kvůli panující chudobě ve městě nařídil, aby se své třetiny platů zřekl a nezatěžoval měšťany. THEN, Franz: *Beiträge zur Geschichte der Stadt und Vogtei Weidenau in Schlesien*. Freiwaldau 1933, s. 31.

⁷⁴ SCHAUER, F.: *c. d.*, s. 14.

⁷⁵ Její existence je poprvé písemně doložena k roku 1518 v textu listiny, ve které město potvrzuje smlouvu zapsanou v městské knize. ZA Opava, SOkA Jeseník, fond Farní úřad Vidnava (FÚ Vidnava), sign. 15. Přejít nesporného soudnictví na městskou radu byl jedním z typických jevů odehrávajících se v menších městech pohusitské doby. HLEDÍKOVÁ, Z. - JANÁK, J. - DOBEŠ, J.: *c. d.*, s. 210-211.

⁷⁶ ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 96.

⁷⁷ Namísto vikbildů vznikly v 16. století na území Jesenicka čtyři biskupské velkostatky (Jánský Vrch, Jeseník, Zlaté Hory, Žulová). ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 95.

⁷⁸ KUČA, K.: *c. d.*, s. 261.

⁷⁹ HLEDÍKOVÁ, Z. - JANÁK, J. - DOBEŠ, J.: *c. d.*, s. 214.

⁸⁰ ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 86-87.

⁸¹ ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 96. Kdy přesně se Vidnava stala ochranným městem, není známo. Rudolf Zuber uvažuje o době kolem roku 1500, stejně tak Franz Then. THEN, F.: *c. d.*, s. 37. Nutně se tak muselo stát až po roce 1505, kdy byla Vidnava společně s hradem Kaltenštejn vykoupěna ze zástavy a navrácena zpět k majetkům vratislavského biskupství. Kromě Vidnavy byly později mezi biskupská ochranná města počítány také Javorník, Jeseník a Zlaté Hory. DRKAL, Stanislav - DONÁT, Jaroslav: *Zemská vláda Jánský Vrch*. Inventář. Opava 1964, s. 6.

⁸² TINZOVÁ, B.: *c. d.*, s. 5.

mateřských cechů v Nise.⁸³ Rozvíjelo se také městské pivovarnictví a město mělo v okruhu jedné míle⁸⁴ monopol na vaření a šenkování vlastního piva.⁸⁵ V červenci 1562 pak biskup udělil městu právo pořádat vždy na konci května výroční trh (jarmark).⁸⁶ Konání trhů bylo pro rozvoj městského i venkovského hospodářství velmi důležité, jelikož zajišťovaly městu obchodní styky s venkovem. Dosud byly ve městě pořádány pouze trhy týdenní, které měly spíše lokální charakter a prodávaly se na nich hlavně základní životní potřeby. Pro rozvoj obchodních styků měly však pro město význam hlavně jarmarky.⁸⁷

Pokračoval také další rozvoj městské správy započatý již na konci předchozího století. Ta se nacházela v rukou městské rady, která byla čtyřčlenná a její funkční období stejně jako funkční období purkmistra - předsedajícího konšela (*Bürgermeister*, později zván též *consul*) činilo ve Vidnavě zpravidla jeden rok.⁸⁸ Noví členové rady byli navrhováni odstupujícími konšely a než nastoupili do úřadu, museli složit v Nise slib v přítomnosti zemského hejtmána niského knížectví.⁸⁹ Jak bylo u měst severoněmeckého právního okruhu zvykem⁹⁰, existoval ve Vidnavě také sbor sedmi přísežných (něm. *Scheppe* nebo *Schöffe*), kteří se účastnili zasedání městského soudu společně s fojtem.⁹¹ Stálé sídlo dostala městská rada až v roce 1551, kdy byla i díky pomoci vratislavského biskupa Baltazara z Promnic vybudována radnice na náměstí (později obdržela čp. 94).⁹² Předtím se městská rada zřejmě scházela v domech konšelů.⁹³

⁸³ THEN, F.: *c. d.*, s. 52.

⁸⁴ Ve Slezsku 6,5 kilometru. ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 486.

⁸⁵ THEN, F.: *c. d.*, s. 41.

⁸⁶ Trh se měl konat vždy v pondělí a úterý před svátkem Nanebevzetí Panny Marie. THEN, F.: *c. d.*, s. 51.

⁸⁷ KORBELÁŘOVÁ, Irena: *Poddanská města Opavského a Krnovského knížectví v letech 1648-1740*. Opava 1999, s. 74.

⁸⁸ Délka funkčního období purkmistra závisela na početnosti městské rady. HLEDÍKOVÁ, Z. - JANÁK, J. - DOBEŠ, J.: *c. d.*, s. 208.

⁸⁹ ZUBER, J.: *Jesenicko*, s. 95. Pro sledování personálního složení vidnavské městské rady jsou výborným pramenem městské knihy trhové, ve kterých se nachází zápisy o každoročním ustanovování nové rady. Například 16. 1. 1574 byla ustanovena nová rada v tomto složení: purkmistr Kilian Gundlich a čtyři radní: Georg Pol, Balthasar Heinrich, Adam Tauner a Veit Bartsch. ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, sign. C-27-3, Městská kniha trhová III, fol. 182v. Že městská rada nebyla v úřadu vždy přesně jeden rok, ukazuje hned zápis z 10. 12. 1574, kdy došlo opět k personální obměně rady. Purkmistrem se stal Matthias Schwarzer a konšely Balthasar Heinrich, Adam Tauner, Veit Bartsch (všichni tři byli v úřadu již v předchozím období), čtvrtým novým konšelem byl zvolen Matthias Moller. Tamtéž, fol. 195r.

⁹⁰ HLEDÍKOVÁ, Z. - JANÁK, J. - DOBEŠ, J.: *c. d.*, s. 215.

⁹¹ ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 95. Ve výše citovaném zápise z 10. 12. 1574 byli za přísežné ustanoveni tito měšťané: Christoph Kwiesfelt, Andreas Teufel, Felix Schwartz, Nikolaus Bartsch, Valentin Kaulig, Christoph Zobell a Simon Heynke.

⁹² NEUGEBAUER, J.: *c. d.*, s. 26.

⁹³ HLEDÍKOVÁ, Z. - JANÁK, J. - DOBEŠ, J.: *c. d.*, s. 208.

Přestože v roce stavby radnice panovala prý ve městě velká bída a rostly ceny potravin⁹⁴, mělo město v roce 1552 dostatek finančních prostředků k tomu, aby od Hanse Hundta odkoupilo celé fojtství se všemi právy za 3000 uherských zlatých.⁹⁵ Připojení dědičného fojtství k majetku města tak došlo k završení procesu emancipace městské rady nad fojtem. Představitelé města však zřejmě neměli v úmyslu ponechat si fojtství delší dobu a jejich čin byl možná motivován také z ryze praktických důvodů. Od roku 1542, kdy se stal majitelem fojtství zmiňovaný Hans Hundt, docházelo mezi městskou radou a fojtem k ustavičným sporům v oblasti fojtových kompetencí, které Hans Hundt zřejmě nejednou překročil.⁹⁶ Městská rada se tak jednoduše rozhodla fojtství koupit a tyto spory ukončit. I když pak fojtství město před rokem 1558 prodalo Jáchymu Reideburgovi z Lorenzdorfu, některé majetky patřící dříve k fojtství si ponechalo, a vytvořilo tak základ městského pozemkového vlastnictví, které v některých případech přetrvalo prakticky dodnes.⁹⁷ Spory mezi městem a fojtem však ani s příchodem nového majitele neustaly.⁹⁸

Tradičně bývá jako velký mezník v dějinách Vidnavy uváděn požár v roce 1574, který měl ukončit období jejího rozmachu. Podle dostupné literatury požár vypukl na den sv. Jiří (ve vratislavské diecézi 23. dubna) a zničil kromě kostela, fary a školy celé město, ani v jednom případě však literatura neuvádí pramen, odkud tato informace pochází.⁹⁹ Jedinou dosud známou písemnou zmínkou o požáru je konfirmace z 23. prosince 1575 vydaná podkovářským cechem v Nise, jejímž prostřednictvím přísežní a starší niských podkovářů potvrzují vidnavskému cechu jeho cechovní řád. V listině je přímo zmíněno, že „*byla [Vidnava] v předešlé době zasažena požárem, a vám shořely nejenom váš dům a dvůr, vedle jiných vašich sousedů, nýbrž také vaše privilegia nebo cechovní práva (jak jste nám podali zprávu)*“.¹⁰⁰ Z textu této listiny je však rozsah požáru nejasný. Pro zjištění rozsahu škod,

⁹⁴ DRECHSLER, A.: *c. d.*, s. 26.

⁹⁵ THEN, F.: *c. d.*, s. 48-49.

⁹⁶ Například v roce 1544 se domáhalo město spravedlnosti u biskupa Baltazara z Promnic kvůli nepovolené pastvě ovcí, kterou vidnavský fojt provozoval na polích, které mu nepatřila a tím způsobil velké škody. THEN, F.: *c. d.*, s. 43-44.

⁹⁷ Jedná se například o dosud Vidnavě patřící lesy „na Habině“ (něm. *Hahnwald*). THEN, F.: *c. d.*, s. 49.

⁹⁸ Přetrvávající spory dokládají listiny z městského archivu. ZA Opava, SOKA Jeseník, AM Vidnava, inv. č. 10, 19, 20, 26.

⁹⁹ Přesné datum požáru uvádí KNEIFEL, Reginald: *Topographie des kaiserl. königl. Antheils von Schlesien*. Zwoyter Theil. Dritter Band. Brünn 1806, s. 188. NEUGEBAUER, J.: *c. d.*, s. 24. Uvádí, že kromě tří domů (kostel, fara, škola) bylo spáleno celé město. Tuto informaci pak od něj přejímali další autoři jako Franz Then, Angela Drechslerová a také česká poválečná regionální historiografie. Ani jeden z autorů však neuvádí původní pramen, odkud informace o zhoubném požáru pochází.

¹⁰⁰ „*vorflorsener Zeit durchs Feuerbrunst heimgesucht, und Ihnen nicht allein Ihr Haus und Hof, neben den ander Ihren Nachbarn, sondern auch Ihre Privilegia oder Handtwergsgewonheiten (wie sie uns berichteten) seindt verbrandt*“.
ZA Opava, SOKA Jeseník, fond Cech kovářů a kolářů Vidnava 1575 - 1884, inv. č. 1, sign. 136/28. Listinu zmiňuje i THEN, F.: *c. d.*, s. 52-53.

kteře požár napáchal, se tak nabízí porovnání prodejních cen domů ve vnitřním městě z doby před a po požáru (1570-1578).¹⁰¹ Tomuto kritériu vyhovují transakce s domy čp. 5, 22, 54, čp. 72 a méně potom také čp. 33. Srovnání jejich tržních cen před a po požáru znázorňuje následující tabulka.

dům (ulice)	prodejní cena před požárem (datum prodeje)	prodejní cena po požáru (datum prodeje)
čp. 5 (Horní ulice)	145 kop 36 grošů (5. 6. 1573) ¹⁰²	172 kop 48 grošů (16. 6. 1575) ¹⁰³
čp. 22 (Kostelní ulice)	115 kop 12 grošů (26. 3. 1573) ¹⁰⁴	105 kop 36 grošů (23. 8. 1576) ¹⁰⁵
čp. 33 (Barvířská ulice)	160 kop grošů (31. 10. 1561) ¹⁰⁶	24 kop grošů (9. 12. 1574) ¹⁰⁷
čp. 54 (Dolní ulice)	240 kop grošů (3. 11. 1570) ¹⁰⁸	153 kop 36 grošů (15. 12. 1574) ¹⁰⁹
čp. 72 (náměstí)	320 kop grošů (22. 3. 1571) ¹¹⁰	330 kop grošů (29. 9. 1578) ¹¹¹

Z porovnání tržních cen domů nacházejících se na různých místech vnitřního města vyplývá, že ceny nemovitostí po požáru nějak dramaticky neklesly, ve dvou případech se naopak ještě zvýšily (čp. 72 a čp. 5). Nejmarkantnější pokles ve sledovaném období je patrný u domu čp. 54 v Dolní ulici, který je také označen při prodeji jako stavební místo (*Baustelle*). Ještě výraznější pokles ceny nastal u domu čp. 33 v Barvířské ulici, u kterého ale chybí údaj o prodejní ceně z doby těsně před požárem. Při prodeji v prosinci 1574 je ale dům charakterizován jako spáleniště (*Brandstadt*).¹¹² Z porovnání prodejních cen domů lze

¹⁰¹ V následujících řádcích se opírám o výchozí pramen této bakalářské práce, kterou je Hlavní pozemková kniha města Vidnavy. ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, sign. C-27-17, Hlavní pozemková kniha I.

¹⁰² Městská kniha trhov3 III, fol. 174v-175r.

¹⁰³ Tamtéž, fol. 220v-221r.

¹⁰⁴ Tamtéž, fol. 169r-169v.

¹⁰⁵ Tamtéž, fol. 243v-244r.

¹⁰⁶ Městská kniha trhov3 II, fol. 105v.

¹⁰⁷ Tamtéž, fol. 194v-195r.

¹⁰⁸ Tamtéž, fol. 81v-82r.

¹⁰⁹ Tamtéž, fol. 197r-197v.

¹¹⁰ Tamtéž, fol. 116r-116v.

¹¹¹ Městská kniha trhov3 IV, fol. 18v.

¹¹² 21. 2. 1577 byl již nově postavený dům prodán za 302 kop grošů. Městská kniha trhov3 III, fol. 260v-261r.

s opatrností vyvodit závěr, že se požár nerozšířil do celého města, ale zasáhl pouze jeho severovýchodní část. Tvrzení o zničujícím požáru, který spálil celé město, se však zdá být nadnesené.

3.3. Třicetiletá válka a její dopady na město

Negativním způsobem se do dějin města zapsala také třicetiletá válka. Ta poprvé výrazněji zasáhla Slezsko, a tím i nízké knížectví až ve druhé polovině 20. let 17. století po zformování protihabsburské koalice v čele s Dánskem, jehož početná armáda pod vedením generála Petra Arnošta Mansfelda vpadla do Slezska v roce 1626.¹¹³ Další etapa konfliktu probíhala ve Slezsku v letech 1632-1633, kam tentokrát vpadli nejprve braniborská vojska a pak Švédové. Nejhůře byla slezská knížectví postižena průchody a drancováním švédských vojsk v posledním desetiletí konfliktu, a to hlavně v letech 1639-1642 a 1645-1648.¹¹⁴ Líčení početných vojenských operací na území Jesenicka během třicetileté války překračuje rámec této kapitoly, a proto se v dalším výkladu omezím na výklad událostí týkajících se bezprostředně Vidnavy.¹¹⁵

Nebyly to však pouze válečné události, které v 1. polovině 17. století město zasáhly. Přidaly se k nim také živelní pohromy, jako v letech 1609-1610¹¹⁶ a 1620-1621 epidemie neštovic¹¹⁷, v roce 1632 požár města a roku 1633 údajně také mor.¹¹⁸ Do jaké míry se válečné a jiné útrapy podepsaly na městě a jeho obyvatelích, nám může opět částečně objasnit komparace údajů o transakcích s měšťanskými domy ve vnitřním městě. Následující graf znázorňuje počet za jeden rok uskutečněných majetkových převodů nemovitostí v letech třicetileté války s drobným přesahem na obě strany.¹¹⁹

¹¹³ FUKALA, Radek - KORBELÁŘOVÁ, Irena - OLŠOVSKÝ, Jaromír a kol.: *Slezsko v dějinách českého státu*. II. 1490-1763. Opava 2012, s. 105.

¹¹⁴ Průběh třicetileté války ve Slezsku je přehledně vylíčen v ŽÁČEK, R.: *c. d.*, s. 152-154.

¹¹⁵ Válečné operace na Jesenicku stručně shrnul ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 126-127.

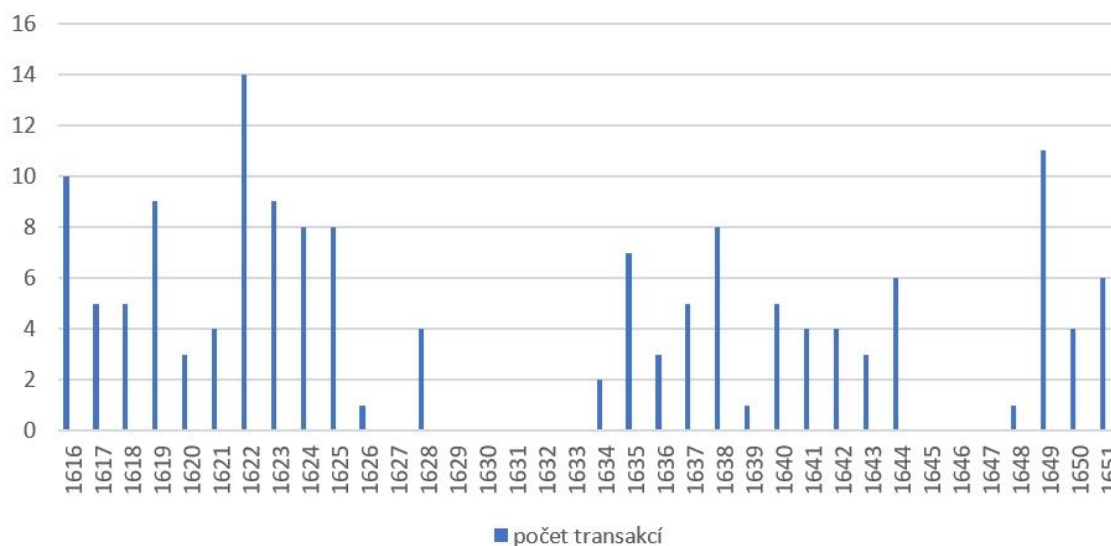
¹¹⁶ THEN, F.: *c. d.*, s. 69.

¹¹⁷ Tamtéž, 74.

¹¹⁸ NEUGEBAUER, J.: *c. d.*, s. 28. Autor dokonce uvádí, že město vyhořelo v roce 1632 dvakrát. Údajná morová epidemie v roce 1633 je na Jesenicku doložena z údajů o vysoké mortalitě v úmrtních matrikách vidnavské a javornické farnosti. Například v nedalekých Bernarticích přežilo tuto epidemii pouze 13 obyvatel. THEN, F.: *c. d.*, s. 80.

¹¹⁹ Následující údaje byly vyexcerpovány z Hlavní pozemkové knihy města Vidnavy a následně s pomocí tabulkového procesoru sestaveny do grafu.

počet uskutečněných transakcí s měšťanskými domy
ve vnitřním městě v letech 1616-1650

Zda byla Vidnava obsazena vojsky válčících stran již během let 1626-1627 je z dostupných pramenů a literatury nejasné, mohl by tomu však nasvědčovat z grafu vyplývající náhlý pokles provedených transakcí ve zmíněném období.¹²⁰ O poznání horší situace nastala na přelomu 20. a 30. let při vpádu Švédů do Slezska, jelikož v letech 1629-1633 se neuskutečnil prodej ani jednoho měšťanského domu ve vnitřním městě. Je možné, že i původcem zmíněného požáru byli švédští vojáci, kteří se v tomto období pohybovali i na Jesenicku.¹²¹ Nejhorší byla Vidnava postižena okupací švédských vojsk ve čtyřicátých letech. List z roku 1651, jehož prostřednictvím město prosilo vrchnost o prominutí daní, zmiňuje, že město bylo v letech 1645-1646 opakovaně obsazeno Švédy i císařským vojskem tak, že *“vše zničili a vyplenili, zbořili a vypálili domy, téměř celé 2 roky jsme nemohli v našich domovech zůstat.”*¹²² Naposledy byla Vidnava obsazena jak švédskými, tak císařskými oddíly v roce 1647 a obě armády vyžadovaly od města velké kontribuce, jak dokládají písemnosti městské rady.¹²³ Město i měšťané tím přišli o své finanční i potravinové úspory. Nulový počet majetkových převodů z uvedeného období tuto

¹²⁰ Toto tvrzení podporují také zápisy v křestních a oddacích matrikách o pokřtěných dětech vojáků a sňatcích vidnavských měšťanských deér s vojáky v letech 1621, 1623 a 1627. THEN, F.: c. d., s. 73.

¹²¹ ZUBER, J.: c. d., s. 126. Ve vidnavských úmrtních matrikách jsou zase zmínky o měšťanech zastřelených polskými (sic!) vojáky. THEN, F.: c. d., s. 75. Hypoteticky mohlo být město vypáleno také císařskými oddíly v odvetu za poskytnutí pomoci Švédům, přestože tato praxe byla ze strany císařských praktikována spíše až na konci třicátých let. ŽÁČEK, R.: c. d., s. 167.

¹²² „1645-1646 marsch- und remarsch der Schweden, auch unser eigenes Heer mit verschiedenen Regimentern, alles ruiniert und geplündert, die Häuser eingerissen und abgebrannt, fast die ganzen zwei Jahre konnten wir nicht zu Hause bleiben“. DRECHSLER, A.: c. d., s. 29.

¹²³ NEUGEBAUER, J.: c. d., s. 28.

skutečnost jenom potvrzuje. Obraz obrovského úpadku pak podává následující tabulka, která znázorňuje průměrné ceny jednoho měšťanského domu za první a druhou polovinu třicetileté války. V druhé polovině konfliktu (1634-1648) se průměrná cena jednoho domu ve vnitřním městě snížila oproti předchozímu období (1616-1633) více jak trojnásobně. Úpadek cen nemovitostí pokračoval i po třicetileté válce.

období	počet transakcí	průměrná prodejní cena 1 domu
1616-1633	73	279 tolarů
1634-1651	59	78,3 tolarů
1652-1669	67	54,3 tolarů

3.4. Pomalá poválečná obnova

Jmenovaný válečný konflikt také způsobil rozvrat řemeslné výroby poddanských měst.¹²⁴ V okolí Vidnavy začali pracovat venkovští řemeslníci, kteří nebyli členy žádného cechu a často neměli ani žádné vyučení - tzv. fušeři.¹²⁵ Tím narušovali výsadní postavení vidnavských cechů a vytvářeli pro ně nechtěnou konkurenci. Město se tak muselo obrátit na svou vrchnost (vratislavského biskupa), aby fušerům jejich činnost zakázal.¹²⁶ Stejně tak bylo v okolí porušováno nařízení čepovat výlučně vidnavské pivo, čímž město i měšťané přicházeli o nemalé zisky. Teprve v roce 1657 obnovil zákaz čepování cizího piva v okolí biskup Leopold I. Vilém.¹²⁷

Vidnavským měšťanům se ve 2. polovině 17. století zřejmě vyhnuly tzv. čarodějnické procesy¹²⁸, opět ale nebyli ušetřeni dvou požárů v letech 1655¹²⁹ a 1685,¹³⁰ přičemž ani jeden z nich se naštěstí svým rozsahem nevyrovnal poslednímu požáru v roce 1632. O rozsahu požáru v roce 1685 jsme informováni díky pamětnímu zápisu, který do vidnavské pozemkové knihy poznamenal tehdejší městský písař Johann Christoph Philipp.¹³¹ Vypukl v sobotu 31. března v noci „z neopatrnosti a nedbalosti nemravné lůzy“.¹³² Oheň zasáhl celkem 11 domů v Horní ulici a způsobil velké škody, takže vyhořelí byli biskupskou

¹²⁴ KORBELÁŘOVÁ, I.: c. d., s. 51.

¹²⁵ ZUBER, R.: c. d., s. 428. K fušerům KORBELÁŘOVÁ, I.: c. d., s. 52.

¹²⁶ ZA Opava, SOKA Jeseník, AM Vidnava, inv. č. 41, sign. 230/47, listina z 18. 6. 1653.

¹²⁷ ZA Opava, SOKA Jeseník, AM Vidnava, inv. č. 42, sign. 230/49, listina z 28. 6. 1657.

¹²⁸ ZUBER, R.: c. d., s. 428.

¹²⁹ THEN, F.: c. d., s. 90.

¹³⁰ Tamtéž, s. 102.

¹³¹ Pozemková kniha VIII, fol. 155r-156r.

¹³² „Anno 1685 den 31 Martij war Sonnabend zu Nacht nach 9 Uhren, ist aus Verwahrlosung undt Unachtsamkeit losen Gesindels [...] ein uvorsehen undt plötzliche Feuerbrunst entstanden.“ Tamtéž.

zemskou vládou v Nise osvobození na tři roky od daní.¹³³ K požárům se vztahuje také ustanovení městské rady z roku 1694. Od této doby se měla každý rok na svátek městského patrona sv. Floriána (4. května) jako ochránce před požáry konat mše svatá, kázání a procesí okolo radnice, přičemž zúčastnit se museli všichni měšťané pod hrozbou pokuty a dokonce i vězení.¹³⁴

Neuběhlo mnoho let a ve městě 6. února 1713 na den svaté Doroty opět hořelo (za posledních 150 let již po páté). O požáru jsme i tentokrát informováni díky městskému písaři, který o tomto neštěstí zapsal do městské pozemkové knihy pamětní zápis.¹³⁵ Na jeho základě lze konstatovat, že tento požár byl ze všech dosavadních suverénně nejničivější.¹³⁶ Podle zápisu vznikl ve stodole Georga Pelkena na předměstí nedopatřením při silné vichřici a za dvě hodiny spálil skoro všechny domy ve vnitřním městě.¹³⁷ Jak moc bylo město požárem hospodářsky postiženo, je patrné ještě z přiznání městských příjmů sepsaných 11. září 1722 pro účely karolínského katastru.¹³⁸ Městský písař Johann Joseph Beier, který přiznání vyplňoval, si na několika místech postěžoval na žalostný stav města. Například u přiznání společných příjmů města¹³⁹ poznamenal, že kromě poplatků z krámu s kramářským zbožím, z obchodu se solí a moukou „*zde není ani týdenní trh ani zemská cesta, nýbrž je to místo bez výdělku*“.¹⁴⁰ Konání trhů bylo přitom jedním ze základních předpokladů úspěšného hospodářského rozvoje města, jelikož představovaly také odbytiště výrobků zhotovených městskými řemeslníky. Ve Vidnavě se mohly v této době konat již tři výroční trhy, čtvrtý povolila městu až Marie Terezie v roce 1749.¹⁴¹

3.5. Vidnava jako správní centrum rakouské části nízkého knížectví

Výrazným mezníkem v dějinách Vidnavy byly války o rakouské dědictví neboli slezské války, které započaly po smrti císaře Karla VI. Také v nízkém knížectví ukončily dlouhotrvající období míru, charakteristické postupnou obnovou válkou rozvráceného

¹³³ „[...] *ein hoch fürstlichen Adm[inist]ration undt Regirung, thunn den Abgebranten, drej gäfriger Steuer undt Landesanlagen freyheit, ertheilt [...]*“ Tamtéž.

¹³⁴ NEUGEBAUER, J.: *c. d.*, s. 29-30.

¹³⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

¹³⁶ Rozsah tohoto požáru a jeho vliv na městskou obytnou zástavbu bude podrobněji analyzován v kapitole věnující se urbanistickému vývoji města.

¹³⁷ Živel si vyžádal i jednu lidskou oběť, když v domě svého otce (zřejmě čp. 52) uhořel Adam Menzel. „[...] *wobey (doch Gott dey dank) niemandt kein unglück bekommen, alß Meister Michael Mentzels Leinwebers Sohn [...] abgebrannt, nahmens Adam.*“ Pozemková kniha VIII, fol. 506v.

¹³⁸ ZA Opava, fond Karolínský katastr, inv. č. 29, fol. 837r.

¹³⁹ Zde patřily poplatky ze cla, mýta, mostného, z krámů a bud atd. BRZOBOHATÝ, Jan - DRKAL, Stanislav: *Karolínský katastr slezský*. Svazek 1. Praha 1972, s. 16.

¹⁴⁰ „*Sonsten ist alhier weder wochen Marckt noch einige Landtstrasse sondern ein Orth ohne Nahrung*“. ZA Opava, fond Karolínský katastr, inv. č. 29, fol. 841r.

¹⁴¹ TINZOVÁ, B.: *c. d.*, s. 6.

městského hospodářství, které se podařilo ve většině měst stabilizovat až během 1. poloviny 18. století,¹⁴² přičemž ve Vidnavě byl tento proces obnovy ještě několikrát přerušeno živelnými katastrofami. Na Slezsko si po smrti Karla VI. činilo dědické nároky více monarchů a mezi nimi také pruský král Fridrich II., jehož vojsko začalo okupovat habsburskou dědičnou zemi na konci roku 1740.¹⁴³ V průběhu těchto vojenských operací byla obsazena také Vidnava, a to nejprve na počátku dubna 1741 Prusy¹⁴⁴ a po prohrané bitvě u Molvic zde pobýval až do srpna téhož roku rakouský oddíl.¹⁴⁵ Tentokrát se však Vidnavě vyhnul smutný osud nedalekých Zlatých Hor, které byly pruským vojskem vypáleny.¹⁴⁶ Z důvodu nerespektování dohod s Marií Terezií ze strany pruského krále a následných porážek rakouského vojska byla habsburská panovnice nucena podepsat ve Vratislavi předběžnou mírovou smlouvu, jejímž prostřednictvím byla Prusku odstoupena většina slezského území.¹⁴⁷ Po stvrzení této smlouvy v Berlíně 28. července 1742 pak proběhlo v září a říjnu téhož roku vytyčení nové státní hranice.¹⁴⁸ Niské knížectví bylo rozděleno zcela umělou hranicí na dva nestejně velké celky, přičemž větší severní část včetně měst Nisy, Otmuchova a Pačkova připadla Prusku a menší jižní část s městy Javorníkem, Jeseníkem, Vidnavou a Zlatými Horami zůstala habsburské monarchii.¹⁴⁹ Na tomto stavu následně nezměnila nic ani druhá slezská válka.¹⁵⁰

Zde je vhodné se zaměřit podrobněji na otázku, co znamenal vratislavský mír pro malé biskupské ochranné město jakým byla Vidnava. Z Vidnavy se stalo pohraniční město, přičemž nová státní hranice byla vytyčena jen několik desítek metrů od východního okraje města a pohltila dokonce rovněž část Šubrtovy Kraše [obr. 1]. Hranice přetnula také důležitou komunikaci vedoucí z Frýdberku (Žulová) směrem do Nisy, která od středověku

¹⁴² KORBELÁŘOVÁ, Irena: *K hospodářským aspektům vývoje poddanských měst na Opavsku a Krnovsku v l. 1648-1740 a předpokladům jejich uplatnění po rozdělení Slezska*. Acta historica et museologica Universitatis Silesianae Opaviensis, 3, 1997, s. 115.

¹⁴³ ŽÁČEK, R.: *c. d.*, s. 187.

¹⁴⁴ THEN, F.: *c. d.*, s. 117. Prusové si zřídili lazaret ve vidnavském zámku a způsobili tím budově značné škody. ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 429.

¹⁴⁵ Tamtéž, s. 128.

¹⁴⁶ Tamtéž.

¹⁴⁷ ŽÁČEK, R.: *c. d.*, s. 188.

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 188. K procesu vytyčování hranice MAHEL, Richard: *Stanovení státní hranice v niském knížectví v rámci nové slezské hranice po míru vratislavském 1742*. Jesenicko. Vlastivědný sborník, 6, 2003, s. 8-16.

¹⁴⁹ Tento nově vzniklý zemský celek byl úředně nazýván jako český (později rakouský) díl niského knížectví. DRKAL, S. - DONÁT, J.: *c. d.*, s. 7. Prvotním záměrem Friedricha II., který se mu ale již nepodařilo realizovat, bylo připojit k pruskému území ze strategických důvodů také Zlaté Hory, Vidnavu a Javorník. ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 129.

¹⁵⁰ ŽÁČEK, R.: *c. d.*, s. 188.

procházela Vidnavou ve směru jihozápad-severovýchod.¹⁵¹ Městští řemeslníci ztratili odbytiště svých výrobků¹⁵² a cechy zase vazbu na své mateřské cechy, nacházející se po vratislavském míru na pruské straně hranice. Požadavky na vysoké válečné kontribuce způsobily, že se musela Vidnava zadlužit.¹⁵³ Kromě těchto válečných nesází ale město na rozdělení Slezska také vydělalo. V rakouském dílu nízkého knížectví bylo totiž stejně jako v celém rakouském Slezsku nutné vybudovat nový systém soudní, politické ale částečně také církevní správy.¹⁵⁴ Biskupská správa reprezentovaná před rokem 1742 knížecí zemskou vládou v Nise se dostala do pruské moci. Vratislavský biskup ale zůstal po rozdělení Slezska knížetem i v rakouské části nízkého knížectví, kde bylo nutné zřídit nový prvoinstanční knížecí úřad. Z popudu Marie Terezie tak vratislavský biskup zřídil zemskou vládu, za jejíž sídlo byla ze čtyř potenciálně vyhovujících měst vybrána právě Vidnava.¹⁵⁵ Zde zemská vláda zahájila úřední činnost 22. dubna 1743 a v jejím čele stanul zemský hejtman.¹⁵⁶ Okruh její působnosti zahrnoval vedení zemských desk, dohled nad biskupskými ochrannými městy, agendu biskupských lén a konečně nespornou a také spornou soudní agendu.¹⁵⁷ Díky tomu se stala Vidnava také sídlem kriminálního soudu, pro jehož potřebu byla v Barvířské ulici na místě pozdějšího domu čp. 32 postavena věznice.¹⁵⁸ Politická správa byla ale zcela v rukou královských úřadů. Prvoinstančním správním orgánem pro rakouské Slezsko se stal Královský úřad v Opavě (obdoba gubernií). Jemu byly podřízeny úřady zemských nejstarších (*Landesältesteamt*), které představovaly obdobu českých a moravských krajských úřadů a byly ustanoveny v roce 1744 v Opavě,

¹⁵¹ Hranice však jistě nebyla neprůchodná, jak dokládají zápisy o původu osob v knize přijatých měšťanů, kdy mnoho z nich pocházelo právě z Pruska. Avšak emigrace do pruského Slezska byla zakázána pod přísnými tresty (kromě tovaryšů a lidí, kteří si hledali práci). ŽÁČEK, R.: *c. d.*, s. 207.

¹⁵² V roce 1749 zakázal v reakci na podobné opatření Marie Terezie pruský král Friedrich II. dovoz řady výrobků ze zemí habsburské monarchie. Tamtéž, s. 205.

¹⁵³ ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 429.

¹⁵⁴ GAWRECKI, Dan a kol.: *Dějiny Českého Slezska 1740-2000*. I. Opava 2003, s. 67.

¹⁵⁵ Bylo to dáno snad její výhodnou zeměpisnou polohou, jelikož od všech měst (Javorník, Jeseník, Zlaté Hory) to bylo do Vidnavy zhruba stejně daleko. Rudolf Zuber v konceptu své práce o správním vývoji nízkého knížectví zmiňuje, že se biskup rozhodl pro Vidnavu z důvodu jejich snadných styků s Nisou a Vratislaví. Správní vývoj nisko-otmuchovského knížectví, s. 30.

¹⁵⁶ DRKAL, S. - DONÁT, J.: *c. d.*, s. 6-7. Sídlem zemské vlády byl zřejmě již od počátku velký dům čp. 57 na náměstí a rohu Dolní ulice, který měla zemská vláda zřejmě nejprve v nájmu od purkmistra Johanna Philippa Kuntschky. Jeho syn konšel Johann Karl Kuntschky tento dům zemské vládě 7. května 1748 postoupil (ve smlouvě není uvedena žádná kupní cena). Pozemková kniha X, fol. 69r-70r. Po přesídlení zemské vlády na Jánský Vrch byl dům vratislavským biskupem prodán radnímu Andreasi Winklerovi. Pozemková kniha XI, fol. 49v-50v.

¹⁵⁷ DRKAL, S. - DONÁT, J.: *c. d.*, s. 7.

¹⁵⁸ Podle údajů z úmrtí matrik se ve Vidnavě konaly také popravy. THEN, F.: *c. d.*, s. 81. Při prodeji domu čp. 32 v roce 1814 byla nemovitost označena jako staré vězení („*alte Stockhaus*“). Pozemková kniha XIV, fol. 163v.

Těšíně a také Vidnavě.¹⁵⁹ Úřadu zemského nejstaršího ve Vidnavě byl podřízen bankální inspektorát (*Bankalinspektorat*), jenž měl na starosti část finanční agendy (hlavně daňové záležitosti).¹⁶⁰ K úpravám došlo i v oblasti církevní správy, když byla Vidnava ustanovena sídlem arcikněžství.¹⁶¹

Vidnava se tedy díky rozdělení Slezska stala správním střediskem celého rakouského dílu niského knížectví. Rozmach města byl ale poznamenán pokračováním slezských válek. Nedlouho po uzavření vratislavského míru se stalo Slezsko opět místem střetu pruské a císařské armády. Protože se Vidnava nacházela nedaleko důležité pruské pevnosti Nisy, ocitla se opět ve víru válečných událostí. Nejprve byla v roce 1744 obsazena Prusy, kteří dokonce hrozili městu vypálením, pokud jim zde sídlící zemská vláda neposkytne vysoké kontribuce.¹⁶² Z města dokonce uprchl zemský nejstarší Lazar z Wimmersberku.¹⁶³ Během následné ofenzivy císařské armády v první polovině roku 1745 zde zase pobývaly uherské oddíly pod velením vojenského dobrodruha Franze von Trencka, přičemž jejich požadavky vůči městu a měšťanům nebyly jistě o nic mírnější než požadavky pruských vojsk.¹⁶⁴

Teprve uzavření nového příměří v prosinci 1745 v Drážďanech¹⁶⁵ přineslo Vidnavě období míru a možnost většího rozvoje. Došlo alespoň k částečné obnově obchodu. V roce 1749 udělila městu Marie Terezie právo pořádat čtvrtý výroční trh (na neděli Rogate¹⁶⁶) a zároveň potvrdila starší privilegium pořádat tři výroční trhy a také trhy týdenní, které se během slezských válek nekonaly.¹⁶⁷ K početným cechům ve městě přibýly nové samostatné cechy lazebníků (1750), punčochářů (1751), barvířů (1752) a provazníků (1753).¹⁶⁸ Jak dokládá následující tabulka, ve vnitřním městě se postupně také zvyšovaly ceny nemovitostí.

¹⁵⁹ GAWRECKI, D. a kol.: *c. d.*, s. 68-69. V úřadu zemského nejstaršího se ve Vidnavě vystřídali Lazar z Wimmersberku (1744-1747) a František Urban Mikusch (1747-1782). Správní vývoj nisko-otmuchovského knížectví, s. 40.

¹⁶⁰ THEN, F.: *c. d.*, s. 120-121.

¹⁶¹ NEUGEBAUER, J.: *c. d.*, s. 35.

¹⁶² Prusové měli po zemské vládě požadovat dodávku 500 koní a 125 vozů. ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 129.

¹⁶³ Správní vývoj nisko-otmuchovského knížectví, s. 31.

¹⁶⁴ GAWRECKI, D. a kol.: *c. d.*, s. 53.

¹⁶⁵ ŽÁČEK, R.: *c. d.*, s. 205.

¹⁶⁶ Pátá neděle po Velikonocích.

¹⁶⁷ NEUGEBAUER, R.: *c. d.*, s. 35. Další výroční trhy se konaly v pondělí po Novém roce, na sv. Vavřince a v pondělí po sv. Františku Serafinském. TINZOVÁ, B.: *c. d.*, s. 6. Zde je rozpor s termínem výročního trhu, který se měl podle privilegia z roku 1562 konat v pondělí a úterý před svátkem Nanebevzetí Panny Marie (15. 8.). Neznámo kdy bylo tomuto trhu určeno pevné datum 10. 8. (sv. Vavřinec), které samozřejmě v některých letech vycházelo i na pondělí či úterý před zmiňovaným svátkem Nanebevzetí.

¹⁶⁸ THEN, F.: *c. d.*, s. 124-128.

období	počet transakcí	průměrná prodejní cena 1 domu
1716-1725	34	174 tolarů
1726-1735	42	225 tolarů
1736-1745	69	184 tolarů
1746-1755	43	263 tolarů
1756-1766	31	414 tolarů
1767-1776	43	513 tolarů

Pokračování válek o rakouské dědictví v letech 1756-1763 opět přerušilo slibný vývoj města. Vidnava byla 1. října 1757 přepadena pruským oddílem, který zde napáchal velké škody převyšující částku 8000 tolarů.¹⁶⁹ Přestala úřadovat zemská vláda, jejíž úřednický personál se rozutekl.¹⁷⁰ Následně sice byla obnovena, ale k ideálnímu úřadu měla daleko. Její úředníci dokonce zpronevěřili nemalou finanční částku a když chtěl následně biskup na místa hříšníků dosadit nové úředníky, odmítli ti stávající své sesazení akceptovat a domáhali se spravedlnosti u nadřízených úřadů.¹⁷¹ Také často docházelo ke sporům mezi zemským nejstarším a zemskou vládou ohledně jejich kompetencí.¹⁷² I toto zřejmě byly důvody, proč se biskup Phillip Gotthard Schaffgotsch rozhodl přemístit zemskou vládu v roce 1767 na zámek Jánský Vrch v Javorníku.¹⁷³ Úřad zemského nejstaršího pak ve Vidnavě zůstal až do josefínských reforem. V roce 1782 došlo ke spojení Slezska a Moravy v jeden zemský celek a ke snížení počtu krajů ve Slezsku na dva se sídly v Krnově (od 1793 v Opavě) a Těšíně. Úřad zemského nejstaršího tak byl zrušen a jeho kompetence přeneseny na krajský úřad v Krnově.¹⁷⁴

V 1. polovině 19. století se Vidnava rozvíjela poněkud ve stínu Frývaldova, který těžil z vodoléčebných lázní na Gräfenberku, a Javorníku, kde se nacházely správní úřady a své sídlo zde měl také vratislavský biskup. Z doby, kdy bylo město sídlem správních úřadů, zde existoval již pouze bankální inspektorát a i ten byl v roce 1833 zrušen.¹⁷⁵ Město nebylo

¹⁶⁹ ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 130.

¹⁷⁰ GAWRECKI, D. a kol.: *c. d.*, s. 32.

¹⁷¹ Tamtéž, s. 33.

¹⁷² Oba úřady vedly například spor o pravomoci nad cechy a řemeslníky ve Vidnavě. Správní vývoj nisko-otmuchovského knížectví, s. 41. Hlavně úředníci zemské vlády špatně snášeli zemského nejstaršího, kterým musel být podle panovnického nařízení vždy člen stavovské obce nízkého knížectví, tedy člověk, který de facto na jednu stranu podléhal při správě svých statků zemské vládě, na druhou stranu ji ale jako zemský úředník kontroloval. Tamtéž, s. 40.

¹⁷³ DRKAL, S. - DONÁT, J.: *c. d.*, s. 7.

¹⁷⁴ GAWRECKI, D. a kol.: *c. d.*, s. 69.

¹⁷⁵ KUČA, K.: *c. d.*, s. 261.

zasaženo, ostatně jako žádné z měst v rakouském dílu nízkého knížectví, průmyslovou revolucí. Poklidný vývoj městečka byl přerušen až revolučními událostmi 1848-1849, kdy také zde v březnu 1848 vznikla národní garda.¹⁷⁶ Větší význam však měla pro město až následná reforma soudní správy, díky níž bylo město určeno za sídlo okresního soudu, o který městská rada a zdejší měšťané velmi stáli.¹⁷⁷

4. Urbanistický vývoj města

4.1. Městské osídlení do požáru v roce 1713

Již před lokací Vidnavy se podél řeky Vidnavky nacházelo slovanské osídlení, které na severovýchodě zasahovalo i do katastru budoucího města.¹⁷⁸ To bylo založeno na plánovitém půdorysu ve tvaru téměř pravidelného oválu na ploše 9 hektarů¹⁷⁹, v jehož středu se nachází velké obdélné náměstí s delší osou o délce 112 metrů a kratší o délce 63 metrů.¹⁸⁰ Půdorys města byl přizpůsoben hlavní cestě, která kopírovala tok řeky Vidnavky a směřovala z Frýdberku (Žulová) přes Vidnavu směrem do Nisy. Cesta ve směru jihozápad-severovýchod protínala město a až do roku 1742 pro něj představovala hlavní komunikační a obchodní trasu. Podél této cesty se postupně vyvinulo na jihozápad od vnitřního města Horní předměstí (*Obervorstadt*) a směrem na severovýchod Dolní předměstí (*Niedervorstadt*). Obě zmíněná předměstí se poprvé objevují v písemných pramenech k roku 1558, nepochybně ale existovaly již dříve.¹⁸¹ Jejich pojmenování jistě vychází z konfigurace terénu, který se směrem k severovýchodu mírně svažuje. Na místech, kde se po zmíněné hlavní cestě vcházelo do města, vznikla Horní (*Obertor*) a Dolní brána (*Niedertor*), jejichž existence je poprvé písemně doložena v listině z roku 1374.¹⁸² Ulice vedoucí od bran směrem k náměstí pak nesly analogický název Horní (*Obergasse*) a Dolní ulice (*Niedergasse*).¹⁸³ Existence městských bran dokládá, že vnitřní město bylo nejpozději od 70. let 14. století chráněno opevněním, které již mohlo mít podobu zděné hradby¹⁸⁴,

¹⁷⁶ ZUBER, R.: *c. d.*, s. 431.

¹⁷⁷ THEN, F.: *c. d.*, s. 183-184.

¹⁷⁸ Tato místní část nesla před rokem 1945 název Šubrtova Kraš a dnes se nazývá Krasov. Byla součástí předlokační vsi Velká Kraš, která se rozkládala v délce několika kilometrů podél toku řeky Vidnavky. KUČA, K.: *c. d.*, s. 265.

¹⁷⁹ Pro srovnání můžeme uvést rozlohy dalších městských jader v okolí: Javorník méně než 2 ha, Jeseník 2 ha, Nisa 21 ha, Opava 30 ha. ZUBER, R.: *Osídlení*, s. 66.

¹⁸⁰ Tamtéž, s. 125.

¹⁸¹ THEN, F.: *c. d.*, s. 49.

¹⁸² ZA Opava, SOkA Jeseník, fond Farní úřad Vidnava (FÚ Vidnava), sign. 1, listina z 15. 3. 1374.

¹⁸³ Název ulice *Obergasse* je poprvé písemně doložen v listině z roku 1406, kdy je zmiňován dům Mikuláše Becka „*in plathea dicta Obirgasse*“. ZA Opava, SOkA Jeseník, FÚ Vidnava, sign. 5, listina z 3. 10. 1406.

¹⁸⁴ RICHTEROVÁ, Helena – VÍTEK, Tomáš: *Vidnava-zámek*. Stavebně-historický průzkum. Olomouc 2008, s. 28.

jelikož k roku 1428 je Vidnava v písemných pramenech zmíněna jako zdí obehnané město.¹⁸⁵

Na jižním okraji městského jádra byl v době založení města postaven farní kostel sv. Kateřiny, kolem kterého postupně vznikl hřbitov obehnaný zdí.¹⁸⁶ Toto „kostelní náměstí“ bylo obklopeno budovami fary (čp. 2), školy (čp. 3)¹⁸⁷ a městského špitálu (čp. 14).¹⁸⁸ Světským protějškem k těmto církevním stavbám bylo sídlo vidnavského fojta (čp. 1) nacházející se u městské hradby severozápadně od farního kostela a nazývané povšechně Horní dvůr (*Oberhof*).¹⁸⁹ V majetku vidnavského fojta se nacházel neznámo od kdy také Dolní dvůr (*Niederhof*) v severním rohu náměstí tvořený domem čp. 58 a městským mlýnem čp. 59 (*Stadtmühle*).¹⁹⁰

Poznání vývoje měšťanské obytné zástavby vnitřního města komplikuje především pro středověké období nedostatek pramenů. Na základě počtu právozárečných domů ve městě lze stanovit alespoň její pravděpodobný rozsah.¹⁹¹ Počet domů nadaných právem vařit pivo byl ve městech již od doby jejich lokace poměrně stálý a výrazněji se neměnil.¹⁹² Jestli tedy v polovině 19. století existovalo ve městě 73 právozárečných domů¹⁹³, lze obdobný počet domů ve vnitřním městě předpokládat již ve středověku. Většina z nich byla jistě dřevěná, a proto byla při vypálení města husity v roce 1428 zničena.¹⁹⁴ Větší rozmach kamenné zástavby můžeme předpokládat teprve během hospodářského rozmachu města v 16. století. Avšak podle Ondřeje Haničáka, který se ve své studii zaměřil na dispozici sklepů

¹⁸⁵ Viz poznámka č. 53. Stavebně-historický průzkum vidnavského zámku provedený v roce 2008 nepřinesl v otázce stáří vidnavské hradby jednoznačnou odpověď. Upřesnil však, že renesanční budova zámku postavená po roce 1558 byla napojena na tehdy již existující gotickou hradbu. RICHTEROVÁ, H. - VÍTEK, T.: *c. d.*, s. 20.

¹⁸⁶ VÍTEK, Tomáš: *Raně gotický kostel ve Vidnavě, okr. Jeseník*. In: Sborník Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci. Olomouc 2006, s. 40.

¹⁸⁷ Existence školy je poprvé písemně doložena k roku 1579, nepochybně ale existovala již ve středověku. ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 435.

¹⁸⁸ Špitál sv. Jakuba je poprvé písemně doložen k roku 1536. DRECHSLER, A.: *c. d.*, s. 25.

¹⁸⁹ Nelze vyloučit, že v tomto místě postavil svůj dům již lokátor Rudger Heldore (privilegium z roku 1268 mu umožňovalo postavit si dům na místě, které si sám zvolí). Existence takové stavby ale není prozatím archeologicky ani písemně doložena. RICHTEROVÁ, H. - VÍTEK, T.: *c. d.*, s. 128. Informaci o tom, že se fojtský dům nachází vedle fary, obsahuje až lenní listina pro vidnavského fojta Wolframa Schoffa z roku 1512. THEN, F.: *c. d.*, s. 38. K Hornímu dvoru náležel také velký hospodářský objekt nacházející se severozápadně od fojtova sídla již na katastru Dolní Červené Vody.

¹⁹⁰ Tento mlýn zde existoval již před rokem 1441, kdy jej daroval městu vratislavský biskup Konrád. THEN, F.: *c. d.*, s. 27. Později se stal fojtovým majetkem. Voda byla do mlýna přivedena pomocí mlýnského náhonu, který zároveň na severozápadě od městských hradeb plnil funkci vodního příkopu.

¹⁹¹ KORBELÁŘOVÁ, I.: *c. d.*, s. 45.

¹⁹² BAKALA, Jaroslav: *K vztahům mezi lokací a právním zřízením města v 16.-18. století*. In: Městské právo v 16.-18. století v Evropě. Praha 1982, s. 31.

¹⁹³ THEN, F.: *c. d.*, s. 40-41.

¹⁹⁴ O vyhořelých nebo pustých domech ve městě se zmiňují listiny z let 1463 a 1481. ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, inv. č. 4, sign. 230/5, listina z 9. 9. 1463; ZA Opava, SOkA Jeseník, FÚ Vidnava, sign. 12, listina z 17. 9. 1481.

vidnavských domů ve vztahu k jejich nadzemním partiím, pochází nadzemní části většiny vidnavských domů až z období baroka.¹⁹⁵ Několik domů ale bylo jistě již v 16. století vystavěno z nespalného materiálu, jak dokládá například dům čp. 91 v Horní ulici, ze kterého se do dnešních časů dochoval pouze vstupní renesanční portál opatřený vytesaným letopočtem 1567, který upomíná na renesanční přestavbu tohoto domu.¹⁹⁶ Kromě obytné zástavby byly v 16. století přestavovány také církevní a veřejné budovy. V roce 1537 byla přistavěna k farnímu kostelu zvonice s renesančním atikovým zakončením.¹⁹⁷ Ve stejném stylu byla upravena také věž Dolní brány a konečně v roce 1551 byla na ploše náměstí (v jeho jihozápadní části) postavena radnice.¹⁹⁸ Po roce 1559 pak byl v místech Horního dvora postaven renesanční zámek.¹⁹⁹ Podle zápisů v Hlavní pozemkové knize města Vidnavy, která eviduje posloupnost majitelů jednotlivých měšťanských domů v letech 1550-1850, lze konstatovat, že od konce 16. století tvořilo obytnou zástavbu vnitřního města dohromady 84 měšťanských domů.²⁰⁰

4.2. Stavební vývoj Vidnavy po roce 1713

Rok 1713 lze považovat za jeden z významných milníků ve vývoji měšťanské obytné zástavby ve Vidnavě, a to kvůli požáru, který město 6. února tohoto roku zasáhl. V rámci vnitřního města unikly zničení pouze budovy na jeho severním okraji (zámek, kostel, fara, škola, 4 domy u Horní brány²⁰¹), dům čp. 20 na konci Kostelní ulice a dům čp. 60 na levém břehu mlýnského náhonu. Jednalo se tedy převážně o budovy, které nebyly součástí řadové uliční zástavby.²⁰² Ostatních 78 domů bylo zničeno. Zda byly všechny tyto domy před požárem postaveny zcela ze dřeva, a byly tak ohněm absolutně zničeny, nebo se z některých dochovalo alespoň zděné přízemí, prameny neprozrazují. Například z radniční budovy zůstaly stát pouze holé zdi²⁰³ a její oprava byla dokončena až v létě 1716, kdy se na radnici poprvé od požáru konalo pravidelné zasedání městské rady.²⁰⁴ Ta se po požáru snažila podporovat výstavbu domů a novým majitelům pustých míst poskytovala daňové úlevy a

¹⁹⁵ HANIČÁK, O.: *c. d.*, s. 180.

¹⁹⁶ Portál je dnes druhotně osazen ve zdi v přízemí radnice čp. 80. Dům čp. 91 byl ve 2. polovině 20. století demolován.

¹⁹⁷ VÍTEK, T.: *c. d.*, s. 42.

¹⁹⁸ KUČA, K.: *c. d.*, s. 266.

¹⁹⁹ RICHTEROVÁ, H. - VÍTEK, T.: *c. d.*, s. 27.

²⁰⁰ Hlavní pozemková kniha, fol. 5v-192v.

²⁰¹ Jednalo se o domy čp. 89, 91, 92 a 93.

²⁰² Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

²⁰³ THEN, F.: *c. d.*, s. 108.

²⁰⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 564r.

také zadarmo stavební materiál.²⁰⁵ Podle poměrně vysokých prodejních cen některých nemovitostí z doby těsně po požáru lze soudit, že výstavba nových domů proběhla poměrně rychle. Některé parcely ale byly označeny jako spáleniště ještě deset let po této živelní katastrofě (viz následující tabulka). Do doby po tomto požáru by bylo možné datovat zděné konstrukce většiny dochovaných i nedochovaných vidnavských domů, u kterých Ondřej Haničák vyslovil názor, že pochází až z období baroka.²⁰⁶

č. p.	prodejní cena před požárem (rok)	prodejní cena po požáru (rok)
10	400 tolarů (1712) ²⁰⁷	400 tolarů (1715) ²⁰⁸
12	140 tolarů (1706) ²⁰⁹	140 tolarů (1716) ²¹⁰
21	42 tolarů (1696) ²¹¹	24 tolarů (1723) ²¹² spáleniště
35	24 tolarů (1707) ²¹³ pustý dům	150 tolarů (1714) ²¹⁴
38	250 tolarů (1711) ²¹⁵	160 tolarů (1714) ²¹⁶ spáleniště
54	121 tolarů (1708) ²¹⁷	38 tolarů (1714) ²¹⁸ spáleniště
74	66 tolarů (1710) ²¹⁹	50 tolarů (1714) ²²⁰
88	375 tolarů (1710) ²²¹	285 tolarů (1716) ²²²

²⁰⁵ Při koupi domu čp. 77 v červnu 1724 obdržel kupující Anton Reischel surové stavební dřevo z městského lesa a pro stavbu sklepa a zdi 400 cihel. Zároveň byl dům do listopadu téhož roku osvobozen od daní. Pozemková kniha IX, fol. 103r-103v.

²⁰⁶ HANIČÁK, O.: *c. d.*, s. 190.

²⁰⁷ Pozemková kniha VIII, fol. 495r-496r.

²⁰⁸ Tamtéž, fol. 544r-544v.

²⁰⁹ Tamtéž, fol. 368r-369v.

²¹⁰ Tamtéž, fol. 546v-547v.

²¹¹ Hlavní pozemková kniha, fol.

²¹² Pozemková kniha IX, fol. 70r.

²¹³ Pozemková kniha VIII, fol. 370v-371r.

²¹⁴ Tamtéž, fol. 518r-519r.

²¹⁵ Tamtéž, fol. 480r-480v.

²¹⁶ Tamtéž, fol. 516v-517v.

²¹⁷ Tamtéž, fol. 389v-390v.

²¹⁸ Tamtéž, fol. 531v-532r.

²¹⁹ Tamtéž, fol. 447v-448v.

²²⁰ Tamtéž, fol. 532v-533v.

²²¹ Tamtéž, fol. 453r-453v.

²²² Tamtéž, fol. 546v-547v.

Více informací o podobě obytné zástavby ve Vidnavě přinášejí elaboráty karolínského katastru. Podle 1. rektifikace z roku 1722 stálo ve vnitřním městě 84 měšťanských domů (z toho 2 pusté), na Horním předměstí 53 domů a konečně na Dolním předměstí napočítala revizní komise 23 domů.²²³ Mnohem barvitější obraz pak podává superrevize karolínského katastru, provedená v roce 1747.²²⁴ Informace získané z této superrevize jsou shrnuty v následující tabulce.

kategorie	z celkového počtu 84 domů
patrové domy	63
přízemní domy	21
domy s hospodářskými budovami (stáj, chlév)	30
zděné domy	31
zčásti zděné domy	17 (z toho 13 patrových)
domy, u kterých stavební materiál není uveden	33
zchátralé domy	3

Superrevize eviduje ve vnitřním městě stejně jako 1. rektifikace celkem 84 domů, z toho 63 bylo patrových.²²⁵ Ty se nacházely hlavně na náměstí a v Horní a Dolní ulici, ale některé z nich také v „bočních“ ulicích (čp. 17, 20-23, 30-31, 33-35, 41, 61). Minimálně 16 domů ve vnitřním městě bylo ještě v polovině 18. století částečně postaveno ze spalného materiálu (měly dřevěné štíty, případně celé patro). Není jasné, do jaké kategorie patří více jako jedna třetina domů, u kterých není uveden stavební materiál.²²⁶ Je však nutné počítat s tím, že část z nich byla také ze dřeva. Kromě tří zchátralých domů se superrevize nezmiňuje o špatném stavebním stavu vidnavských domů, a tak se zdá, že během dvou slezských válek v letech 1742–1746 nebyly nějak výrazně poškozeny. Zajímavý je také údaj o hospodářských budovách náležejících k měšťanským domům²²⁷, který vypovídá o částečně venkovském způsobu života některých měšťanů, kteří kromě provozování řemesla či živnosti jako primárního zdroje své obživy vlastnili také hospodářská zvířata.

²²³ ZA Opava, fond Karolínský katastr 1721-1790, inv. č. 29, fol. 837r.

²²⁴ ZA Opava, fond Karolínský katastr 1721-1790, inv. č. 46, fol. 44r-52r.

²²⁵ Jediným dvoupatrovým domem kromě zámku byl dům stojící v prostoru Dolního dvora, zřejmě pozdější čp. 58. Protože se ale nacházel v majetku pánů z Gilgenheimbu, držitelů vidnavského lenního fojtství, nelze jej počítat mezi měšťanské domy. ZA Opava, fond Karolínský katastr 1721-1790, inv. č. 46, fol. 63r.

²²⁶ Například u domu čp. 24 sice není napsáno, zda je celý nebo částečně zděný, ale naopak je uvedeno, že má klenuté přízemí, a proto byl zařazen v tabulce do kategorie částečně zděných domů.

²²⁷ Karolínský katastr užívá nekonkrétní termín „Stall“, který lze přeložit jako stáj nebo chlév.

Podobu města v době krátce po provedení superrevize karolínského katastru zachytil na jedné ze svých perokreseb autor mnoha set vedut slezských měst Friedrich Bernard Werner [obr. 2].²²⁸ Jak je ale pro veduty typické, jsou na Wernerově kresbě, která zachycuje městské panorama od severovýchodu, zvýrazněny pouze městské dominanty (Dolní brána, radnice, farní kostel a fojtský zámek), zatímco obytná zástavba je nezřetelná. Veduta dokládá skutečnost, že ještě v polovině 18. století byla Vidnava obehnaná hradbami.²²⁹

Vizuální proměnou prošly vidnavské měšťanské domy po roce 1753. Ze snahy zabránit dalšímu ničivému požáru vydala v březnu tohoto roku vidnavská zemská vláda nařízení, aby byly dřevěné domovní štíty u všech právovárečných domů nahrazeny štíty kamennými. Potřebné finance na stavbu měly zajistit výnosy z vaření a šenkování takzvaného „štítového piva“ (*Gibelbier*).²³⁰ Vznik kamenných štítů po tomto biskupském nařízení můžeme předpokládat u právovárečných domů, které byly v superrevizi karolínského katastru označeny jako částečně zděné, ale také u těch domů, u nichž nebylo specifikováno, z jakého stavebního materiálu jsou postaveny.²³¹ Nařízení zemské vlády ale zřejmě nebylo realizováno u všech domů v plném rozsahu, jelikož ještě v 1. polovině 20. století měly některé domy své zadní štíty z dřevěných prken.²³²

Podle josefského katastru se v roce 1787 ve vnitřním městě, odděleném od předměstí stále hradební zdí se dvěma branami, nacházelo dohromady 87 měšťanských domů.²³³ Na konci 18. století bylo ve vnitřním městě postaveno celkem šest nových domů, které ale nebyly nadány právem vařit pivo jako staré měšťanské domy. Čtyři z nich uvádí již josefský katastr (čp. 15, 36, 65, 90), dva byly postaveny až po roce 1787 (čp. 13, 49). Tyto nové domy byly vystavěny buď na dosud volných parcelách, nebo vznikly rozdělením velkého domu na dva menší. Josefský katastr pak neuvádí měšťanský dům čp. 32, jelikož se zde v letech 1748-

²²⁸ Gehemeines Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz, fond Handschriften 13. - 20. Jahrhundert, sign. XVII. HA, Rep. 135, Friedrich Bernhard Werner: Topographia oder prodromus ducatus Silesiae superioris [...], s. 400. Dostupné v digitalizované podobě online na https://archivdatenbank.gsta.spk-berlin.de/midosasearch-gsta/Midosasearch/xvii_ha_rep_135/index.htm?kid=GStA_xvii_ha_rep_135_2&uid=GStA_xvii_ha_rep_135_XVII_HA_Rep_135_Nr_526-1.

²²⁹ Jejich průběh na kresbě ale neodpovídá skutečnému stavu, jelikož v levé části veduty nesprávně ubíhají severozápadním směrem k Horní bráně a vynechávají tak zámek. Ten však byl rovněž součástí městského opevnění, jak ostatně ještě dnes dokládají reliktů hradeb přiléhající k severozápadnímu a jihovýchodnímu průčelí zámku.

²³⁰ NEUGEBAUER, J.: *c. d.*, s. 35.

²³¹ U těchto 45 právovárečných domů lze tedy předpokládat stavbu kamenného štítu v reakci na nařízení zemské vlády z roku 1753: na náměstí čp. 10, 11, 24-26, 28, 39, 48, 57, 63, 64, 66, 68, 70-73, 78 a v ulicích čp. 12, 16-23, 29-35, 41, 43-44, 46, 51, 54, 74-77, 92. ZA Opava, fond Karolínský katastr 1721-1790, inv. č. 46, fol. 44r-52r.

²³² THEN, F.: *c. d.*, s. 126. Tento stav dokládají ještě některé dobové fotografie z 50. let 20. století.

²³³ ZA Opava, fond Josefský katastr, inv. č. 492, Parcelní protokol pro katastrální obec Vidnava-město, fol. 1v-15r.

1812 nacházela věznice. Nové domy narušily řadu čísel popisných zavedených v roce 1770, a proto muselo dojít v roce 1806 k přečíslování všech domů. Poslední živelní katastrofou, která způsobila přestavbu části obytné zástavby, byl požár jihozápadní části vnitřního města dne 18. prosince 1797, při kterém shořely domy čp. 75-87.²³⁴ Ty byly následně přestavěny v pozdně barokním stylu a některé z nich se dochovaly až do současnosti.

Nová hranice s Pruskem vytyčená po první slezské válce způsobila změnu hlavních městských komunikačních os. Kdysi pro město nejvýznamnější silnice vedoucí přes Horní a Dolní ulici směrem do Wiesau (Łąka) a Nisy ztratila na významu a hlavní komunikační osou se nově stala silnice vedoucí od jihovýchodu ze Zlatých Hor směrem do Javorníku. Překvapivě teprve v roce 1830 nařídila městská rada probourat na konci Barvířské a Pivovarské ulice otvor v hradbách, kudy pak zmíněná hlavní silnice ústila do vnitřního města.²³⁵ Důvodem mohla být skutečnost, že v 18. století ještě nechtělo město narušovat průběh hradeb, které představovaly alespoň částečnou záruku bezpečí během slezských válek. V 1. polovině 19. století se již staly hradby i brány zbytečné, a tak se v roce 1833 započalo s jejich bouráním.²³⁶ Podobu městského půdorysu po zbourání hradeb a bran ukazuje mapa stabilního katastru vyhotovená v roce 1836 [obr. 3].

Pro dokreslení osudů vidnavských domů považuji za nutné se krátce zmínit také o pozdějším stavebním vývoji. Ve 2. polovině 19. století došlo k odstranění zástavby na ploše náměstí. Nejprve byla v roce 1867 zbořena stará radnice (čp. 94) a rok poté postaveno zcela nové reprezentativní sídlo magistrátu na rohu náměstí a Horní ulice v místě, kde dříve stával dům čp. 80.²³⁷ Ve stejném roce byly zbořeny také bývalé krámské domy čp. 95, 96, 97, 99 a v roce 1878 pak poslední z této pětičlady dům čp. 98.²³⁸ Tímto se stavební vývoj vnitřního města na dlouhou dobu de facto uzavřel a výrazně do něj zasáhly až demolice domů (včetně některých historicky cenných) započaté v roce 1960 a pokračující i v následujících letech.²³⁹ Přesto si až do současnosti část vidnavských domů zachovala vzhled, který jim vtiskla jejich barokní či pozdně barokní přestavba.

²³⁴ THEN, F.: *c. d.*, s. 156.

²³⁵ THEN, F.: *c. d.*, s. 168.

²³⁶ ZUBER, R.: *Jesenicko*, s. 430.

²³⁷ KOLEKTIV: *Das Weidenauer Ländchen*. Eine Chronik. Neuburg an der Donau 1986, s. 136.

²³⁸ Tamtéž.

²³⁹ HADERKA, Miloslav: *Vidnava (Weidenau)*. Historie a současnost. Vidnava 2008, s. 18.

5. Rozbor archivních pramenů

K výzkumu vývoje držby vidnavských měšťanských domů byly využity pozemkové knihy a další archiválie z fondu Archiv města Vidnavy uložené ve Státním okresním archivu Jeseník, elaboráty 1. rektifikace a superrevize měst Karolinského katastru uchovávané v Zemském archivu Opava a konečně tamtéž uložené matriky vidnavské farnosti ze Sbírký matrik Severomoravského kraje. Všechny zmíněné archiválie jsou dostupné k nahlédnutí v digitalizované podobě na webových stránkách zmíněných paměťových institucí.

5.1. Pozemkové knihy

Stěžejním pramenem pro sledování majetkových převodů měšťanských domů jsou městské knihy, tedy knihy nesporného městského soudnictví vedené za účelem evidence měšťanského nemovitého majetku.²⁴⁰ Městská kniha byla ve Vidnavě vedena již od počátku 16. století, což souvisí s přechodem nesporného soudnictví na městskou radu.²⁴¹ Tato kniha byla neznámo kdy ztracena nebo zničena, možná při některém z požárů, které město zasáhly. Sloužila k vedení různých druhů soukromoprávní nesporné agendy, přičemž stejný diplomatický charakter má na ni navazující Městská kniha trhová s pořadovým označením II., nejstarší dochovaná úřední kniha ve fondu AM Vidnava. Touto knihou se počíná souvislá řada patnácti městských knih, obsahujících zápisy o převodech měšťanských nemovitostí z let 1550-1850.²⁴² Knihy jsou označeny římskými číslicemi II. - XVI., přičemž knihy s římskými číslicemi II. - VII. nazývá inventář k fondu AM Vidnava jako městské knihy trhové a knihy VIII. - XV. jako pozemkové knihy.²⁴³ Pro účely této práce byly prostudovány zápisy z let 1700-1850 nacházející se v pozemkových knihách VIII. - XV. Tuto řadu pozemkových knih doplňuje ve fondu ještě Hlavní pozemková kniha města Vidnavy (*Hauptbuch über samtlích Grundbuchs Urkunden der Stadt Weidenau I.*).²⁴⁴ Po zániku patrimoniální správy byly tyto pozemkové knihy v roce 1850 předány vidnavským magistrátem do úschovy okresnímu soudu ve Vidnavě. Odtud byly v roce 1934 odevzdány

²⁴⁰ TRANTÍREK, Miroslav: *Vliv státu na vývoj městských a gruntovních knih na Moravě a ve Slezsku do roku 1849*. Sborník archivních prací, 10, 1960, č. 2, s. 107.

²⁴¹ Viz poznámka č. 75 ke kapitole věnující se dějinám města.

²⁴² Souvislá řada zápisů začíná až od 31. července 1554, kupní smlouvy z let 1550-1553 byly do Městské knihy trhové II. zapsány dodatečně a u některých schází i denní datum.

²⁴³ ZUBER, Rudolf: *Archiv města Vidnava (1291) 1408-1945 (1948)*. Inventář. Javorník 1967. Z hlediska terminologie by bylo možná lepší označovat všechny městské knihy vedené pro evidenci měšťanského nemovitého majetku a vzniklé do roku 1794 termínem městské knihy trhové. POLÁK, Stanislav: *Knihy pozemkové a knihy městské*. Poznámka k diplomatické terminologii. Archivní časopis, 16, 1966, č. 4, s. 212-213. Pro větší přehlednost se však tato práce přidrží terminologie užití v citovaném inventáři k fondu AM Vidnava.

²⁴⁴ K uvedenému osignování knih pravděpodobně došlo v době zavedení Hlavní pozemkové knihy, jíž byla přiřazena číslice I., ostatní knihy následovaly v chronologickém pořadí a jejich označení II.-XV. umožňovalo rychlou a snadnou orientaci v odkazech v rámci Hlavní pozemkové knihy.

do Zemského archivu v Opavě²⁴⁵, kde setrvaly až do devadesátých let 20. století. Tehdy proběhla jejich delimitace do již uspořádaného fondu AM Vidnava, od roku 1996 uloženého ve Státním okresním archivu v Jeseníku.

5.1.1. Hlavní pozemková kniha

Vedení hlavní pozemkové knihy vidnavským magistrátem souvisí s vydáním zemskodeskového patentu pro Čechy a Moravu v dubnu 1794, který zaváděl u zemských desk systém dvou pozemkových knih - knihy hlavní a knihy listin.²⁴⁶ Kromě zemskodeskových úřadů začal být tento systém uplatňován také u pozemkových knih vedených magistráty i vrchnostenskými úřady.²⁴⁷ U některých měst, a to i v případě Vidnavy, ale zápisy v hlavní pozemkové knize neměly právní platnost a za knihovně platné byly považovány pouze zápisy vyhotovené v knize listin (označované nadále termínem pozemková kniha), zatímco hlavní pozemková kniha sloužila jen k lepšímu přehledu o jednotlivých nemovitostech ve městě.²⁴⁸

Kniha má dobovou polokoženou vazbu. Na přední lepenkové desce je nalepen částečně poškozený papírový štítek nesoucí název této úřední knihy: Haup[tbuch] über samtlichen Grundbuchs-Urk[unden] der Stad[t] [Weidenau]. Vazba se skládá z 527 folií, které jsou opatřeny v pravém horním rohu přední strany dobovou foliací (v rozsahu 1-570). U dolního okraje přední strany každého folia je pak tužkou poznačena novodobá platná foliace (v rozsahu 1-571). Pro každou nemovitost jsou v knize vyhrazeny 2 dvojstrany (např. pro dům čp. 4 folia 5v-7r), přičemž tyto jednotlivé oddíly jsou seřazeny vzestupně podle čísel popisných jednotlivých domů, která jim byla přidělena po přečíslování v roce 1806. Nejprve jsou na fol. 3v-195r uvedeny domy čp. 2-100 nacházející se ve vnitřním městě, následují na fol. 196v-499r domy čp. 102-246 na Horním a Dolním předměstí. Folia 500v-552r jsou vyhrazeny pro evidenci zahrad č. 1-26 a fol. 560v-570r pro zaznamenání stodol. Do knihy jsou zahrnuty také budovy spadající pod městskou jurisdikci - mlýn čp. 23 ve Fojtově Kraši²⁴⁹ a krčma čp. 53 ve Velké Kraši.²⁵⁰

²⁴⁵ Opavský zemský archiv byl v roce 1934 vyzván ministerstvem vnitra, aby převzal do úschovy všechny gruntovní knihy vedené před rokem 1848 u magistrátů nebo vrchnostenských úřadů. VOLF, Miloslav: *Výsledky soupisu gruntovních knih v Středočeském kraji*. Sborník archivních prací Archivu ministerstva vnitra, 1, 1966, s. 60.

²⁴⁶ TRANTÍREK, M.: *c. d.*, s. 117.

²⁴⁷ Tamtéž, s. 118.

²⁴⁸ Tamtéž, s. 119.

²⁴⁹ Hlavní pozemková kniha, fol. 553v-554r.

²⁵⁰ Tamtéž, fol. 555v-556r.

Každá dvojstrana je rozdělena do několika rubrik, které mají podobu sloupců s nadepsaným záhlavím. V levém horním rohu dvojstrany je vždy napsáno nové a staré číslo popisné (případně číslo zahrady nebo stodoly) a k nim je v některých případech připojena také funkční specifikace domu (špitál, fara, mlýn apod.). Pod čísla popisnými se nachází jednoduchý popis polohy domu v rámci města (ten se ve většině případů omezuje na pouhý výčet objektů, se kterými dům sousedí)²⁵¹ a výčet všech práv a povinností svázaných s jeho vlastnictvím (pozemky patřící k domu, propinační právo²⁵², roční městská daň, daň vyměřená podle superrevize karolinského katastru apod.).²⁵³ Podstatná je další rubrika, uvádějící jednotlivé majitele domu (*Eigenthümer und Erwerbungsart*). U každého je poznamenáno denní datum, kdy se stal majitelem nemovitosti a zda se tak stalo koupí, dědictvím, manželskou smlouvou apod. Dále je zde odkaz na folio příslušné pozemkové knihy, kde se zápis o převodu nemovitosti nachází. U některých majitelů je uvedena také jejich profese, případně jejich rodinný vztah k předchozímu majiteli.²⁵⁴ Je však třeba dodat, že u některých majitelů tyto údaje zcela chybí. Ve většině případů pak není vůbec zaznamenáno, že dům vlastnila nějaký čas po smrti svého manžela vdova, než jej prodala svému synovi nebo jinému měšťanovi. Ve vedlejších sloupci jsou pak zapsány prodejní ceny domu (*Übergabs Preis*), převedené ze starších měnových systému na konvenční měnu. Na pravé části dvojstrany jsou dva sloupce. V první jsou zaznamenání věřitelé jednotlivých majitelů a výše dluhu s odkazem na knihu hypoték (*Glaubiger und Verpfandungsart*). Ve druhém se pak nachází evidence splácení těchto dluhů (*Zahlungen*) a výše smazané částky z dluhu (*Loschungs Betrag*) [obr. 4]. Kniha byla založena před rokem 1829 syndikem Johannem Teichgraberem, který retrospektivně dopsal do knihy u každého domu všechny jeho předchozí majitele. Další městští písaři pak pokračovali ve vedení knihy až do roku 1850 (výjimečně se zde nachází zápisy o transakcích provedených i po tomto roce). Zápisy v knize jsou psány převážně německou novogotickou kurzívou, jména majitelů pak humanistickou kurzívou. Hlavní pozemková kniha byla použita jako výchozí pramen pro následné studium vlastních pozemkových knih.

²⁵¹ Např. popis polohy domu čp. 78 vypadá následovně: „*Dies Haus gränzt nordlich an den Ring, westlich an die Topfergasse u[nd]N[umero] 77, ostlich an N[umero] 79, südlich an dem Garten v[on] N[umero] 83.*“ Hlavní pozemková kniha, fol. 149v.

²⁵² Písař toto právo uváděl pouze u některých domů na začátku knihy, přestože domů s propinačním právem bylo ve vnitřním městě mnohem více.

²⁵³ U domů ve vnitřním městě čp. 82-83, 85-87, 91, 93 a 95-99 tento popis zcela chybí.

²⁵⁴ Např. „*Schubert Joh[ann] Franz Sattler l[aut] Kaufv[ertrag] d[at]um] 20. Jän[n]er 1709. Urk[undenbuch] VIII f[olio] 410 [...] 123 f[loren] 36 [kreuzer]*“ Hlavní pozemková kniha, fol. 135v.

5.1.2. Rozbor zápisů v pozemkových knihách

Zápisy v pozemkových knihách jsou rovněž psány novogotickou kurzívou, ovšem kromě latinských slov, které jsou striktně provedeny humanistickou polokurzívou nebo kurzívou. Reálná folia se ve vidnavských pozemkových knihách vůbec nevyskytují a všechny záznamy jsou tak vedeny chronologicky. Po prohlédnutí všech devíti svazků pozemkových knih se ale zdá, že některé smlouvy do nich nebyly vloženy (knihy jsou dochovány v úplnosti a nebyly u nich shledány mezery ve foliaci). Jen u měšťanských domů ve vnitřním městě existují více jak dvě desítky případů, kdy není známo, kdy a od koho daný majitel nemovitost zakoupil. Chybějící evidence převodů nemovitostí může souviset se zmatky panujícími ve městě během slezských válek. V knihách z 19. století je pak chronologická řada zápisů často přerušena novější vloženou smlouvou. Každá kniha má na konci samostatný index, který je ve všech případech řazen sice abecedně, ale poněkud archaicky podle křestních jmen a nikoliv příjmení.

Skladba jednotlivých zápisů se v průběhu sledovaného období nijak výrazněji neměnila. Kupní smlouva je většinou uvozena stručným nadpisem, ve kterém jsou blíže specifikovány smluvní strany („*kup Antona Artelta od jeho nevlastního otce Johanna Christopha Merkela*“²⁵⁵). Vlastní text je uvozen buď datací²⁵⁶ (již výlučně podle průběžného datování) nebo invokací (nejčastěji se objevuje formule „*Ve jménu Nejsvětější Trojice amen*“). Někdy text pokračuje ustálenou formulí „*potvrzením Vaší ctihodné rady města Vidnavy byl ujednáán a uzavřen tento kup, jak následuje [...] v neopakovatelném kupu bez možnosti zpětného odkoupení byl dobrovolně zanechán a prodán [...]*“²⁵⁷. Poté je uvedeno jméno prodávajícího a v některých případech také jeho profese (zde zřejmě záleželo na libovůli písaře). Následuje specifikace prodávané nemovitosti – popis její polohy ve městě (s jakými měšťany dům sousedí)²⁵⁸, vyjmenování všech práv a povinností svázaných s držbou domu (zda je právovárečný či nikoliv, výše městské a komínové daně apod.)²⁵⁹. Poté je jmenován kupující (a někdy také jeho profese) s poznámkou, že dům je prodán jemu a jeho

²⁵⁵ „*Haus Kauf Anton Artelts von seinem Stiefvater Joann Christoph Merkel*“ Pozemková kniha IX, fol. 342r-342v.

²⁵⁶ Přibližně od poloviny 18. století se datace přesouvá na úplný konec smlouvy.

²⁵⁷ „*[...] ist bies aufgeneigte Confirmation E[uer] E[hrwürden] Raths der Stadt Weidenaw dieser Kauf abgehandelt undt beschlossen worden, wie folget [...] Es hat in einem unwiederkomb[lich] Erbkauf freiwillig hingelassen und verkaufet [...]*“ Pozemková kniha VIII, fol. 396v.

²⁵⁸ „*[...] auf dem Nieder Ringe, zwischen Martin Hallern und Johann Aberthen gelegenes Brey Urbers Haus [...]*“ Tamtéž.

²⁵⁹ „*[...] Brau Urbers Haus [...] mit allen Rechten und Beschwerden (als jährliche Erbzins 12 G[roschen] auf einen einfachen Steuer 6 G[roschen] 8 [Hellern] und auf einem einfachen Rauchfang 10 G[roschen])*“ Tamtéž.

dědicům.²⁶⁰ Důležitou součástí kupní smlouvy je dohodnutá prodejní (respektive kupní) cena společně se stanovením termínu a výše splátek. Pokud měl kupující dostatečnou finanční hotovost, zaplatil peněžní sumu jednorázově. Ve většině případů se však splácení domu protáhlo na několik (i desítek) let, přičemž průběh splácení býval zaznamenáván za vlastní kupní smlouvou. Zajímavým dodatkem ke kupní ceně domu bývalo ještě v 1. polovině 18. století tzv. klíčovné (*Schlüsselgeld*) – peněžní dar, který kupující daroval manželce nebo dceři prodávajícího za symbolické předání klíčů od domu.²⁶¹ Součástí kupní smlouvy byla také dohoda kupujícího s prodávajícím o poskytnutí výměnku (*freie Herberg*). Ten zahrnoval většinou bezplatné bydlení v domě pro prodávajícího a jeho ženu, případně vdovu apod.²⁶² Často jsou v kupní smlouvách zmiňováni výměnkáři, kteří v domě bydleli již delší dobu a kupující se tak musel zavázat, že je u sebe nechá dále bydlet. Ve smlouvách bývá také vyjmenován movitý majetek zanechaný v domě prodávajícím (nejedná se však o výčet veškerého mobiliáře, spíše jsou zde zmíněny nejdůležitější kusy nábytku).²⁶³ Za zápis do pozemkové knihy musel kupující zaplatit poplatek a další peníze vynaložil na „slavnostní pitku s prodávajícím na upevnění kupní smlouvy“ (*Leinkauf*), kterou ale obě smluvní strany platily napůl.²⁶⁴ Kupní smlouvu uzavírá výčet svědků obou smluvních stran.

Vedle kupních smluv se v pozemkových knihách vyskytují další různorodé zápisy. V Pozemkové knize VIII. jsou to hlavně cenné pamětní zápisy o významných událostech, které se ve městě staly v letech 1710-1718. Ty pilně zapisoval do knihy městský písař Johann Adam Ferdinand Jung, který v nich podává zprávy o požárech, velké vichřici, vytyčování nových hraničních kamenů nebo o vztyčení mariánského sloupu na náměstí. V mladších pozemkových knihách (XIII. - XVI.) jsou zase k některým měšťanským domům uvedeny tzv. oceňovací protokoly (*Schatzungsprotokoll*), které obsahují stručný popis vnitřní dispozice domu a uvádějí také jeho cenu stanovenou oceňovací komisí.²⁶⁵

²⁶⁰ „[...] *Ihme, seinen Erben und Erbnehmen*“ Tamtéž.

²⁶¹ SPÁČILOVÁ, Libuše - SPÁČIL, Vladimír - BOK, Václav: *Glosář starší němčiny k českým pramenům. Glossar des älteren Deutsch zu böhmischen Quellen*. Olomouc 2014, s. 706. Například Andreas Hillmann při koupi domu čp. 83 v roce 1706 daroval manželce Andrease Hillmanna klíčovné 3 rýnské zlaté. Pozemková kniha VIII, fol. 353v.

²⁶² KORBELÁŘOVÁ, I.: *Slezské poddanské městečko*, s. 24.

²⁶³ Když vdova Katharina Breyer prodávala v roce 1708 dům čp. 48 Christophu Kellerovi, zanechala v něm kromě jiného stůl, kuchyňský regál, madl, postel, 4 lavice, 2 svícny, 2 kratiknoty a pohrabáč. Pozemková kniha VIII, fol. 397r.

²⁶⁴ SPÁČILOVÁ, L. - SPÁČIL, V. - BOK, V.: *c. d.*, s. 499. „*Verschreibe Gebühr giebt Käufer allein, den Leinkauf jedes Helfte.*“ Pozemková kniha VIII, fol. 397r.

²⁶⁵ Pro ilustraci uvádím český přepis oceňovacího protokolu domu čp. 78 ze dne 16. dubna 1818. „*Zapsáno na vidnavském magistrátu dne 16. dubna 1818. Dům čp. 78 se nachází na náměstí, na západě hraničí s domem*

5.2. Karolínský katastr

Karolínský katastr představuje neocenitelný zdroj informací o vzhledu měst v 1. polovině 18. století a je důležitý také pro doplnění údajů zjištěných z pozemkových knih. Vznikl z důvodu potřeby provést ve Slezsku daňovou reformu, a tím odstranit nerovnoměrné daňové zatížení jednotlivých poplatníků.²⁶⁶ Vyhotovení katastru bylo nařizováno císařem Karlem VI. a práce na jeho 1. rektifikaci probíhaly v letech 1721-1728 na území celého Slezska.²⁶⁷ Ve Vidnavě byla tato první rektifikace provedena v září 1722.²⁶⁸ Principem bylo určit optimální výnos (v penězích nebo naturáliích) za určité období z předem stanovených příjmových kategorií. V případě měst se jednalo o výnosy z domů a oprávnění vinného výčepu, ze společných příjmů města²⁶⁹, z práva vaření piva a kořalky, z uzavřených cechů a privilegovaných řemesel²⁷⁰, ze zahrad, mlýnů, rybníků, stoupajících a klesajících příjmů, ze dřeva, z hospodářských zvířat (ovcí, krav, koz, prasat) a z polností.²⁷¹ Pro tuto práci je nejdůležitější hned první kategorie, která má podobu soupisu všech domů ve městě s udáním jejich majitele (ale bez dalších podrobností). V platnost vstoupil karolínský katastr až v roce 1744 a proti jeho výsledkům byly vznášeny námitky.²⁷² Hlavní cíl katastru - větší rovnoměrnost daňového zatížení, se totiž nepodařilo zcela naplnit.²⁷³ U vrchností, poddaných i měst byly jim přiznané výnosy velmi nízké.²⁷⁴ Královský úřad v Opavě proto nařídil provést superrevizi, ve které měly být přiznány zdanitelné příjmy zatajené v průběhu

Johanna Frankeho, po stranách s domy čp. 77 (majitel Franz Scholz) a čp. 79 (majitel Wilhelm Heinolt). Majitel domu má právo na 8 sudů piva, tak také vlastní právo šenkovat víno. Dům zahrnuje následující prostory. Délka domu činí 12 sáhů a 2 stopy, dvůr včetně malé zahrady je 6 sáhů a 2 stopy dlouhý, dohromady 18 sáhů a 4 stopy. Šířka domu je 5 sáhů, včetně vjezdu do domu 7 sáhů 1 stopa. Hlavní zdi jsou z tvrdého materiálu. V domě se nachází: pod zemí prostorný klenutý sklep, v přízemí napravo při vstupu jedna klenutá místnost a nalevo velký klenutý pokoj s malou kuchyní. Na straně směrem do dvora je jeden velký pokoj s trámovým stropem a jeden sousedící pokoj, ke kterému navíc patří prostorná a dlouhá kuchyně. Do prvního patra vede zděné schodiště s dubovými stupni. Na straně směrem k náměstí jsou dva pokoje s latkovým stropem, vzadu jeden velký pokoj s trámovým stropem a jeden sousedící pokoj. Jak tento, tak ten druhý jsou vybaveny jednou kuchyní. Jak přední, tak zadní jizby jsou rovněž zděné. Na půdu vede zděné schodiště s dřevěnými stupni. Půda je rozdělena na tři komory plně vyzděné cihlami. Jak šindelová střecha, tak trámoví a celá stavba jsou ve stejném dobrém stavu. Na dvoře je klenutá stáj pro dva koně a šest krav nebo dobytka. Bylo poznamenáno, že přední klenutý pokoj a jedna komora na půdě jsou určeny doživotně pro vdovu Görblichovou, která také odebírá ročně tzv. šest českých sudů piva. [...] oceňovací komise stanovila cenu domu na 2000 zlatých konvenční měny.“ Pozemková kniha XIV, fol. 293v-294v.

²⁶⁶ BRZOBOHATÝ, J. - DRKAL, S.: c. d., s. 12-13. Ve Slezsku byl od roku 1527 podkladem pro stanovení kontribucí daňový odhad z roku 1527. Tamtéž, s. 10.

²⁶⁷ Tamtéž, s. 12.

²⁶⁸ ZA Opava, fond Karolínský katastr, inv. č. 29, fol. 837r.

²⁶⁹ Cla, mýta, mostné, poplatky z krámů a bud, šosy. BRZOBOHATÝ, J. - DRKAL, S.: c. d., s. 16.

²⁷⁰ Pekařské, masné a obuvnické lávky, lázně, perníkářské krámy. Tamtéž, s. 17.

²⁷¹ Tamtéž, s. 16.

²⁷² Tamtéž, s. 17.

²⁷³ Tamtéž, s. 18.

²⁷⁴ DONÁT, J.: *Karolínský katastr 1721-1790*. Inventář. Opava 1965, s. 5.

předešlé rektifikace.²⁷⁵ Tato superrevize byla vyhotovena v roce 1747 pro města v rakouském Slezsku a obsahuje mnohem větší škálu informací o podobě městské obytné zástavby.²⁷⁶ Tentokrát rektifikační komise osobně navštívila každý dům ve městě a prohlédla si jeho celkový stav.²⁷⁷ Ve výsledných elaborátech superrevize je u každého domu uveden majitel z doby 1. rektifikace (1722), současný majitel (1747), nově určený peněžní výnos z domu porovnaný z výnosem uvedeným v 1. rektifikaci²⁷⁸, a nově také heslovitý technický popis domu (stavební materiál, počet pater, počet a funkční specifikace místností).²⁷⁹ Úskalím superrevize karolínského katastru může být skutečnost, že byl vypracován dlouho před zavedením číslování domů (1770), a proto je třeba určit klíč, podle kterého byly domy v karolínském katastru očíslovány. Učinil jsem tak porovnáním jmen majitelů uvedených v karolínském katastru s držiteli udanými u jednotlivých domů v Hlavní pozemkové knize.

5.3. Matriky

Posledním důležitým archivním pramenem, který byl využit při sestavování posloupnosti držitelů domů, jsou oddací a úmrtní matriky vidnavské farnosti. Údaje z nich posloužily k doplnění dat převodů nemovitostí v případě, kdy nový držitel nabytí nemovitost dědictvím či sňatkem a zápis o takovém právním pořízení proto chybí v pozemkové knize.²⁸⁰ Datum úmrtí zůstavitele zjištěné z matriky tak představuje zároveň datum nabytí nemovitosti dědicem (nejčastěji vdovou, případně vdovcem nebo jinými rodinnými příslušníky). Podobně datum sňatku (například s vdovou nebo dcerou po majiteli domu) značí datum, kdy se ženich stal majitelem nemovitosti.²⁸¹ Zároveň byly matriky využity v některých

²⁷⁵ Superrevize se týkala pouze výnosů z domů a oprávnění vinného výčepu, společných příjmů města a uzavřených cechů a tzv. privilegovaných krámů a řemesel. Tamtéž, s. 29. Například Vidnava v 1. rektifikaci vůbec neuvedla výnosy z šenkování vína, přestože jej měšťané ve svých domech běžně provozovali. Rektifikační komise provádějící ve městě superrevizi upozornila, že „*neodvede město z toho [vinného šenku] žádný krejcar a žádné peněžní příjmy z šenku vína jsme nenašli ani v městských počtech*“. Komise tak určila výnos z šenkování vína na 24 tolarů, protože „*podle našeho úsudku se zkonzumuje ve městě ročně asi 24 věder vína, a z každého vědra se zdá být výnos 1 tolar*“. ZA Opava, fond Karolínský katastr, inv. č. 148, fol. 69v-70v. Jedno vědro bylo asi 56 litru. BRZOBOHATÝ, J. - DRKAL, S.: *c. d.*, s. 53.

²⁷⁶ DONÁT, J.: *c. d.*, s. 6.

²⁷⁷ KORBELÁŘOVÁ, I.: *Slezské poddanské městečko*, s. 24.

²⁷⁸ Výnosy určené při superrevizi u většiny domů několikanásobně převyšují částku uvedenou v 1. rektifikaci. Zatímco v roce 1722 činil celkový výnos z 84 domů ve vnitřním městě 176 tolarů a 6 grošů, nyní se zvýšil na 589 tolarů. U 80 předměstských domů nebyl rozdíl až tak markantní (1722: 66 tolarů a 6 grošů, 1747: 84 tolarů). ZA Opava, fond Karolínský katastr, inv. č. 148, fol. 61v. Nejednalo se o specifikum Vidnavy, podobný rozdíl ve výši výnosů lze pozorovat i v nedalekém Javorníku. Tamtéž, fol. 38v.

²⁷⁹ Pro ilustraci uvádím popis domu čp. 89 v Horní ulici: *N[umer]o [primo] Christian Braunstein, nun Mathes Unger, gantz gemauert, 1 Stube, 1 Cammer, 1 Kuchel, 1 Keller; oben 1 Stube, 1 Kuchel, 1 Cammer*. ZA Opava, fond Karolínský katastr, inv. č. 148, fol. 44r.

²⁸⁰ Obecně bylo dědictví nabýváno bez zápisu do veřejných knih. TARANTÍREK, M.: *c. d.*, s. 171. Zápisy o dědictví se ve vidnavských pozemkových knihách objevují až v 19. století.

²⁸¹ Stejně tak i opisy svatebních smluv se vyskytují v pozemkových knihách častěji až v 19. století.

případech pro stanovení profese majitele domu, která je často uvedena v zápise o jeho sňatku nebo úmrtí. Pro tuto práci bylo využito dohromady 6 svazků oddacích a úmrtních matrik z let 1674-1835.²⁸²

6. Nástin použitého postupu pro evidenci majitelů měšťanských domů

Na základě studia výše zmíněných archivních pramenů byla sestavena ke každému měšťanskému domu ve vnitřním městě tabulka jeho držitelů z let 1700-1850 (s jistými přesahy do 2. poloviny 17. století). Celkem tak práce sleduje vývoj držby 90 měšťanských nemovitostí (čp. 4-13, 15-41, 43-57, 60-66, 68-93, 94-99), které jsou vyznačeny na mapě Stablinního katastru [obr. 5]. Sledovány nebyly domy na obou předměstích, veřejné budovy (škola čp. 3, špitál čp. 14, obecní pastouška čp. 42, pivovar čp. 67, radnice čp. 94), církevní budovy (fara čp. 2) a budovy v majetku vidnavských lenních fojtů (zámek čp. 1, Dolní dvůr čp. 58, mlýn čp. 59). U každé nemovitosti je uvedeno její staré a nové číslo popisné (k přečíslování došlo v roce 1806) a pro základní orientaci také historický název ulice, kde se objekt nacházel.²⁸³ Následuje stručný popis domu a po něm vlastní tabulka, která má dohromady 6 sloupců obsahujících zleva následující údaje.

První sloupec – jméno majitele. Protože se v pramenech vyskytují různé podoby téhož křestního jména i příjmení, byly pro větší přehlednost křestní jména sjednoceny do podoby odpovídající současnému německému pravopisu a příjmení uvedena podle nejčastěji se v pramenech vyskytující varianty, přičemž ostatní varianty jsou vypsány v jmenném rejstříku.

Druhý sloupec – rodinný vztah. Jelikož velmi často docházelo k prodeji/zdědění domu mezi členy téhož rodu (z otce na syna, z manžela na vdovu apod.), je u toho majitele, kde došlo k takové situaci, uveden jeho rodinný vztah k předchozímu majiteli.

Třetí sloupec – datum nabytí nemovitosti. Představuje den, měsíc a rok, kdy daný držitel nemovitost zakoupil, zdědil nebo vyženil.

Čtvrtý sloupec – způsob nabytí nemovitosti. Zde je specifikováno, prostřednictvím jakého právního aktu se daný měšťan stal majitelem domu. Mohlo se tak stát buď kupní smlouvou (koupě), dědictvím, sňatkem, licitací (veřejná dražba), předáním.

²⁸² Matriky oddaných: inv. č. 3494 (1674-1737), inv. č. 3495 (1737-1780), inv. č. 3496 (1781-1836); matriky zemřelých: inv. č. 3501 (1688-1743), inv. č. 3502 (1744-1780), inv. č. 3503 (1781-1835).

²⁸³ Porovnání historických a současných názvů ulic je uvedeno v příloze II..

Pátý sloupec – kupní cena. Protože mohl být v kupní ceně započítán také movitý majetek zůstávající v domě po předchozím majiteli nebo hospodářské příslušenství domu, nelze chápat kupní cenu absolutně jako hodnotu vlastní nemovitosti.²⁸⁴ Do zavedení konvenční měny (1750) jsou kupní ceny uváděny ve slezských tolarech (*Schlesische Thaler*, zkratka tol.), od roku 1750 poté ve zlatých konvenční měny (*Conventions Münze*, zkratka k. m.). Po roce 1811 jsou některé ceny uvedeny ve zlatých vídeňské měny (Wiener Währung, zkratka W. W.). Pokud nebyla cena při převodu nemovitosti uvedena, zůstalo políčko prázdné (nejčastěji v případě dědictví nebo předání).

Šestý sloupec – profese majitele domu. V tomto sloupci je uvedeno řemeslo (pekař, řezník, truhlář, barvíř) nebo živnost (bradýř, obchodník, lékař) provozované majitelem, případně jeho jiné povolání (radní, purkmistr, soudní přísedící). Pokud je u něj uvedena řadová číslovka 1., značí, že majitel toto povolání vykonával při nabytí nemovitosti. Analogicky pak číslovka 2. označuje profesi, která byla u majitele zjištěna v době prodeje nemovitosti.

Příslušný zápis v pozemkové knize je citován vždy u data nabytí nemovitosti. V případě, že daný údaj (například profese) pochází z jiného pramene než z pozemkové knihy, je u takového údaje zvlášť uvedena citace příslušného archivního pramene. Aby nedošlo k zahlcení poznámkového aparátu, byly pro jednotlivé prameny užity zkrácené citace. V seznamu archivních pramenů na konci této práce je pak uvedena jejich řádná citace.

7. Shrnutí dosavadního výzkumu

Na závěr bych se chtěl pokusit shrnout údaje zjištěné z pozemkových knih a nastínit cenový vývoj vidnavských měšťanských nemovitostí. Dohromady bylo v pozemkových knihách nalezeno 770 převodů sledovaných domů uskutečněných v letech 1700-1850. Nejméně jich je v pozemkových knihách zapsáno v letech 1750-1760 (21), nejvíce pak mezi lety 1740-1750 (74). Jak ukazuje graf níže, byla četnost majetkových převodů v první polovině 19. století již poměrně konstantní.

²⁸⁴ KORBELÁŘOVÁ, I.: *Slezské poddanské městečko*, s. 25.

Celkový počet majetkových převodů včetně těch nezapsaných v pozemkových knihách (hlavně v případě dědictví) bylo nalezeno 1083. Z toho 395 bylo uskutečněno mezi rodinnými příslušníky.

mezi jakými rodinnými příslušníky	z celkového počtu 1083 převodů
z otce/matky na syna/dceru	139
ze zemřelého manžela na vdovu	152
z tchána/tchýně na zetě	41
mezi ostatními rodinnými příslušníky	63

Zajímavé je sledování vývoje průměrných cen domů podle jednotlivých desetiletí. Až do konce 18. století průměrná cena stoupala a vrcholu dosáhla v letech 1801-1810. To lze vysvětlit stavebními aktivitami ve městě po požáru v roce 1797, kdy bylo přestavěno v pozdně barokním stylu dohromady 13 domů v Horní ulici a na náměstí. Například dům čp. 86 v Horní ulici byl po přestavbě prodán v roce 1802 za sumu 3600 zl. k. m., zatímco prodejní cena domu čp. 19 v Kostelní ulici byla v témže roce pouze 800 zl. k. m. Za částku převyšující 3000 zl. k. m. byly v tomto desetiletí prodány také domy čp. 6 (3000 zl. k. m.), čp. 11 (3050), čp. 55 (3600) a čp. 89 (3600 zl. k. m.). Ze srovnání průměrných cen nemovitostí podle jejich polohy ve městě vyplývá, že nejdražší byly vždy domy v Horní ulici a na náměstí, což se zdá vcelku logické, jelikož všechny byly právozárečné a výstavnější než domy v ostatních ulicích (i podle superrevize karolinského katastru se 21 z celkem 26 zděných patrových domů nacházelo v Horní ulici a na náměstí). Průměrná cena všech domů v Hrnčířské, Mlýnské, Dolní, Pastýřské, Barvířské, Kostelní a Špitální ulici byla v některých desetiletích i o dvě třetiny nižší než průměrná cena těch na náměstí nebo

v Horní ulici. Ta byla nejenom hlavní komunikační osou města, ale také nejvýstavnější městskou ulicí, ve které vlastnili své domy nejzámožnější vidnavští měšťané.

období	počet transakcí celkem	ø cena²⁸⁵ všech domů	ø cena domů v Horní ulici (počet transakcí)	ø cena domů na náměstí	ø cena domů v ostatních ulicích
1700-1710	65	151	208 (17)	162 (22)	105 (26)
1711-1720	36	162	262 (7)	233 (11)	79 (18)
1721-1730	36	192	247 (9)	240 (10)	134 (17)
1731-1740	50	211	329 (10)	236 (19)	132 (21)
1741-1750	74	225	302 (20)	249 (27)	148 (27)
1751-1760	21	354	432 (5)	296 (3)	338 (13)
1761-1770	35	570	684 (7)	590 (15)	486 (13)
1771-1780	43	604	655 (8)	689 (14)	528 (21)
1781-1790	42	791	1040 (8)	947 (18)	490 (16)
1791-1800	45	992	1066 (14)	1125 (15)	802 (16)
1801-1810	54	1628	2189 (13)	1745(19)	1196 (22)
1811-1820	64	745	1234 (10)	773 (28)	598 (26)
1821-1830	58	999	1276 (15)	1338 (22)	445 (21)
1831-1840	65	893	1054 (13)	1158 (25)	569 (27)
1841-1850	55	1382	1365 (13)	2000 (23)	647 (19)

cenová relace	počet transakcí
nad 3000 zl. k. m.	11
2000-2999 zl. k. m.	35
1000-1999 zl. k. m.	120
500-999 zl. k. m.	157
méně jak 500 zl. k. m.	452

²⁸⁵ Do roku 1750 jsou ceny uvedeny v tolarech, od období 1751-1760 ve zlatých konvenční měny.

Pro porovnání uvedených tržních cen vidnavských nemovitostí s cenovými poměry v jiných městech nízkého knížectví chybí dostatek publikovaného srovnávacího materiálu a nejinak je tomu i v případě celého Slezska. Údaje o cenových poměrech jsou k dispozici pro poddanské město Vítkov, avšak pouze pro 1. polovinu 18. století. Průměrná cena měšťanského domu se zde pohybovala v uvedeném období ve výši 62 tolarů, zatímco ve Vidnavě byla průměrná cena jednoho domu 187 tolarů. Nutno však podotknout, že Vítkov byl s 48 měšťanskými domy mnohem menším městem než byla Vidnava.²⁸⁶

²⁸⁶ KORBELÁŘOVÁ, I.: *Slezské poddanské městečko*, s. 36.

8. Seznam majitelů měšťanských domů (1700-1850)

čp. 4 / 7

Horní ulice

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 7 tolarů.² 3. 3. 1806 byl oceněn na 2800 zl. k. m.³

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Christoph Hackenberg		31. 03. 1699 ⁴	koupě	120 tol.	pekař
Kaspar Ignatz Wötzker		14. 03. 1719 ⁵	koupě	200 tol.	posel zemského soudu ⁶
Johann Christoph Merkel		13. 04. 1724 ⁷	směna	150 tol.	
Anton Artelt ⁸		09. 06. 1744 ⁹	koupě	230 tol.	kožešník
Maria Magdalena Artelt ¹⁰	vdova	03. 07. 1763	dědictví		
Karl Ledel		21. 09. 1765 ¹¹	koupě	720 zl. k. m.	kožešník
Joseph Seifert		17. 02. 1768 ¹²	koupě	720 zl. k. m.	kožešník
Franz Seifert	syn	11. 07. 1795 ¹³	koupě	720 zl. k. m.	kancelista
Franz Mükke		22. 02. 1797 ¹⁴	koupě	1060 zl. k. m.	šoltys ¹⁵
Franz Zillich		27. 06. 1800 ¹⁶	licitace	1250 zl. k. m.	obchodník
Augustin Schicke		14. 03. 1803 ¹⁷	koupě	1500 zl. k. m.	hrnčír
Ignatz Heinold		12. 07. 1812 ¹⁸	koupě	4000 zl. W. W.	truhlář
Franz Martin		21. 02. 1822 ¹⁹	koupě	1280 zl. k. m.	
Theresia Stenzel		18. 06. 1823 ²⁰	koupě	1480 zl. k. m.	
Johann Stenzel	syn	28. 05. 1827 ²¹	koupě	1288 zl. k. m.	řezník
Franz Stenzel	bratr	03. 01. 1842 ²²	koupě	1200 zl. k. m.	barvíř

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Karolinský katastr, fol. 45r.

³ Pozemková kniha XIII, fol. 397v.

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 5v.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 12v-13r.

⁶ † 29. 6. 1760 posel zemského soudu Kaspar Ignatz Wötzker, srov. matrika 3502, fol. 86v.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 100v-101r. Směna s Kasparem Ignatzem Wötzkerem za dům čp. 6.

⁸ † 3. 7. 1763 srov. matrika 3502, pag. 106.

⁹ Pozemková kniha IX, fol. 342r-342v.

¹⁰ † 13. 3. 1765 srov. matrika 3502, pag. 124.

¹¹ Pozemková kniha XI, fol. 25v-26r. Kup od potomků Antona Artelta.

¹² Pozemková kniha XI, fol. 79r-79v.

¹³ Pozemková kniha XIII, fol. 66v-69r.

¹⁴ Pozemková kniha XIII, fol. 112v-115r.

¹⁵ V Dolní Červené Vodě.

¹⁶ Pozemková kniha XIII, fol. 223r.

¹⁷ Pozemková kniha XIV, fol. 314v-317r.

¹⁸ Pozemková kniha XIV, fol. 93v-94v.

¹⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 362v-363v.

²⁰ Pozemková kniha XV, fol. 376r-377r.

²¹ Pozemková kniha XV, fol. 23v-24r

²² Pozemková kniha XV, fol. 318r-318v.

Právozářecný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako přízemní zděný dům s ročním výnosem 7 tolarů.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Kaspar Schön ³		26. 02. 1665 ⁴	koupě	3 tol.	pekař ⁵
Mariana Schön	vdova	29. 04. 1702	dědictví		
Balthasar Gottfried Schön	syn	03. 10. 1702 ⁶	koupě	180 tol.	pekař, radní
Johann Heller		02. 12. 1711 ⁷	koupě	200 tol.	švec
Katharina Haller	vdova		dědictví		
Johann Christoph Rotter	zeť	01. 03. 1743 ⁸	koupě	100 tol.	švec
Anton Langer		01. 04. 1750 ⁹	směna	216 zl. k. m.	městský fojt
Anton Flassig		27. 10. 1751 ¹⁰	koupě	300 zl. k. m.	
Felix Braunstein		19. 04. 1755 ¹¹	koupě	240 zl. k. m.	pekař
Franz Nahler					řezník
Johann Engel		20. 07. 1766 ¹²	koupě	468 zl. k. m.	pekař
Anton Adolf		16. 12. 1773 ¹³	licitace	283 zl. k. m.	švec
Theresia Elpelt	vdova	27. 07. 1793 ¹⁴	dědictví		
Franz Elpelt	manžel				švec
Franz Elpelt	syn	28. 04. 1800 ¹⁵	koupě	960 zl. k. m.	švec
Ferdinand Elpelt		05. 03. 1839 ¹⁶	koupě	800 zl. k. m.	švec

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Superrevize karolinského katastru, fol. 45r.

³ † 29. 4. 1702, srov. matrika 3501, fol. 35r.

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 7v.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 306v.

⁶ Pozemková kniha VIII, fol. 315r-316r.

⁷ Pozemková kniha VIII, fol. 486r-487r.

⁸ Pozemková kniha IX, fol. 311v-312r.

⁹ Pozemková kniha X, fol. 114r-114v.

¹⁰ Pozemková kniha X, fol. 133r-134r.

¹¹ Pozemková kniha X, fol. 197r-198r.

¹² Pozemková kniha XI, fol. 37v-38r.

¹³ Pozemková kniha XI, fol. 183v-184r. Kup od věřitelů Johanna Engela.

¹⁴ Pozemková kniha XII, fol. 145r.

¹⁵ Pozemková kniha XIII, fol. 213v-216r.

¹⁶ Pozemková kniha XV, fol. 250r-251r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se stáji nebo chlévem a ročním výnosem 17 tolarů.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Michael Schwiegel		28. 04. 1661 ³	koupě	6 tol.	
Katharina Schwiegel	vdova				
Georg Paschke		27. 01. 1701 ⁴	koupě	120 tol.	
Michael Artelt		09. 03. 1706 ⁵	koupě	120 tol.	kožešník
Anna Maria Merkel	vdova	19. 08. 1723 ⁶	dědictví		
Johann Christoph Merkel ⁷	manžel	02. 12. 1723 ⁸	koupě	200 tol.	kožešník
Kaspar Ignatz Wötzker		13. 04. 1724 ⁹	směna	350 tol.	posel zemského soudu ¹⁰
Johann Georg Hörnig		17. 05. 1742 ¹¹	koupě	265 tol.	výrobce kořalky
Johann Baptista Kornteuer ¹²		29. 10. 1746 ¹³	koupě	450 tol.	advokát zemské vlády
Florian Sigfried Weydinger					
Johann Georg Hörnig		22. 05. 1749 ¹⁴	koupě	450 tol.	
Melchior Elpelt ¹⁵		02. 10. 1752 ¹⁶	koupě	864 zl. k. m.	šenkýř vína a kořalky
Johann Christoph Klose		20. 09. 1799 ¹⁷	licitace	1508 zl. k. m.	tesař
Joseph Florian		16. 03. 1803 ¹⁸	koupě	3000 zl. k. m.	jirchář
Ignatz Florian	syn	02. 07. 1823 ¹⁹	koupě	1300 zl. k. m.	

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Superrevize karolinského katastru, fol. 45r.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 9v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 299v-300v.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 349r-349v.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 86v.

⁷ ∞ 27. 9. 1723 kožešník Christoph Merkel s vdovou Annou Marií Artelt, srov. matrika 3494, fol. 110v.

⁸ Pozemková kniha IX, fol. 89r-89v.

⁹ Pozemková kniha IX, fol. 101r-101v. Směna s Johannem Christophem Merkelem za dům čp. 4.

¹⁰ † 29. 6. 1760 posel zemského soudu Kaspar Ignatz Wötzker, srov. matrika 3502, fol. 86v.

¹¹ Pozemková kniha IX, fol. 292v-293r.

¹² † 2. 9. 1747 advokát biskupsko-knížecí zemské vlády Johann Baptista Kornteuer, srov. matrika 3502, fol. 17r.

¹³ Pozemková kniha X, fol. 49r-50r.

¹⁴ Pozemková kniha X, fol. 97v-98v.

¹⁵ † 28. 4. 1795 šenkýř vína a pálenky Melchior Elpelt, srov. matrika 3503, fol. 53v.

¹⁶ Pozemková kniha X, fol. 144v-145v.

¹⁷ Pozemková kniha XIII, fol. 184v.

¹⁸ Pozemková kniha XIII, fol. 320v-322v.

¹⁹ Pozemková kniha XIII, fol. 15v-16v.

Právozářecný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se 2 stájemí nebo chlévy a ročním výnosem 10 tolarů.²

Při prodeji v roce 1818 byl popsán jako zchátralý se špatnou střechou.³

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Franz Langer		18. 11. 1676 ⁴	koupě	150 tol.	purkmistr
Mandina Christiana Langer	snacha		dědictví		
Johann Joseph Beyer ⁵		25. 03. 1720 ⁶	koupě	365 tol.	purkmistr, městský písař
Maria Theresia Beyer	vdova	14. 03. 1749	dědictví		
Joseph Florian Beyer	syn	23. 12. 1756 ⁷	koupě	638 zl. k. m.	zemský rada
Anton Rittner					
Franz Kuntschky ⁸		03. 07. 1772 ⁹	koupě	1080 zl. k. m.	hospodář
Rosalia Nierlich ¹⁰	vdova	14. 03. 1778	dědictví		
Marianna Neumann		18. 04. 1789 ¹¹	koupě	1080 zl. k. m.	hostinská
Franz Krause		13. 11. 1818 ¹²	koupě	913 zl. k. m.	zednický mistr
Joseph Neuber		28. 11. 1826 ¹³	koupě	2650 zl. k. m.	krčmář
Hedwig Stenzel	vdova	04. 08. 1831 ¹⁴	dědictví	1696 zl. k. m.	
Johann Stenzel ¹⁵	manžel	07. 09. 1831 ¹⁶	sňatek	1000 zl. k. m.	řezník

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Superrevize karolinského katastru, fol. 45r.

³ Pozemková kniha XIV, fol. 298v-299v.

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 11v.

⁵ † 14. 3. 1749, srov. matrika 3502, fol. 28r.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 32r-33v.

⁷ Pozemková kniha X, fol. 212r-215v.

⁸ † 14. 3. 1778, hospodář Franz Kuntschky, srov. matrika 3502, fol. 220v.

⁹ Pozemková kniha XI, fol. 162v-163r.

¹⁰ ∞ 16. 11. 1779 s Antonem Nierlichem, srov. matika 3495, fol. 202v.

¹¹ Pozemková kniha XII, fol. 54r-54v.

¹² Pozemková kniha XIV, fol. 298v-299v.

¹³ † 30. 5. 1831, srov. Pozemková kniha XV, fol. 19r-20v.

¹⁴ Pozemková kniha XV, fol. 84r-84v.

¹⁵ ∞ 28. 9. 1831 s vdovou Hedwigou Neuber, srov. matrika 3496, pag. 101.

¹⁶ Pozemková kniha XV, fol. 251r-252r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako přízemní zděný dům s ročním výnosem 7 tolarů. 27. 4. 1819 byl dům oceněn na 760 zl. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Franz Hackenberg		25. 04. 1677 ³	koupě	50 tol.	pekař
Elias Schubert		22. 12. 1700 ⁴	koupě	100 tol.	provazník
Maria Schubert					
Maria Hedwig Oppitz ⁵	dcera	23. 07. 1726 ⁶	koupě	100 tol.	
Wenzel Oppitz	manžel	11. 05. 1734 ⁷		100 tol.	provazník
Maria Hedwig Kotzmann	vdova				
Kaspar Kotzmann	manžel	10. 11. 1739 ⁸		100 tol.	provazník
Matthias Kotzmann	bratranec	22. 04. 1779 ⁹	koupě	360 zl. k. m.	provazník
Fidelis Kotzmann	syn	12. 07. 1808 ¹⁰	koupě	1500 zl. k. m.	provazník
Vincenz Pohl		20. 08. 1835 ¹¹	licitace	460 zl. k. m.	

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Pozemková kniha XIV, fol. 319r-319v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 13v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 295r-295v.

⁵ ∞ 22. 10. 1726 s provazníkem Johannem Wenzelem Oppitzem, srov. matrika 3494, fol. 127r.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 136v.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 137r.

⁸ Pozemková kniha IX, fol. 275r.

⁹ Pozemková kniha XII, fol. 126v-127r.

¹⁰ Pozemková kniha XIII, fol. 484v-485r.

¹¹ Pozemková kniha XV, fol. 161r-162r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se 2 stájemi nebo chlévy a ročním výnosem 14 tolarů.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Anton Sebastian Baumgarten		10. 06. 1693 ³			purkmistr
Franz Hofrichter		30. 08. 1727 ⁴	koupě	525 tol.	
Johann Heinrich Bude		26. 02. 1734 ⁵	koupě	506 tol.	učitel ⁶
Johann Georg König		31. 03. 1745 ⁷	koupě	525 tol.	městský písař
Ernest König	syn	16. 12. 1770 ⁸	koupě	720 zl. k. m.	
Franz Zillich		18. 12. 1787 ⁹	koupě	1500 zl. k. m.	obchodník
Theresia Elpelt		26. 01. 1800 ¹⁰	koupě	2200 zl. k. m.	
Franz Elpelt		09. 07. 1808 ¹¹	koupě	2400 zl. k. m.	bradýř, purkmistr
Theresia Reischel		12. 07. 1847 ¹²	dědictví	900 zl. k. m.	

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Karolinský katastr, fol. 45r.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 15v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 138v-139r.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 208v.

⁶ Učitel ve Staré Červené Vodě.

⁷ Pozemková kniha X, fol. 31r-32r.

⁸ Hlavní pozemková kniha, fol. 15v. Původní zápis se v pozemkové knize nepodařilo nalézt.

⁹ Pozemková kniha XII, fol. 43v-44r.

¹⁰ Pozemková kniha XIII, fol. 197r-197v.

¹¹ Pozemková kniha XIII, fol. 485v-486r.

¹² Pozemková kniha XVI, fol. 51v-52v.

Právoárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový dům, ke kterému patřil malý domek s vinopalnou a stáj nebo chlív. Roční výnos z domu činil 8 tolarů.² K domu patřila studna, kterou směli užívat také měšťané ze sousedních domů.³

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Bartholomäus Bartsch		20. 02. 1655 ⁴	koupě	80 tol.	mlynář
Johann Holzbrecher		11. 04. 1712 ⁵	koupě	400 tol.	
Maria Holzbrecher	vdova		dědictví		
Christoph Gröger		19. 07. 1715 ⁶	koupě	400 tol.	
Johann Hannig		10. 03. 1716 ⁷		400 tol.	
Michael Buchmann		16. 03. 1717 ⁸	koupě	195 tol.	
Anton Kiesewetter		10. 10. 1741 ⁹	koupě	240 tol.	výrobce kořalky
Anton Kaulich ¹⁰		27. 03. 1743 ¹¹	koupě	324 zl. k. m.	
Johann Nepomuk Kaulich		30. 04. 1764 ¹²			
Anton Nierlich		11. 07. 1768 ¹³	koupě	981 zl. k. m.	šenkýř vína a kořalky
Anton & Marta Rotter					
Franz Engel		15. 05. 1786 ¹⁴	koupě	1200 zl. k. m.	pekař
Anna Maria Engel	vdova	23. 01. 1824 ¹⁵	dědictví		
Anna Schreiber		29. 07. 1839 ¹⁶	koupě	700 zl. k. m.	

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Karolinský katastr, fol. 45r.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 496r.

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 17v.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 495r-496r.

⁶ Pozemková kniha VIII, fol. 544r-544v.

⁷ Pozemková kniha VIII, fol. 553v-554v.

⁸ Pozemková kniha VIII, fol. 575r-575v.

⁹ Pozemková kniha IX, fol. 287v-288r.

¹⁰ † 25. 4. 1749 výrobce kořalky Anton Kaulich, srov. matrika 3502, fol. 28v.

¹¹ Pozemková kniha IX, fol. 322v-323v.

¹² Pozemková kniha X, fol. 330r.

¹³ Pozemková kniha XI, fol. 83v-84r.

¹⁴ Pozemková kniha XII, fol. 23v.

¹⁵ Pozemková kniha XIV, fol. 379v-380v.

¹⁶ Pozemková kniha XV, fol. 260r-261r.

Právozářecký dům. Vyhořel 6. 2. 1713¹ a znovu jej oheň poškodil při požáru sousedního domu čp. 12 dne 11. 2. 1714.² Ještě při prodeji v roce 1738 byl popsán jako neobydlený, pustý a zchátralý.³ V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům s ročním výnosem 5 tolarů.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Zacharias Axmann		14. 02. 1696 ⁴	sňatek		
Anna Maria Axmann	vdova				
Michael Schlögel		05. 05. 1713 ⁵	koupě	65 tol.	krejčí
Johann Georg Garn		30. 08. 1738 ⁶	koupě	185 tol.	
Anton Garn	syn	26. 06. 1765 ⁷	koupě	480 zl. k. m.	
Franz Garn	syn	21. 07. 1783 ⁸	koupě	720 zl. k. m.	bednář
Franz Schmidt		10. 07. 1809 ⁹	koupě	3050 zl. k. m.	jirchář
Franz Schmidt	syn	27. 04. 1837 ¹⁰	dědictví	2100 zl. k. m.	jirchář
Johann Koppitz		24. 12. 1844 ¹¹	koupě	2600 zl. k. m.	zednický mistr
Joseph Hanke		24. 04. 1849 ¹²	koupě	2800 zl. k. m.	majitel hospodářství
Raphael Werner		01. 02. 1850 ¹³	koupě	2800 zl. k. m.	obchodník se střížním zbožím

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 521r.

³ Pozemková kniha IX, fol. 263v-264v.

⁴ ∞ 14. 2. 1696 s Annou Marií Göbel, vdovou po Heinrichovi Göbelovi, srov. matrika 3494, fol. 27v.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 510r-511r.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 263v-264v. Kup domu od vidnavské městské rady.

⁷ Pozemková kniha XI, fol. 22v-23r.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 372r.

⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 2r-2v.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 205v-206v.

¹¹ Pozemková kniha XVI, fol. 2r-3r.

¹² Pozemková kniha XVI, fol. 93r-93v.

¹³ Pozemková kniha XVI, fol. 113v-114r.

Právovárečný dům. Vyhořel 6. 2. 1713¹ a znovu jej oheň poškodil dne 11. 2. 1714 při požáru, který vznikl v hospodářské budově patřící k tomuto domu.² V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 8 tolarů. Někdy mezi lety 1787–1801 postavil Johann Franz Hofmann na pozemku patřícímu k této nemovitosti nový domek čp. 13. Dne 7. 1. 1846 byl dům oceněn na 2372 zl. k. m.³

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Ignatz Kirchner		17. 09. 1687 ⁴	koupě	150 tol.	řezník
Magdalena Kirchner	vdova		dědictví		
Johann Georg Neugebauer		13. 12. 1706 ⁵	koupě	140 tol.	
Adam Langer		07. 01. 1716 ⁶		230 tol.	
Kaspar Nistler		29. 04. 1731 ⁷	koupě	340 tol.	
Friedrich Leipelt		18. 08. 1736 ⁸	koupě	370 tol.	
Anton Reischel		04. 09. 1740 ⁹			stolař ¹⁰
Johann Georg Hofmann		11. 03. 1742 ¹¹	koupě	320 tol.	
Johann Franz Hofmann	syn	24. 08. 1773 ¹²	koupě	600 zl. k. m.	
Franz Karl Hofmann ¹³	syn	13. 10. 1806 ¹⁴	koupě	3000 zl. k. m.	tkadlec
Franz Hofmann	syn	25. 01. 1819 ¹⁵	dědictví	1000 zl. k. m.	
Theresia Berger ¹⁶	matka	12. 05. 1819 ¹⁷	dědictví	1000 zl. k. m.	
Dominik Berger	manžel	17. 06. 1819 ¹⁸	sňatek	1000 zl. k. m.	tkadlec
Eduard Berger	syn	27. 07. 1835 ¹⁹	dědictví	1100 zl. k. m.	

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 521r.

³ Pozemková kniha XVI, fol. 21r-21v.

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 21v.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 368r-369v.

⁶ Pozemková kniha VIII, fol. 546v-547v.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 180r-180v.

⁸ Pozemková kniha IX, fol. 230r-230v.

⁹ Pozemková kniha IX, fol. 284v-285v.

¹⁰ † 9. 8. 1761 stolař Anton Reischel, srov. matrika 3502, fol. 93r.

¹¹ Pozemková kniha IX, fol. 291r-291v.

¹² Pozemková kniha XI, fol. 178v-179r.

¹³ † 25. 1. 1819, srov. matrika 3503, pag. 124.

¹⁴ Pozemková kniha XIII, fol. 420v-422r.

¹⁵ Pozemková kniha XIV, fol. 315v-316v.

¹⁶ vdova po Franzi Karlu Hofmannovi

¹⁷ Pozemková kniha XIV, fol. 323v-324v.

¹⁸ Pozemková kniha XIV, fol. 324v-325v.

¹⁹ Pozemková kniha XV, fol. 155v-156v.

Dům postaven někdy v letech 1787–1801 Johannem Franzem Hofmannem na parcele patřící k domu čp. 12⁹ a označován později jako malý domek (*klein Haußel*).¹⁰ K domu se vázalo nařízení, že v případě přestavby nesmí být vyšší než sousední dům čp. 12.¹¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Franz Hofmann		24. 08. 1773 ¹	koupě	600 zl. k. m.	
Lorenz Jackel		21. 04. 1801 ²	koupě	360 zl. k. m.	jirchář
Vincenz Artelt ³		16. 03. 1803 ⁴	koupě	540 zl. k. m.	švec
Barbrara Kotzmann	vdova	14. 01. 1819 ⁵	dědictví		
Johanna Hein	vdova	04. 05. 1823 ⁶	koupě	456 zl. k. m.	
Joseph Grittner		02. 03. 1829 ⁷	koupě	520 zl. k. m.	švec
Joseph Loske		28. 01. 1830 ⁸	koupě	520 zl. k. m.	hřebíkář

¹ Pozemková kniha XI, fol. 178v-179r.

² Pozemková kniha XIII, fol. 239v-242r.

³ † 1. 5. 1805 srov. Pozemková kniha XIV, fol. 305r-306r.

⁴ Pozemková kniha XIII, fol. 317v-320r.

⁵ Pozemková kniha XIV, fol. 305r-306r.

⁶ Pozemková kniha XIV, fol. 371v-372r.

⁷ Pozemková kniha XV, fol. 44v-45r.

⁸ Pozemková kniha XV, fol. 62v-63r.

⁹ „erbaut es auf dem zum Hause N[umero] 12 gehörigen Grunde“ Hlavní pozemková kniha, fol. 23v.

¹⁰ Pozemková kniha XIII, fol. 239v-242r.

¹¹ Pozemková kniha XIV, fol. 305r-306r.

Dům postaven mezi lety 1789-1816 Josephem Straubem¹ na parcele patřící k domu čp. 16.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Franz Breyer		28. 11. 1771 ⁴⁴⁴	koupě	480 zl. k. m.	výrobce kořalky
Joseph Straube ⁴⁴⁵		02. 04. 1789 ⁴⁴⁶	koupě		hostinský ⁴⁴⁷
Katharina Straube ⁴⁴⁸	vdova	15. 01. 1816 ⁴⁴⁹	dědictví	350 zl. W. W.	
Johann Reinolt		13. 09. 1821 ⁴⁵⁰	koupě	320 zl. k. m.	truhlář
Anton Heidenreich		18. 02. 1822 ⁴⁵¹	koupě	380 zl. k. m.	tkadlec
Theresia Wolf	vdova	19. 05. 1828 ⁴⁵²	dědictví	380 zl. k. m.	tkadlena
Joseph Grittner		26. 12. 1837 ⁴⁵³	koupě	500 zl. k. m.	švec

¹ „[...] das von ihrem Ehemann Joseph Straube erbaute Haus sub Numero 15 liegend in der Spitalgasse [...]“.
Pozemková kniha XIV, fol. 19v.

² „erbaute es auf dem zum Hause Numero 16 gehorigen Grunde“. Hlavní pozemková kniha, fol. 27v.

⁴⁴⁴ Pozemková kniha XI, fol. 156v-157r.

⁴⁴⁵ † 18. 12. 1814, srov. matrika 3503, fol. 88r.

⁴⁴⁶ Hlavní pozemková kniha, fol. 27v.

⁴⁴⁷ Pozemková kniha XII, fol. 51v.

⁴⁴⁸ † 30. 8. 1821, srov. matrika 3503, fol. 102r.

⁴⁴⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 19v.

⁴⁵⁰ Pozemková kniha XIV, fol. 33r-33v. Kup od dědiců Kathariny Straube.

⁴⁵¹ Pozemková kniha XIV, fol. 38r-38v.

⁴⁵² Pozemková kniha XV, fol. 34r-34v.

⁴⁵³ Pozemková kniha XV, fol. 220r-221v.

Právovárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako přízemní dům s ročním výnosem 5 tolarů.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Spielvogel		11. 04. 1677 ²	koupě	60 tol.	
Sebastian Hackenberg		14. 03. 1730 ³	koupě	170 tol.	
Elisabeth Hackenberg	vdova		dědictví		
Elisabeth Rupprich		24. 08. 1742 ⁴	koupě	106 tol.	
Matthias Hübner ⁵		28. 03. 1746 ⁶	koupě	130 tol.	výrobce kořalky
Anna Maria Hübner	vdova	15. 03. 1764	dědictví		
Thaddäus Seidel	syn	06. 02. 1765 ⁷	koupě	480 zl. k. m.	výrobce kořalky
Johann Adam Kern		24. 01. 1767 ⁸	koupě	678 zl. k. m.	krejčí, soudní přísežný
Susanna Kern	vdova		dědictví		
Franz Breyer		28. 11. 1771 ⁹	koupě	480 zl. k. m.	výrobce kořalky
Johann Kiesewetter ¹⁰	zet'	03. 09. 1780	sňatek		šenkýř kořalky
Joseph Straube ¹¹		02. 04. 1789 ¹²	koupě	1122 zl. k. m.	hostinský
Ignatz Rotter ¹³		03. 11. 1806 ¹⁴	koupě	1400 zl. k. m.	šenkýř kořalky
Johann Reinolt ¹⁵	zet'	11. 08. 1815 ¹⁶	sňatek	1400 zl. W. W.	truhlář
Friedrich Engelbert		02. 04. 1839 ¹⁷	koupě	930 zl. k. m.	mlynář
Franz Müller		28. 12. 1850 ¹⁸	koupě	1100 zl. k. m.	řezník

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 29v.

³ Pozemková kniha IX, fol. 166v-167r.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 296r-297r.

⁵ † 15. 3. 1764 výrobce kořalky Matthias Hübner, srov. matrika 3502, fol. 109v.

⁶ Pozemková kniha X, fol. 26v-27v.

⁷ Pozemková kniha XI, fol. 9r-10r.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 61v-62v.

⁹ Pozemková kniha XI, fol. 156v-157r.

¹⁰ ∞ 3. 9. 1780 s Hedwigou Breyer, dcerou Franze Breyera. Matrika 3495, fol. 210v.

¹¹ † 18. 12. 1814, matrika 3503, fol. 88r.

¹² Pozemková kniha XII, fol. 51v-52v.

¹³ † 22. 12. 1809, šenkýř pálenky Ignatz Rotter, srov. matrika 3503, pag. 91.

¹⁴ Pozemková kniha XIII, fol. 427r-427v.

¹⁵ ∞ 19. 6. 1810 s Josephou Rotter, srov. matrika 3496, pag. 56.

¹⁶ Pozemková kniha XIV, fol. 256v.

¹⁷ Pozemková kniha XV, fol. 254r-255r.

¹⁸ Pozemková kniha XVI, fol. 138r-138v.

Právozářecný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 3 tolary a 12 grošů. V roce 1842 byl zcela nově postaven² a dne 19. 9. 1842 oceněn na 1806 zl. k. m.³

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Michael Thanhauser		28. 03. 1691 ⁴	koupě	60 tol.	
Magdalena Thanhauser	vdova		dědictví		
Jakob Wittig		23. 05. 1730 ⁵	koupě	165 tol.	
Anna Barbara Wittig	vdova		dědictví		
Johann Michael Fiebig ⁶		20. 05. 1739 ⁷	koupě		pletař
Rosalia Fiebig	vdova	21. 07. 1752	dědictví		
Anna Barbara Rotter	dcera	08. 02. 1765 ⁸	koupě	180 zl. k. m.	
Alois Tilsch		13. 02. 1765 ⁹	koupě	816 zl. k. m.	podkovář
Johann Hillmann ¹⁰		31. 03. 1776 ¹¹	koupě	541 zl. k. m.	obchodník
Katharina Hillmann ¹²	vdova	16. 02. 1800	dědictví		
Franz Rotter		01. 12. 1801 ¹³	předání	720 zl. k. m.	tkadlec
Ignatz Müller		07. 05. 1815 ¹⁴	koupě	1100 zl. W. W.	
Joseph Tropper		27. 04. 1847 ¹⁵	koupě	1160 zl. k. m.	lékárník
Joseph Kwapil		29. 03. 1848 ¹⁶	koupě	1535 zl. k. m.	bednář

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² „Im Jahre 1842 wurde dieses Haus von Grund auf neu gebaut“. Hlavní pozemková kniha, fol. 32v.

³ Pozemková kniha XV, fol. 314r-314v.

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 31v.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 170v-171r.

⁶ † 21. 7. 1752 pletař Johann Michael Fiebig, srov. matrika 3502, fol. 46v.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 268r-268v.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 8r-8v. Vdova po Josephu Rotterovi.

⁹ Pozemková kniha XI, fol. 11v-12v.

¹⁰ † 16. 2. 1800, obchodník Johann Hillmann, srov. matrika 3503, fol. 62v.

¹¹ Pozemková kniha XI, fol. 236v-237r. Kup od věřitelů Aloise Tilsche.

¹² † 27. 2. 1801, vdova po Johannu Hillmannovi, srov. matrika 3503, fol. 63r.

¹³ Pozemková kniha XIII, fol. 261v.

¹⁴ Pozemková kniha XIV, fol. 234r-235r.

¹⁵ Pozemková kniha XVI, fol. 69r-70r.

¹⁶ Pozemková kniha XVI, fol. 70v-71v.

Právozářecný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako přízemní dům s ročním výnosem 3 toлары.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Wilde		29. 08. 1679 ²	koupě	45 tol.	tkadlec (pláteník)
Johann Georg Wilde	syn	24. 03. 1705 ³	koupě	45 tol.	tkadlec (pláteník)
Johann Georg Röhrig		29. 12. 1710 ⁴	koupě	105 tol.	
Jakob Menzel		17. 02. 1712 ⁵	koupě	60 tol.	tkadlec
Anton Kauf	nevlastní syn	06. 06. 1730 ⁶	koupě	100 tol.	tkadlec (cíchař) ⁷
Jakob Menzel	nevlastní otec	03. 04. 1731 ⁸	koupě	100 tol.	tkadlec
Matthias Hübner		15. 03. 1743 ⁹	koupě		
Anton Kunnert ¹⁰		08. 06. 1744 ¹¹	koupě	90 tol.	prýmkař
Rosalia Kunnert	vdova	25. 06. 1782	dědictví		
Franz Kunnert	syn	28. 10. 1782 ¹²	koupě	200 zl. k. m.	prýmkař
Karl Mattner		05. 10. 1798 ¹³	licitace	720 zl. k. m.	
Anton ¹⁴ & Theresia Struk		27. 01. 1831 ¹⁵	předání	711 zl. k. m.	zámečník
Theresia Struk	vdova	06. 10. 1845 ¹⁶	dědictví	355 zl. k. m.	

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 33v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 333r-333v. Kup od vdovy po Georgu Wilde.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 473r-473v.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 489r-490r.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 173v-174r.

⁷ † 23. 10. 1759 cíchař Anton Kauf, srov. matrika 3502, fol. 84r.

⁸ Pozemková kniha IX, fol. 174r.

⁹ Pozemková kniha IX, fol. 321v-322v.

¹⁰ † 25. 6. 1782 prýmkař Anton Kunnert, srov. matrika 3503, fol. 14v.

¹¹ Pozemková kniha IX, fol. 340r-340v.

¹² Pozemková kniha XI, fol. 353r-353v.

¹³ Pozemková kniha XIII, fol. 153r.

¹⁴ † 29. 5. 1845, srov. matrika 3504, pag. 73.

¹⁵ Pozemková kniha XV, fol. 78v-79v.

¹⁶ Pozemková kniha XVI, fol. 20v-21r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako přízemní dům s ročním výnosem 3 toлары.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Michael Schlögel		24. 01. 1696 ²	koupě	46 tol.	krejčí
Franz Michael Haase		05. 10. 1713 ³	koupě	15 tol.	učitel ⁴
Matthias Böser		20. 02. 1728 ⁵	koupě	150 tol.	
Anton Schwiegel		10. 07. 1729 ⁶	koupě	150 tol.	krejčí ⁷
Susanna Schwiegel	vdova		dědictví		
Franz Schwiegel ⁸	syn	18. 01. 1739 ⁹	koupě	50 tol.	krejčí
Anna Katharina Jahn	vdova	03. 05. 1760	dědictví		
Johann Georg Jahn	manžel	14. 05. 1761 ¹⁰	koupě	120 zl. k. m.	maloobchodník
Rochus Kaltenbrunn		17. 04. 1776 ¹¹	koupě	396 zl. k. m.	řemenář
Anton Kaltenbrunn		22. 02. 1800 ¹²	dědictví		řemenář
Franz Kuscher		10. 05. 1802 ¹³	koupě	800 zl. k. m.	hřebíkář
Joseph Tropper		12. 03. 1846 ¹⁴	licitace	155 zl. k. m.	lékárník

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 35v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 513v-514r.

⁴ V Ratnowicích (Rathmannsdorf).

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 142v-143r.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 160v-161r.

⁷ Hlavní pozemková kniha, fol. 35v.

⁸ † 3. 5. 1760 krejčí Franz Schwiegel, srov. matrika 3502, fol. 86v.

⁹ Pozemková kniha IX, fol. 266r-266v.

¹⁰ Pozemková kniha X, fol. 294v-295v.

¹¹ Pozemková kniha XI, fol. 234v-235r.

¹² Pozemková kniha XIII, fol. 298v.

¹³ Pozemková kniha XIII, fol. 299r-299v.

¹⁴ Pozemková kniha XVI, fol. 26r-26v.

Právozárečný dům. Jako jeden z mála nevyhořel při požáru města 6. 2. 1713.¹ V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 3 toлары. 13. 11. 1845 byl dům oceněn na 1426 zl. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Matthias Langer ³		23. 11. 1694 ⁴			tkadlec (pláteník)
Michael Hackenberg		03. 08. 1704 ⁵	koupě	60 tol.	tesař
Johann Georg Rotter		21. 12. 1708 ⁶	koupě	100 tol.	tkadlec (pláteník)
Johann Georg Rotter	syn	23. 06. 1739 ⁷	koupě	40 tol.	tkadlec (cíchař)
Franz Rotter	syn	06. 01. 1773 ⁸	koupě	960 zl. k. m.	tkadlec
Ignatz Rotter	syn	09. 07. 1808 ⁹	koupě	500 zl. k. m.	tkadlec
Franz Somann		22. 01. 1822 ¹⁰	koupě	274 zl. k. m.	obchodník s přízí ¹¹

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Pozemková kniha XVI, fol. 17v-18r.

³ † 10. 9. 1700, srov. matrika 3501, fol. 32r.

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 37v.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 325v-326r. Kup od vidnavské městské rady.

⁶ Pozemková kniha VIII, fol. 418v-419v.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 270v-271v. Kup od věřitelů Johanna Georga Rottera.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 171v-172r.

⁹ Pozemková kniha XIII, fol. 482r-483r.

¹⁰ Pozemková kniha XIV, fol. 39r-39v.

¹¹ ZA Opava, fond Stabilní katastr Slezský, inv. č. 337, sign. Sl. 478, Indikační skica obce Vidnava - 22 mapových listů.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹⁰ a ještě v roce 1734 byla domovní parcela označena jako spáleniště.¹¹ V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 3 tolary.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Georg Beytel		08. 07. 1696 ¹	koupě	50 tol.	hrnčíř
Gottfried Wagner		11. 01. 1723 ²	koupě	24 tol.	
Franz Hofrichter		29. 03. 1734 ³	koupě	46 tol.	
Regina Hofrichter					
Gottfried Vogel ⁴		24. 04. 1737 ⁵	koupě	77 tol.	
Elisabeth Thanhauser	vdova	30. 04. 1749	dědictví		
Franz Thanhauser	manžel	23. 07. 1752 ⁶	sňatek		
Franz Thanhauser	syn	14. 07. 1779 ⁷	koupě	192 zl. k. m.	
Anton Heckel		02. 02. 1808 ⁸	koupě	920 zl. k. m.	tkadlec
Anton Heckel	syn	12. 10. 1834 ⁹	koupě	400 zl. k. m.	tkadlec

¹ Hlavní pozemková kniha, fol. 39v.

² Pozemková kniha IX, fol. 70r.

³ Pozemková kniha IX, fol. 209r.

⁴ † 30. 4. 1749, matrika 3502, fol. 28v.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 240r-240v.

⁶ ∞ 23. 7. 1752 s vdovou Elisabeth Vogel, matrika 3495, fol. 57v.

⁷ Pozemková kniha XI, fol. 284r-285r.

⁸ Pozemková kniha XIII, fol. 459v-462r.

⁹ Pozemková kniha XV, fol. 144r-145r.

¹⁰ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

¹¹ Pozemková kniha IX, fol. 209r.

Právozářečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 3 tolary. 13. 1. 1843 byl oceněn na 187 zl. 30 kr. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Schreiber		10. 02. 1678 ³	koupě		
Anna Barbara Schreiber	vdova		dědictví		
Franz Thanhauser	zeť	22. 11. 1729 ⁴	koupě	50 tol.	tkadlec
Philipp Gottwald		25. 04. 1783 ⁵	koupě	384 zl. k. m.	tkadlec (cíchař)
Michael Schreier		15. 12. 1785 ⁶	koupě	456 zl. k. m.	
Anton Neugebauer		16. 08. 1808 ⁷	koupě	680 zl. k. m.	nájemce cihelny ⁸
Albert Neugebauer	syn	04. 01. 1850 ⁹	koupě	220 zl. k. m.	
Barbara Neugebauer	sestra	06. 02. 1850 ¹⁰	koupě	220 zl. k. m.	

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Pozemková kniha XV, fol. 325v-326r.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 41v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 170r.

⁵ Pozemková kniha XI, fol. 376r-376v.

⁶ Pozemková kniha XII, fol. 17v-18r.

⁷ Pozemková kniha XIII, fol. 491v-494r.

⁸ Indikační skica 1836.

⁹ Pozemková kniha XVI, fol. 107r-108r.

¹⁰ Pozemková kniha XVI, fol. 112r-113r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům s ročním výnosem 4 toлары.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Bauch ²		11. 02. 1692 ³	sňatek		tkadlec (cíchař)
Susanna Schön	vdova	04. 01. 1701	dědictví		
Balthasar Gottfried Schön	manžel	17. 10. 1701 ⁴	sňatek		pekař
Ignatz Menzel		17. 10. 1702 ⁵	koupě	130 tol.	tkadlec (pláteník)
Katharina Menzel	vdova	30. 12. 1720 ⁶	koupě	130 tol.	
Balthasar Walter		10. 01. 1733 ⁷	koupě	170 tol.	
Johann Starker		26. 06. 1744 ⁸	koupě	182 tol.	kolář
Anton Hofmann		30. 12. 1760 ⁹	koupě	480 zl. k. m.	tkadlec
Joseph Hofmann	syn	08. 12. 1791 ¹⁰	koupě	480 zl. k. m.	tkadlec
Johann Dressel		28. 01. 1810 ¹¹	koupě	1800 zl. k. m.	hřebíkář
Joseph Dressel	syn	02. 12. 1833 ¹²	dědictví	900 zl. k. m.	hřebíkář
Franz Elpelt		06. 11. 1837 ¹³	licitace	412 zl. k. m.	bradýř
Franz Wolf		27. 11. 1837 ¹⁴	koupě	560 zl. k. m.	tkadlec

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

³ ∞ 11. 2. 1692 se Susannou Strauch, matrika 3494, fol. 21r.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 314r-315r.

⁵ ∞ 17. 10. 1701 se Susannou, vdovou po Johannu Bauchovi, matrika 3494, fol. 36v.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 67v. Kup od dědiců Ignatze Menzela.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 200v-201r.

⁸ Pozemková kniha IX, fol. 343v.

⁹ Pozemková kniha X, fol. 293r-294r.

¹⁰ Pozemková kniha XII, fol. 120v-121v.

¹¹ Pozemková kniha XIV, fol. 27v-30r.

¹² Pozemková kniha XV, fol. 125r-126r.

¹³ Pozemková kniha XV, fol. 210v-211r.

¹⁴ Pozemková kniha XV, fol. 211r-211v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový dům s klenutým přízemím, alkovnou a stájí nebo chlívem. Roční výnos z domu byl stanoven na 19 tolarů. 21. 3. 1820 byl oceněn na 1600 zl. k. m² a znovu opět 13. 11. 1845 na 3596 zl. k. m.³

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Martin Fengler		25. 09. 1696 ⁴	koupě	240 tol.	kožešník
Gottfried Wagner ⁵		09. 01. 1724 ⁶	koupě	400 tol.	radní
Theresia Wagner	vdova	26. 06. 1747	dědictví		
Karl Joseph Gerstmann		21. 07. 1749 ⁷	koupě	600 tol.	1. purkmistr 2. zemský komisař
Johann Starker ⁸		04. 02. 1761 ⁹	koupě	960 zl. k. m.	kolář
Anna Rosina Starker	vdova	11. 02. 1788	dědictví		
Franz Kunze		13. 02. 1789 ¹⁰	koupě	1740 zl. k. m.	obchodník s kořením ¹¹
Johann Kunze	syn	28. 10. 1811 ¹²	dědictví	1740 zl. k. m.	kloboučník
Alois Kunze	bratr	28. 03. 1820 ¹³	koupě	1600 zl. k. m.	obchodník ¹⁴

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Pozemková kniha XIV, fol. 332r-333r.

³ Pozemková kniha XVI, fol. 16v-17r.

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 45v.

⁵ † 26. 6. 1747, matrika 3502, fol. 16r.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 98v-99r.

⁷ Pozemková kniha X, fol. 101r-101v.

⁸ † 11. 2. 1788, matrika

⁹ Pozemková kniha X, fol. 289r-291r.

¹⁰ Pozemková kniha XII, fol. 48v-49r.

¹¹ Hlavní pozemková kniha, fol. 45v.

¹² Pozemková kniha XIV, fol. 71v-74r.

¹³ Pozemková kniha XIV, fol. 334r-334v.

¹⁴ Indikační skica 1836.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 14 tolarů.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Gottfried Bober		17. 07. 1685 ²	koupě	123 tol.	provazník, soudní přísedný
Christian Franz Eschker		11. 02. 1710 ³	koupě	240 tol.	
Balthasar Gottfried Schön		19. 11. 1711 ⁴	koupě	284 tol.	radní
Susanna Schön	vdova		dědictví		
Jakob Mayer		26. 05. 1744 ⁵	koupě	530 tol.	perníkář
Andreas Winkler		24. 02. 1746 ⁶	koupě	545 tol.	1. obchodník 2. radní
Fidelis Winkler	syn	17. 08. 1778 ⁷	koupě	1600 zl. k. m.	radní
Franziska Elsner	dcera	31. 08. 1790 ⁸	dědictví	2110 zl. k. m.	
Joseph Kahler		06. 02. 1803 ⁹	koupě	2110 zl. k. m.	sládek
Magdalena Kahler	vdova	22. 04. 1806 ¹⁰	dědictví	2110 zl. k. m.	
Dominik Göbel		29. 07. 1809 ¹¹	sňatek	2000 zl. k. m.	radní
Augustin Krause		21. 07. 1819 ¹²	koupě	1845 zl. k. m.	
Anton Krause	otec	12. 10. 1826 ¹³	koupě	800 zl. k. m.	
Karl Krause	syn	15. 10. 1839 ¹⁴	koupě	2400 zl. k. m.	šenkýř vína
Mathilda Krause		23. 12. 1841 ¹⁵	dědictví	2400 zl. k. m.	
Anton Steidler		29. 04. 1842 ¹⁶	koupě	2675 zl. k. m.	justiciář ¹⁷
Ignatz Franke		08. 11. 1844 ¹⁸	koupě	3400 zl. k. m.	
Franziska von Skal		20. 04. 1848 ¹⁹	koupě	3625 zl. k. m.	
Leopold Blühdorn		12. 02. 1850 ²⁰	koupě	3300 zl. k. m.	

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Hlavní pozemková kniha, fol.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 445v-446v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 484v-485r.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 341r-342r.

⁶ Pozemková kniha X, fol. 24v-26r.

⁷ Pozemková kniha XI, fol. 247r-248r.

⁸ Pozemková kniha XIII, fol. 409v.

⁹ Pozemková kniha XIII, fol. 410r-410v.

¹⁰ Pozemková kniha XIII, fol. 411r.

¹¹ Pozemková kniha XIV, fol. 14r.

¹² Pozemková kniha XIV, fol. 325v-326v.

¹³ Pozemková kniha XV, fol. 14v-15v.

¹⁴ Pozemková kniha XV, fol. 255r-256v.

¹⁵ Pozemková kniha XV, fol. 304v-305r.

¹⁶ Pozemková kniha XV, fol. 309v-311r.

¹⁷ Justiciář na panství Jánský Vrch.

¹⁸ Pozemková kniha XV, fol. 344v-345v.

¹⁹ Pozemková kniha XVI, fol. 75r-76v.

²⁰ Pozemková kniha XVI, fol. 124r-125r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 14 tolarů. Někdy v letech 1841–1846 byl spojen s domem čp. 27 v jeden objekt. Po této přestavbě byl oceněn 31. 8. 1846 na 8025 zl. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
David Lange		13. 06. 1698 ³	sňatek	100 tol.	
Anna Maria Lange	manželka	28. 04. 1705 ⁴	dědictví		
Augustin Dittrich		10. 09. 1708 ⁵	koupě	250 tol.	krejčí
Maria Salome Dittrich	vdova		dědictví		
Anton Langer		26. 08. 1736 ⁶	koupě	240 tol.	městský fojt
Johann Christoph Rotter		01. 04. 1750 ⁷	výměna	424 zl. k. m.	švec
Franz Lux	zeť	21. 08. 1793 ⁸	koupě	1100 zl. k. m.	lékař
Gottfried Furch		27. 06. 1804 ⁹	koupě	2730 zl. k. m.	celník
Franz Wurscher		10. 06. 1809 ¹⁰	koupě	2825 zl. k. m.	obchodník ¹¹
Karl Krist		03. 10. 1814 ¹²	licitace	1821 zl. W. W.	městský kancelista

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Pozemková kniha XVI, fol. 29r-30v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 49v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 334r-335r.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 394r-396v.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 232r-233r.

⁷ Pozemková kniha X, fol. 114r-114v.

⁸ Pozemková kniha XII, fol. 141v-142v.

⁹ Pozemková kniha XIII, fol. 366r-366v.

¹⁰ Pozemková kniha XIV, fol. 18v-21r.

¹¹ Kniha přijatých měšťanů, fol.

¹² Pozemková kniha XIV, fol. 170v-171r.

Právozářecký dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zděný dům s ročním výnosem 5 tolarů.² 9. 6. 1835 byl oceněn na 900 zl. k. m.³ Někdy v letech 1841–1846 pak došlo k jeho spojení s domem čp. 27 v jeden objekt a po této přestavbě byl dům oceněn 31. 8. 1846 na 8025 zl. k. m.⁴

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Peter Paul Philipp		25. 08. 1693 ⁵	koupě	145 tol.	zámečník
Konstantin Haller	zeť	14. 03. 1743 ⁶	koupě	170 tol.	pekař
Anna Katharina Haller	vdova		dědictví		
Fidelis Haller	syn	31. 05. 1774 ⁷	koupě	480 zl. k. m.	pekař
Antonie Garn		24. 02. 1783 ⁸	koupě	600 zl. k. m.	
Franz Habicht	zeť	30. 08. 1816 ⁹	sňatek	1400 zl. W. W.	pekař
Karl Krist		01. 03. 1841 ¹⁰	licitace	546 zl. k. m.	městský kancelista

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

²

³ Pozemková kniha XV, fol. 150r-150v.

⁴ Pozemková kniha XVI, fol. 29r-30v.

⁵ Hlavní pozemková kniha, fol. 51v.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 320v-321r.

⁷ Pozemková kniha XI, fol. 196r-197v.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 367r.

⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 264r-264v. Společné vlastnictví se svou ženou Friderikou (roz. Garn), po její smrti v roce 1824 majitelem celého domu. Pozemková kniha XIV, fol. 381r-381v.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 283r-283v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový dům se 2 stáji nebo chlévy a ročním výnosem 17 tolarů.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Christoph Ignatz Neugebauer		21. 04. 1676 ³	koupě		purkmistr
Anna Maria Neugebauer	vdova		dědictví		
Karl Sebald von Landskron		04. 08. 1701 ⁴	koupě	600 tol.	
Melchior Dittrich		27. 11. 1701 ⁵	koupě	400 tol.	
Rosalia Dittrich	vdova		dědictví		
Friedrich Hannig		19. 09. 1730 ⁶	koupě	400 tol.	
Johann Karl Eichhorn		17. 06. 1731 ⁷	koupě	500 tol.	mlynář
Katharina Lorenz	vdova	18. 12. 1731 ⁸	předání	500 tol.	
Johann Friedrich Eichhorn	syn	19. 12. 1749 ⁹	koupě	400 tol.	pekař ¹⁰
Gertruda Eichhorn	vdova		dědictví		
Anton Klemme		08. 01. 1772 ¹¹	koupě	1100 zl. k. m.	
Ignatz Franke		12. 05. 1790 ¹²	koupě	1320 zl. k. m.	pekař
Ignatz Franke	syn	26. 10. 1822 ¹³	koupě	2000 zl. k. m.	obchodník se železem

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

²

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 53v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 398r-400v.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 377v-378r.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 176r.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 182r-182v.

⁸ Pozemková kniha IX, fol. 186r-186v.

⁹ Pozemková kniha X, fol. 112v-113r.

¹⁰ ∞ 26. 1. 1750 pekař Johann Friedrich Eichhorn s Gertrudou Hackenberg, matrika

¹¹ Pozemková kniha XI, fol. 158v-159r.

¹² Pozemková kniha XII, fol. 73r-73v.

¹³ Pozemková kniha XIV, fol. 363v-364v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako zchátralý dům s ročním výnosem 3 tolary.² V roce 1835 byl oceněn na 516 zl. 54 kr. k. m.³ a následně 16. 8. 1847 na 723 zl. 20 kr. k. m.⁴

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Walter		24. 05. 1689 ⁵	koupě	90 tol.	truhlář
Johann Friedrich Bernard		09. 03. 1706 ⁶	koupě	80 tol.	kovář
Anton Klus	zeť	04. 12. 1742 ⁷	koupě	42 tol.	
Matthias Sommer					zámečník
Ignatz Franke	zeť	28. 08. 1783 ⁸	koupě	240 zl. k. m.	pekař
Franz Menzel		06. 06. 1790 ⁹	koupě	900 zl. k. m.	řezník
Andreas Menzel	syn	31. 07. 1820 ¹⁰	koupě	880 zl. k. m.	řezník

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

²

³ Pozemková kniha XV, fol. 150v-151r.

⁴ Pozemková kniha XVI, fol. 56r-57r.

⁵ Hlavní pozemková kniha, fol. 55v.

⁶ Pozemková kniha VIII, fol. 350r-351r. Kup od vidnavské městské rady.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 307v-308r.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 373r.

⁹ Pozemková kniha XII, fol. 79r-79v.

¹⁰ Pozemková kniha XIII, fol. 12r-13v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713.¹ Součástí domu byla barvířská dílna. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový dům s barvířskou dílnou a ročním výnosem 4 tolary.² V roce 1846 byl dům přestavěn³ a 31. 1. 1848 oceněn na 1496 zl. 33 kr. k. m.⁴

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Heinrich Müller ⁵		19. 08. 1683 ⁶	koupě	90 tol.	barvíř
Anna Elisabeth Müller	vdova	11. 01. 1704	dědictví		
Konrad Gärbig		04. 11. 1706 ⁷	koupě	310 tol.	barvíř
Anton Hofmann ⁸		30. 10. 1708 ⁹	koupě	340 tol.	barvíř
Elisabeth Hofmann	vdova	02. 07. 1760			
Johann Nepomuk Hofmann	syn	08. 07. 1760 ¹⁰	koupě	480 zl. k. m.	barvíř
Anton Ignatz Bittner					
Franz Taube		23. 01. 1767 ¹¹	koupě	1050 zl. k. m.	barvíř
Ignatz Taube	syn	14. 03. 1799 ¹²	koupě	1200 zl. k. m.	barvíř
Franz Taube	syn	05. 03. 1846 ¹³	koupě	400 zl. k. m.	barvíř

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

²

³ ŠOPÁK, Pavel: *Architektura Vidnavy v 19. století: témata, osobnosti, proměny stylu*. Časopis Slezského zemského muzea, série B, 65, 2016, s. 125.

⁴ Pozemková kniha XVI, fol. 66v-67v.

⁵ † 11. 1. 1704 barvíř Heinrich Müller, srov. matrika 3501, fol. 38v.

⁶ Hlavní pozemková kniha, fol. 57v.

⁷ Pozemková kniha VIII, fol. 364r-364v.

⁸ † 2. 7. 1760 barvíř Anton Hofmann, srov. matrika 3502, fol. 87r.

⁹ Pozemková kniha VIII, fol. 405r-406v.

¹⁰ Pozemková kniha X, fol. 271r-273r.

¹¹ Pozemková kniha XI, fol. 64v-66r.

¹² Pozemková kniha XIII, fol. 185r-185v.

¹³ Pozemková kniha XVI, fol. 23v-24r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹ a ještě v roce 1718 byla parcela označena za spáleníště.² V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 5 tolarů.³

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Christoph Philipp ⁴		30. 06. 1684 ⁵	koupě	85 tol.	městský písař
Martha Philipp	vdova	04. 04. 1705	dědictví		
Johann Georg Kade	zeť	02. 03. 1706 ⁶	koupě	85 tol.	sedlář
Anton Vogel		16. 03. 1710 ⁷	koupě	155 tol.	
Kaspar Vogel	bratr	27. 06. 1718 ⁸	předání		
Franz Wiessner		17. 10. 1723 ⁹	koupě	156 tol.	řezník
Johann Adam Schubert		22. 05. 1734 ¹⁰	koupě	130 tol.	zvoník ¹¹
Emanuel Menzel ¹²		17. 03. 1752 ¹³	koupě	240 zl. k. m.	řezník
Veronika Klemme	vdova	21. 02. 1793	dědictví		
Johann Menzel	syn	12. 01. 1799 ¹⁴	koupě	480 zl. k. m.	řezník

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Pozemková kniha VIII, fol. 405v.

³

⁴ † 4. 4. 1705 městský písař Johann Christoph Philipp, srov. matrika 3501, fol. 41r.

⁵ Hlavní pozemková kniha, fol. 59v.

⁶ Pozemková kniha VIII, fol. 347v-348v.

⁷ Pozemková kniha VIII, fol. 405r-405v.

⁸ Pozemková kniha VIII, fol. 405v.

⁹ Pozemková kniha IX, fol. 88r-88v.

¹⁰ Pozemková kniha IX, fol. 212r-212v.

¹¹ † 21. 11. 1761 zvoník při zdejším kostelu Johann Adam Schubert, srov. matrika 3502, fol. 94r.

¹² † 21. 2. 1793, matrika

¹³ Pozemková kniha X, fol. 136v-137r.

¹⁴ Pozemková kniha XIII, fol. 167r-168r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713.¹ V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní polozděný dům s ročním výnosem 5 tolarů.² Po smrti majitele Christiana Nahlera 22. 6. 1748 byl dům přestavěn na zemské vězení pro účely místního kriminálního soudu.³ Jako zemské vězení (*Land Fronfeste*) dům označuje ještě josefský katastr.⁴ V roce 1814 koupil „staré vězení“ (*alt Stockhaus*) ve veřejné dražbě Anton Putze.⁵ Dům však rychle měnil majitele a tak zřejmě až Ignatz Artelt přestavěl původní budovu vězení na měšťanský obytný dům.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Andreas Fuchs ⁶		29. 07. 1674 ⁷	koupě	42 tol.	krejčí
Magdalena Fuchs	vdova	17. 06. 1705	dědictví		
Johann Oliva Bähr von Bährnberg	nevlastní syn	07. 10. 1710 ⁸	koupě	100 tol.	
Karl Ritter		26. 04. 1718 ⁹	koupě	62 tol.	švec
Eva Maria Ritter	vdova		dědictví		
Christian Nahler ¹⁰		31. 05. 1720 ¹¹	předání		švec
<i>zemské vězení</i>					
Anton Putze		07. 03. 1814 ¹²	licitace	527 zl. W. W.	koželuh
Gottfried Karas		24. 06. 1814 ¹³	koupě	730 zl. W. W.	truhlář
Ignatz Artelt		04. 08. 1815 ¹⁴	koupě	1800 zl. W. W.	švec

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

²

³ Podle dochovaného stavební plánu z roku 1748 se možné, že se jednalo o novostavbu. ZA Opava, fond Královský úřad Opava, inv. č. 1178, sign. 19/10b, 1748, Plán výstavby věznice ve Vidnavě.

⁴ Josefský katastr, fol. 5v.

⁵ Pozemková kniha XIV, fol. 163v-164v.

⁶ † 17. 6. 1705 krejčí Andreas Fuchs, srov. matrika 3501, fol. 42r.

⁷ Hlavní pozemková kniha, fol. 61v.

⁸ Pozemková kniha VIII, fol. 465v-466r.

⁹ Pozemková kniha VIII, fol. 595v-596r.

¹⁰ † 22. 6. 1748 švec Christian Nahler, matrika 3502, fol. 22v.

¹¹ Pozemková kniha IX, fol. 37r-38r.

¹² Pozemková kniha XIV, fol. 163v-164v.

¹³ Pozemková kniha XIV, fol. 181r-182r.

¹⁴ Pozemková kniha XIV, fol. 240v-241r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713¹, přičemž ještě při prodeji v roce 1719 byla domovní parcela označena za spáleníště.² V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 3 tolary.³

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Michael Brand		22. 02. 1661 ⁴	koupě	72 tol.	
Zacharias Berthold ⁵					
Martin Fengler		28. 03. 1719 ⁶	koupě	20 tol.	kožešník
Katharina Fengler	vdova		dědictví		
Dominik Kade	zeť	18. 03. 1732 ⁷	koupě	206 tol.	sedlár ⁸
Martin Lorenz		26. 08. 1743 ⁹	koupě	138 tol.	
Joseph Nahler ¹⁰					švec
Joseph Hauke		07. 11. 1775 ¹¹	koupě	468 zl. k. m.	
Joseph Görblich		05. 10. 1790 ¹²	licitace	540 zl. k. m.	
Emanuel Menzel		27. 02. 1794 ¹³	koupě	840 zl. k. m.	řezník ¹⁴
Karl Menzel	syn	17. 11. 1815 ¹⁵	dědictví	840 zl. w. w.	
Joseph Schubert		07. 11. 1820 ¹⁶	koupě	452 zl. k. m.	švec
Franz Schubert	syn	15. 01. 1832 ¹⁷	koupě	500 zl. k. m.	švec

¹ Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

² Pozemková kniha IX, fol. 11v-12r.

³

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 63v.

⁵ Majitelem domu se stal před 28. 1. 1706, kdy je uveden jako soused Georga Kleina (čp. 34). Pozemková kniha VIII, fol. 345r-345v.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 11v-12r. Kup domu od vidnavské městské rady.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 190v-191r.

⁸ † 29. 3. 1760 sedlár Dominik Kade, srov. matrika 3502, fol. 85v.

⁹ Pozemková kniha IX, fol. 330r-331r.

¹⁰ Majitelem domu se stal v letech 1747–1775. V superrevizi karolínského katastru uveden jako majitel Martin Lorenz. Karolínský katastr, fol. 48v.

¹¹ Pozemková kniha XI, fol. 218r-218v.

¹² Pozemková kniha XII, fol. 103r.

¹³ Pozemková kniha XIII, fol. 6r.

¹⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 63v.

¹⁵ Pozemková kniha XIV, fol. 7v-8r.

¹⁶ Pozemková kniha XIV, fol. 343v-344v.

¹⁷ Pozemková kniha XV, fol. 91r-92r.

Dům označovaný v pozemkové knize také jako předměstský dům nebo domek (*vorstädter Hausel*)¹ vyhořel při požáru města 6. 2. 1713². V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 4 tolary.³

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Gottwald		18. 04. 1690 ⁴	koupě	58 tol.	tkadlec (pláteník)
Georg Klein		28. 01. 1706 ⁵	koupě	36 tol.	
Heinrich Salomon König		13. 01. 1709 ⁶	koupě	44 tol.	zubní lékař
Johann Friedrich König ⁷	syn	22. 06. 1738 ⁸	koupě	59 tol.	
Philipp König	bratr	02. 03. 1748	dědictví		
Johann Adam Kern		24. 08. 1748 ⁹	koupě	46 tol.	krejčí
Anton Putze ¹⁰		04. 12. 1764 ¹¹	koupě	408 zl. k. m.	
Eleonora Putze		16. 03. 1791	dědictví		
Anton Schreier		28. 04. 1800 ¹²	koupě	400 zl. k. m.	zámečnick
Joseph Brossig		14. 03. 1815 ¹³	licitace	351 zl. w. w.	krejčí
Anna Maria Brossig	vdova	01. 10. 1827 ¹⁴	dědictví	168 zl. k. m.	
Theresia Struk		02. 11. 1827 ¹⁵	koupě	240 zl. k. m.	zámečnice
Thekla Hilscher		17. 04. 1832 ¹⁶	koupě	275 zl. k. m.	
Thekla Gally	dcera	27. 07. 1837 ¹⁷	koupě	500 zl. k. m.	

¹ Pozemková kniha VIII, fol. 345r-345v. Ve skutečnosti se dům nenacházel na předměstí a jako předměstský byl označován zřejmě proto, že stejně jako u domů na předměstí nebyla jeho držba svázána s právem vařit pivo.

² Pamětní zápis o požáru srov. Pozemková kniha VIII, fol. 506r-506v.

³

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 345r-345v.

⁶ Pozemková kniha VIII, fol. 420r-421r.

⁷ † 2. 3. 1748, srov. matrika

⁸ Pozemková kniha IX, fol. 255r-255v.

⁹ Pozemková kniha X, fol. 79v-80r.

¹⁰ † 16. 3. 1791, srov. matrika

¹¹ Pozemková kniha X, fol. 330r.

¹² Pozemková kniha XIII, fol. 217v-220r.

¹³ Pozemková kniha XIV, fol. 208v-209r.

¹⁴ Pozemková kniha XV, fol. 26r.

¹⁵ Pozemková kniha XV, fol. 32r-32v.

¹⁶ Pozemková kniha XV, fol. 97r-97v.

¹⁷ Pozemková kniha XV, fol. 210r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 4 tolary.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Lorenz Rotter		11. 02. 1672 ²	koupě	30 tol.	
Johann Engel		11. 01. 1707 ³	koupě	24 tol.	
Johann Georg Winkler		14. 01. 1714 ⁴	koupě	150 tol.	kantor, varhaník
Theresia Winkler	vdova		dědictví		
Johann Joseph Mönch		03. 03. 1737 ⁵	koupě	130 tol.	
Sebastian Scheeder		03. 06. 1737 ⁶	koupě	130 tol.	kolář
Joseph Beinlich					
Franz Acker					řemenář
Franz Breyer		13. 11. 1759 ⁷	koupě	300 zl. k. m.	výrobce kořalky
Franz Kuntschky		06. 03. 1771 ⁸	koupě	1410 zl. k. m.	
Johann Melchior Müller		21. 11. 1776 ⁹	koupě	612 zl. k. m.	krejčí
Joseph Heinold					
Joseph Kirschner	zeť	26. 08. 1785 ¹⁰	koupě	520 zl. k. m.	koželuh
Franz Hackenberg		18. 11. 1805 ¹¹	koupě	1150 zl. k. m.	
Joseph Zwinnert		07. 03. 1810 ¹²	koupě	2800 zl. k. m.	zedník
Franz Gottwald		11. 08. 1812 ¹³	koupě	1707 zl. W. W.	punčochář
Anton Neugebauer		15. 06. 1813 ¹⁴	koupě	1700 zl. W. W.	
Joseph Schwerschek		14. 04. 1815 ¹⁵	koupě	2300 zl. W. W.	
Joseph Breyer		23. 04. 1816 ¹⁶	koupě	2540 zl. W. W.	
Albert Schöppel		20. 07. 1817 ¹⁷	koupě	2310 zl. W. W.	hostinský
Joseph Heinold		31. 01. 1824 ¹⁸	koupě	1250 zl. k. m.	truhlář
Johann Köhler		20. 08. 1832 ¹⁹	předání	805 zl. k. m.	soukeník
Johann Köhler	syn	14. 02. 1848 ²⁰	dědictví	805 zl. k. m.	

1

2 Hlavní pozemková kniha, fol. 67v.

3 Pozemková kniha VIII, fol. 370v-371r. Kup od vidnavské městské rady.

4 Pozemková kniha VIII, fol. 518r-519r.

5 Pozemková kniha IX, fol. 241r-242r.

6 Pozemková kniha IX, fol. 243v-244r.

7 Pozemková kniha X, fol. 254v-255r.

8 Pozemková kniha XI, fol. 145r-145v.

9 Pozemková kniha XI, fol. 226r-226v.

10 Pozemková kniha XII, fol. 13v.

11 Pozemková kniha XIII, fol. 396r-396v.

12 Pozemková kniha XIV, fol. 40v-41r.

13 Pozemková kniha XIV, fol. 100v-101r.

14 Pozemková kniha XIV, fol. 130r-131v.

15 Pozemková kniha XIV, fol. 229r-230r.

16 Pozemková kniha XIV, fol. 260v-261v.

17 Pozemková kniha XIV, fol. 279r-280r.

18 Pozemková kniha XIV, fol. 46r-46v.

19 Pozemková kniha XV, fol. 99r-99v.

20 Pozemková kniha XVI, fol. 67v-68v.

Dům postavil před rokem 1770 na dvoře svého domu čp. 37 Johann Georg Göbhart.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Georg Göbhart		03. 09. 1749 ²	koupě	200 tol.	perníkář
Joseph Göbhart		18. 07. 1770 ³	koupě	60 zl. k. m.	perníkář
Franz Breyer		13. 03. 1771 ⁴	koupě	327 zl. k. m.	výrobce kořalky
Franz Kluger		25. 02. 1776 ⁵	koupě	295 zl. k. m.	obchodník
Joseph Neugebauer		01. 08. 1807 ⁶	koupě	295 zl. k. m.	kožešník
Franz Hofmann	zeť	27. 01. 1843 ⁷	koupě	420 zl. k. m.	krejčí

¹ Pozemková kniha XI, fol., 121v-122r.

² Pozemková kniha X, fol. 103v-104v.

³ Pozemková kniha XI, fol. 121v-122r.

⁴ Pozemková kniha XI, fol. 147r-147v.

⁵ Pozemková kniha XI, fol. 235v-236r.

⁶ Pozemková kniha XIII, fol. 448r-448v.

⁷ Pozemková kniha XV, fol. 323v-324v.

Právovárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako zděný patrový dům s ročním výnosem 8 tolarů.¹ 12. 7. 1847 byl dům oceněn na 2526 zl. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Tinze		23. 03. 1693 ³	koupě	30 tol.	
Anna Tinze	vdova		dědictví		
Balthasar Mayer		08. 05. 1718 ⁴	koupě	140 tol.	pernikář
Johann Georg Göbhart		03. 09. 1749 ⁵	koupě	200 tol.	pernikář
Joseph Göbhart		18. 07. 1770 ⁶	koupě	480 zl. k. m.	pernikář
Elisabeth Taube	dcera	20. 09. 1795 ⁷	dědictví		
Anna Göbhart	vdova ⁸	26. 02. 1818 ⁹	dědictví	833 zl. w. w.	
Ignatz Taube		05. 03. 1819 ¹⁰	licitace	1420 zl. w. w.	barvíř
Joseph Linder		05. 02. 1843 ¹¹	koupě	1800 zl. k. m.	kožešník

¹

² Pozemková kniha XVI, fol. 49r-50r.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 71v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 3r-4v.

⁵ Pozemková kniha X, fol. 103v-104v.

⁶ Pozemková kniha XI, fol. 121v-122r.

⁷ Pozemková kniha XIV, fol. 285v.

⁸ Vdova po Josephu Göbhartovi.

⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 285v.

¹⁰ Pozemková kniha XIV, fol. 339v.

¹¹ Pozemková kniha XV, fol. 324v-325r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako zděný patrový dům s ročním výnosem 13 tolarů.¹ V letech 1850-1851 byl dům dočasným sídlem okresního soudu.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Karl Berg ²		07. 01. 1698 ³	sňatek		komorník
Maria Schindler	vdova	25. 09. 1708	dědictví		
Georg Franz Schindler	manžel	26. 07. 1711 ⁴	koupě	250 tol.	učitel
Maria Schindler	manželka	26. 04. 1712 ⁵	předání		
Johann Engel		03. 01. 1714 ⁶	koupě	160 tol.	
Anna Rosalia Engel	vdova	10. 05. 1745 ⁷	koupě	250 tol.	
Johann Engel	syn	16. 06. 1748 ⁸	koupě	260 tol.	pekař
Franz Nahler		20. 07. 1766 ⁹	koupě	936 zl. k. m.	řezník
Theresia Nahler	vdova	25. 04. 1802 ¹⁰	dědictví	600 zl. k. m.	
Ignatz Hein		03. 01. 1806 ¹¹	koupě	1900 zl. k. m.	
Johanna Hein	vdova	01. 12. 1821 ¹²	dědictví	800 zl. k. m.	
Augustin Krause		27. 02. 1823 ¹³	koupě	1840 zl. k. m.	šenkýř vína
Josepha Knapp	vdova	16. 10. 1832 ¹⁴	dědictví	1800 zl. k. m.	
Joseph Knapp		19. 10. 1848 ¹⁵	dědictví	1800 zl. k. m.	
Sophie von Parys		12. 05. 1849 ¹⁶	koupě	4000 zl. k. m.	

¹

² † 25. 9. 1708, srov. matrika 3501, fol. 51v.

³ ∞ 7. 1. 1698 komorník u pána z Gilgenheimbu Karl Berg s vdovou Marií Heinisch, srov. matrika 3494, fol. 30r.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 480r-480v.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 480v.

⁶ Pozemková kniha VIII, fol. 516v-517v.

⁷ Pozemková kniha X, fol. 53v-54v.

⁸ Pozemková kniha X, fol. 73r-74r.

⁹ Pozemková kniha XI, fol. 36v-37r.

¹⁰ Pozemková kniha XIII, fol. 354v.

¹¹ Pozemková kniha XIII, fol. 406v-409r.

¹² Pozemková kniha XIV, fol. 362r-362v.

¹³ Pozemková kniha XIV, fol. 367r-368r.

¹⁴ Pozemková kniha XV, fol. 104r.

¹⁵ Pozemková kniha XVI, fol. 82v-83r.

¹⁶ Pozemková kniha XVI, fol. 114v-115v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 10 tolarů.¹ V letech 1850-1851 byl dům dočasným sídlem okresního soudu.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Wiessner		18. 07. 1690 ²	koupě	200 tol.	řezník
Magdalena Wiessner	vdova		dědictví		
Ignatz Tinze		07. 11. 1719 ³	koupě	135 tol.	švec
Johann Adam Langer		08. 03. 1739 ⁴	koupě	225 tol.	švec
Joseph Hilscher ⁵	zeť	27. 08. 1771 ⁶	koupě	480 zl. k. m.	kožešník
Katharina Hilscher	vdova	17. 04. 1789	dědictví		
Joseph & Marianna Hilscher	syn	20. 04. 1803 ⁷	koupě	720 zl. k. m.	
Joseph Hilscher	syn	04. 10. 1812 ⁸	koupě	1370 zl. W. W.	kožešník
Theresia Sobotke	sestra	24. 01. 1816 ⁹	koupě	1370 zl. W. W.	
Josepha Knapp		22. 04. 1839 ¹⁰	licitace	749 zl. k. m.	
Joseph Knapp		19. 10. 1848 ¹¹	dědictví	700 zl. k. m.	
Sophie von Parys		12. 05. 1849 ¹²	koupě	1700 zl. k. m.	

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 75v.

³ Pozemková kniha IX, fol. 15r-18r.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 269r.

⁵ † 17. 4. 1789, srov. matrika

⁶ Pozemková kniha XI, fol. 153r-153v.

⁷ Pozemková kniha XIII, fol. 325r-325v.

⁸ Pozemková kniha XIV, fol. 102v-103r.

⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 117r-117v.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 255r-256r.

¹¹ Pozemková kniha XVI, fol. 82v-83r.

¹² Pozemková kniha XVI, fol. 114v-115v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se 2 stáji nebo chlévy a ročním výnosem 10 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Mönch		12. 12. 1680 ²	koupě	127 tol.	hrnčír
Johann Franz Mönch		17. 06. 1704 ³	koupě	150 tol.	hrnčír
Elisabeth Bernert	vdova	26. 01. 1736 ⁴	koupě	250 tol.	hrnčírka
Joseph Bernert		03. 08. 1770 ⁵	koupě	420 zl. k. m.	hrnčír
Theresia Linke		16. 03. 1783 ⁶	koupě	1050 zl. k. m.	
Joseph Weidlich	bratranec	04. 06. 1798 ⁷	koupě	2000 zl. k. m.	
Anna Teichgräber		18. 06. 1817 ⁸	licitace	2735 zl. W. W.	
Joseph Schöppel		18. 11. 1819 ⁹	koupě	1200 zl. k. m.	řezník
Theresia Franke		13. 05. 1824 ¹⁰	koupě	1700 zl. k. m.	
Joseph Tropper		28. 10. 1824 ¹¹	koupě	1700 zl. k. m.	lékárník

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 77v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 324v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 231r-231v.

⁵ Pozemková kniha XI, fol. 124r.

⁶ Pozemková kniha XI, fol. 268v-269v.

⁷ Pozemková kniha XIII, fol. 141v-144r.

⁸ Pozemková kniha XIV, fol. 275v-276r.

⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 328r-329r.

¹⁰ Pozemková kniha XIV, fol. 381v-382v.

¹¹ Pozemková kniha XV, fol. 2r-3r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 3 toлары.¹ 17. 11. 1824 byl dům oceněn na 509 zl. 40 kr. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Tobias Ehrlich		24. 05. 1694 ³	koupě	102 tol.	kolář
Maria Ehrlich	vdova	09. 06. 1723 ⁴	dědictví	100 tol.	
Johann Friedrich Ehrhard ⁵					kolář
Anna Maria Ehrhard	vdova	08. 08. 1750			
Kaspar Ehrhard	nevlastní syn	12. 09. 1750 ⁶	koupě	120 zl. k. m.	
Franz Karl Seidel		02. 03. 1764 ⁷	koupě		knížecí lovčí ⁸
Franz Ignatz Altmann		21. 02. 1768 ⁹	koupě	360 zl. k. m.	kloboučník
Augustin Hübner		29. 04. 1821 ¹⁰	koupě	400 zl. k. m.	kloboučník
Johann Koppitz		09. 12. 1832 ¹¹	koupě	400 zl. k. m.	zednický mistr
Franz Fabian		01. 10. 1844 ¹²	koupě	1200 zl. k. m.	sládek

¹

² Pozemková kniha XIV, fol. 389r-390r.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 79v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 90r-90v.

⁵ † 8. 8. 1750 kolář Johann Friedrich Ehrhard, srov. matrika 3502, fol. 35v.

⁶ Pozemková kniha X, fol. 119v-120r.

⁷ Pozemková kniha X, fol. 329v.

⁸ Ve Zlatých Horách.

⁹ Pozemková kniha XI, fol. 77v-78v.

¹⁰ Pozemková kniha XIV, fol. 31r-32r.

¹¹ Pozemková kniha XV, fol. 109v-110r.

¹² Pozemková kniha XVI, fol. 7r-7v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní domek (*Häusel*) s ročním výnosem 3 toлары.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Christoph Buchmann		10. 02. 1678 ²	koupě	38 tol.	
Michael Buchmann	syn	09. 01. 1710 ³	koupě	60 tol.	
Johann Georg Beytel		11. 01. 1723 ⁴	koupě	75 tol.	hrnčič
Maria Beytel	vdova		dědictví		
Christoph Buchmann		29. 08. 1732 ⁵	koupě	88 tol.	
Maria Buchmann	vdova		dědictví		
Franz Buchmann	syn	16. 09. 1742 ⁶	koupě	57 tol.	
Anton Gottwald		09. 01. 1754 ⁷	koupě	216 zl. k. m.	hrnčič
Johann Georg Teufel ⁸		12. 07. 1779 ⁹	koupě	318 zl. k. m.	
Katharina Teufel	vdova	27. 04. 1785	dědictví		
Franz Teufel	syn	26. 12. 1790 ¹⁰	koupě	720 zl. k. m.	
Joseph Teufel	syn	07. 02. 1825 ¹¹	koupě	400 zl. k. m.	kovář
Joseph Schmidt		26. 08. 1839 ¹²	koupě	500 zl. k. m.	švec
Anna Maria Pohl	vdova	20. 09. 1842 ¹³	dědictví	500 zl. k. m.	
Joseph Hofrichter		31. 12. 1842 ¹⁴	koupě	740 zl. k. m.	švec

1

2 Hlavní pozemková kniha, fol. 82v.

3 Pozemková kniha VIII, fol. 442r-443r.

4 Pozemková kniha IX, fol. 69r.

5 Pozemková kniha IX, fol. 194r-195r.

6 Pozemková kniha IX, fol. 299r-299v.

7 Pozemková kniha X, fol. 162v-163v.

8 † 27. 4. 1785, srov. matřka

9 Pozemková kniha XI, fol. 281r-281v.

10 Pozemková kniha XII, fol. 103v-103r.

11 Pozemková kniha XV, fol. 17v-18v.

12 Pozemková kniha XV, fol. 261r-262r.

13 Pozemková kniha XV, fol. 317r-317v.

14 Pozemková kniha XV, fol. 322r-323r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům s ročním výnosem 5 tolarů.¹ Místní židovská obec měla v domě od roku 1775 pronajatou místnost, ve které provozovala židovskou školu.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Paschke		23. 11. 1694 ³	sňatek		
Johann Pachnicke	nevlastní syn	07. 12. 1700 ⁴	koupě	70 tol.	
Gottfried Könne ⁵	zeť	25. 09. 1742 ⁶	koupě	130 tol.	
Katharina Könne	vdova	před 1760	dědictví		
Johann Adam Kern		15. 12. 1760 ⁷	koupě	338 zl. k. m.	krejčí
Susanne Kern	vdova	před 1775 ⁸	dědictví		
Josepha Kunnert	dcera	15. 01. 1794 ⁹	dědictví	1824 zl. k. m.	
Joseph Ehrlich		11. 07. 1809 ¹⁰	koupě	1610 zl. k. m.	
Benedikt Ehrlich	syn	16. 03. 1814 ¹¹	koupě	800 zl. W. W.	
Genovefa Lindner		16. 01. 1837 ¹²	koupě	820 zl. k. m.	

¹

² Pozemková kniha XI, fol. 221r-221v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 84v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 294r-294v.

⁵ V superrevizi karolínského katastru (1747) uveden jako majitel Friedrich Kühner.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 298v.

⁷ Pozemková kniha X, fol. 281r-283r.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 221r-221v.

⁹ Pozemková kniha XII, fol. 154v.

¹⁰ Pozemková kniha XIV, fol. 35v-36r.

¹¹ Pozemková kniha XIV, fol. 153r-153v.

¹² Pozemková kniha XV, fol. 201v-202r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se stáji nebo chlévem a ročním výnosem 4 toлары.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Balthasar Walter		16. 06. 1674 ²	koupě	70 tol.	tkadlec (pláteník)
Barbara Walter	vdova		dědictví		
Karl Ritter		19. 10. 1716 ³	koupě	111 tol.	švec
Anna Hofmann ⁴		12. 04. 1717 ⁵	koupě	111 tol.	
Michael Beck		16. 06. 1744 ⁶	koupě	124 tol.	výrobce kořalky
Magdalena Hauke	vdova		dědictví		
Johann Kaspar Hauke ⁷	manžel	30. 11. 1746 ⁸	koupě	200 tol.	tkadlec (cíchař)
Magdalena Tredel	vdova	23. 03. 1756 ⁹	koupě	264 zl. k. m.	
Johann Christoph Schnorpfel		25. 04. 1768 ¹⁰	koupě	396 zl. k. m.	sládek
Katharina Heckel	vdova		dědictví		
Thaddäus Heckel ¹¹	manžel	05. 12. 1781 ¹²	koupě	402 zl k. m.	krejčí
Katharina Knote ¹³	vdova	02. 04. 1782	dědictví		
Joseph Heckel	syn	09. 11. 1801 ¹⁴	koupě	600 zl. k. m.	truhlář
Anton Heckel	syn	06. 08. 1838 ¹⁵	koupě	800 zl. k. m.	

¹

² Hlavní pozemková kniha

³ Pozemková kniha VIII, fol. 568v-570r.

⁴ V 1. rektifikaci karolínského katastru (1722) uveden jako majitel domu Sigmund Hoffmann.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 577v-578r.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 344r-345r.

⁷ ∞ 8. 11. 1745 cíchař Johann Kaspar Hauke s Magdalenou Beck, vdovou po výrobcí kořalky Michaelu Beckovi, srov. matrika . † 5. 11. 1748, srov. matrika 3502, fol. 24v.

⁸ Pozemková kniha X, fol. 47r-47v.

⁹ Pozemková kniha X, fol. 189v-191r. Kup od dědiců Johanna Kaspara Hauke.

¹⁰ Pozemková kniha XI, fol. 80r-81r.

¹¹ † 2. 4. 1782, srov. matrika

¹² Pozemková kniha XI, fol. 313r.

¹³ Vdova po 1. Schnorpfelovi, 2. Heckelovi. ∞ 15. 9. 1789 s Jakobem Knote, srov. matrika

¹⁴ Pozemková kniha XIII, fol. 254v-257r.

¹⁵ Pozemková kniha XV, fol. 233v-234r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako prostorný patrový dům s ročním výnosem 4 tolary.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Berg		10. 09. 1697 ²	koupě	102	bednář
Christian Garn		06. 11. 1708 ³	koupě	140 tol.	bednář
Karl Garn	syn	03. 09. 1749 ⁴	koupě	130 tol.	bednář
Franz Joseph Kuntschky		12. 12. 1773 ⁵	koupě	360 zl. k. m.	krejčí
Franz Hilscher		06. 03. 1798 ⁶	koupě	1044 zl. k. m.	kožešník
Rosalia Hilscher	vdova	27. 04. 1831 ⁷	dědictví	417 zl. k. m.	
Johann Hofrichter		11. 02. 1832 ⁸	koupě	650 zl. k. m.	kožešník
Anna Hofrichter	vdova	14. 08. 1849 ⁹	dědictví	650 zl. k. m.	

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 88v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 408r-410r.

⁴ Pozemková kniha X, fol. 105r-106r.

⁵ Pozemková kniha XI, fol. 186v-187v.

⁶ Pozemková kniha XIII, fol. 128v-129v.

⁷ Pozemková kniha XV, fol. 83r-83v.

⁸ Pozemková kniha XV, fol. 93r-94r.

⁹ Pozemková kniha XVI, fol. 102r-102v.

Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. Protože se neřadil k právovárečným domům, býval označován jako předměstský dům. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům s ročním výnosem 3 toлары 12 grošů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Aberth		24. 10. 1690 ²	koupě	48 tol.	kolář, soudní přísežný
Georg Niemitz		13. 10. 1713 ³	koupě	19 tol.	zámečnick
Katharina Niemitz	vdova		dědictví		
Gottfried Gottwald ⁴		12. 11. 1730 ⁵	koupě	64 tol.	zámečnick
Anna Katharina Gottwald	vdova		dědictví		
Adam Langer		10. 04. 1734 ⁶	koupě	64 tol.	švec
Maria Langer	vdova		dědictví		
Anton Heinold		29. 08. 1741 ⁷	koupě	52 tol.	švec
Anton Haller		12. 03. 1743 ⁸	koupě	70 tol.	švec
Georg Keller		18. 06. 1744 ⁹	koupě	85 tol.	
Katharina Keller ¹⁰	vdova		dědictví		
Johann Heinrich Pfätzner		08. 07. 1749 ¹¹	koupě	36 tol.	švec
Gottlieb Reischel		16. 11. 1761 ¹²	koupě	192 zl. k. m.	kominík
Joseph Seidel		29. 03. 1779 ¹³	koupě	360 zl. k. m.	purkmistr
Anton Klemme		11. 05. 1790 ¹⁴	licitace	533 zl. k. m.	radní, starší kostelního sboru
Veronika Klemme	vdova	12. 01. 1804 ¹⁵	koupě	750 zl. k. m.	
Rochus Zorn		07. 07. 1815 ¹⁶	koupě	1370 zl. W. W.	tkadlec
Johann Zorn	syn	27. 12. 1817 ¹⁷	koupě	1200 zl. W. W.	tkadlec
Joseph Lorenz		26. 01. 1820 ¹⁸	koupě	1000 zl. W. W.	mydlář
Dorothea Lorenz	vdova	27. 10. 1834 ¹⁹	licitace	503 zl. k. m.	

1

2 Hlavní pozemková kniha, fol. 90v.

3 Pozemková kniha VIII, fol. 514v.

4 ∞ 30. 1. 1730 zámečnick Gottfried Gottwald s vdovou Annou Katharinou Hauke, srov. matrika 3494, fol. 149v.

5 Pozemková kniha IX, fol. 177r.

6 Tamtéž, fol. 209v-210r.

7 Tamtéž, fol. 300r-301r.

8 Tamtéž, fol. 318r-318v.

9 Tamtéž, fol. 346r-347r.

10 Uvedena jako majitelka domu v superrevizi karolínského katastru (1747).

11 Pozemková kniha X, fol. 100r-100v.

12 Tamtéž, fol. 319v-320v.

13 Pozemková kniha XI, fol. 279r-279v.

14 Pozemková kniha XII, fol. 72v.

15 Pozemková kniha XIII, fol. 352r-352v.

16 Pozemková kniha XIV, fol. 253r-254r.

17 Tamtéž, fol. 282v-283r.

18 Tamtéž, fol. 330v-331v.

19 Pozemková kniha XV, fol. 148r-149r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 11 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Balthasar Breyer		18. 08. 1693 ²	koupě	145 tol.	kolář
Katharina Breyer	vdova		dědictví		
Christoph Keller		18. 09. 1708 ³	koupě	145 tol.	pletař
Joseph Renner		10. 06. 1744 ⁴	koupě	170 tol.	
Susanna Böhm ⁵					
Joseph Gerth			dědictví		kněz
Anton Mintzker		10. 04. 1780 ⁶	licitace	1200 zl. k. m.	obchodník ⁷
Magdalena Mintzker	vdova	31. 01. 1784	dědictví		
Franz Proske		07. 02. 1786 ⁸	koupě	1030 zl. k. m.	holič
Franz Zillich		16. 04. 1800 ⁹	licitace	1605 zl. k. m.	obchodník
Joseph Schubert		16. 07. 1804 ¹⁰	licitace	1770 zl. k. m.	švec
Kaspar Guckler		07. 11. 1820 ¹¹	koupě	960 zl. k. m.	
Genovefa Menzel		16. 04. 1822 ¹²	koupě	1000 zl. k. m.	

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 396v-397v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 345r-346v.

⁵ Uvedena jako majitelka domu v superrevizi karolínského katastru (1747).

⁶ Pozemková kniha XI, fol. 306r-306v.

⁷ † 31. 1. 1784 obchodník Anton Mintzker, srov. matrika

⁸ Pozemková kniha XII, fol. 19r.

⁹ Pozemková kniha XIII, fol. 220v.

¹⁰ Tamtéž, fol. 364v.

¹¹ Pozemková kniha XIV, fol. 342v-343r.

¹² Tamtéž, fol. 358v-359r.

Dům postaven Antonem Hallerem v letech 1787¹-1794 na pozemku náležejícím k jeho domu čp. 50.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Anton Haller		13. 01. 1788 ³	koupě	960 zl. k. m.	pekař
Franz Garn	zeť	03. 03. 1794 ⁴	sňatek		bednář
Johann Gruner		24. 08. 1794 ⁵	koupě	469 zl. k. m.	
Ignatz Paschke		01. 06. 1795 ⁶	koupě	510 zl. k. m.	kožešník
Ludmilla Matern		13. 07. 1829 ⁷	dědictví	320 zl. k. m.	
Johann Matern		29. 10. 1849 ⁸	dědictví	300 zl. k. m.	

¹ Dům není uveden ještě v Josefském katastru (1787). Josefský katastr, fol. 1v-15r.

² „erbaute es auf dem Grunde von N[umero] 50“ Hlavní pozemková kniha, fol. 94v.

³ Pozemková kniha XII, fol. 80r-81r.

⁴ ∞ 3. 3. 1794 Franz Garn s Marií Annou, dcerou pekaře Antona Hallera, srov. matrika 3496, fol. 31r.

⁵ Pozemková kniha XIII, fol. 18v.

⁶ Tamtéž, fol. 61v.

⁷ Pozemková kniha XV, fol. 50v-51r.

⁸ Pozemková kniha XVI, fol. 116v-117r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako zděný patrový dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 7 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Martin Haller		02. 11. 1696 ²	koupě	300 tol.	
Christoph & Johann Haller			dědictví		
Anton Haller		16. 02. 1723 ³	koupě	210 tol.	pekař
Anna Maria Haller ⁴	vdova		dědictví		
Anton Haller ⁵	syn	13. 01. 1788 ⁶	koupě	960 zl. k. m.	pekař
Thekla Haller	vdova	19. 02. 1810			
Joseph Neumann		12. 11. 1811 ⁷	koupě	2000 zl. W. W.	řezník, radní
Anton Neumann	syn	15. 07. 1829 ⁸	koupě	1600 zl. k. m.	řezník

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 96v.

³ Pozemková kniha IX, fol. 75v-76v.

⁴ Jako majitelka domu uvedena v Josefském katastru (1787).

⁵ † 19. 2. 1810 pekař Anton Haller, srov. matrika

⁶ Pozemková kniha XII, fol. 80r-81r.

⁷ Pozemková kniha XIV, fol. 74v-77r.

⁸ Pozemková kniha XV, fol. 55r-55v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní zčásti zděný dům s ročním výnosem 4 tolary.¹ 15. 4. 1833 byl oceněn na 300 zl. 40 kr. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Christian Garn		17. 12. 1686 ³	koupě	3 tol.	bednář ⁴
Elisabeth Garn	vdova	06. 03. 1728 ⁵	dědictví		
Andreas Garn ⁶	syn	06. 03. 1728 ⁷	koupě	175 tol.	bednář
Anna Theresia Garn	vdova	16. 05. 1753	dědictví		
Ignatz Blümel ⁸	zeť	29. 12. 1757 ⁹	koupě	198 zl. k. m.	bednář
Franz & Anna Maria Blümel		07. 02. 1783	dědictví		
Andreas Garn		24. 02. 1783 ¹⁰	koupě	480 zl. k. m.	bednář
Franz ¹¹ & Thekla Garn	syn	18. 08. 1798 ¹²	koupě	720 zl. k. m.	bednář
Thekla Garn ¹³	vdova	20. 02. 1823	dědictví		bednářka
Magdalena & Josepha Garn	dcery	14. 05. 1824	dědictví		
Franz Garn	bratr	14. 01. 1825 ¹⁴	koupě	450 zl. k. m.	bednář
Joseph Hauke		05. 08. 1833 ¹⁵	předání	389 zl. k. m.	

¹

² Pozemková kniha XV, fol. 116v-117v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 98v.

⁴ † 9. 7. 1753 bednář Christian Garn, srov. matrika 3502, fol. 52v.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 143v.

⁶ † 16. 5. 1753 bednář Andreas Garn, srov. matrika 3502, fol. 52r.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 144r.

⁸ † 7. 2. 1783 bednář Ignatz Blümel, srov. matrika

⁹ Pozemková kniha X, fol. 228v-230v.

¹⁰ Pozemková kniha XI, fol. 365r-365v.

¹¹ † 20. 2. 1823, srov. matrika

¹² Pozemková kniha XIII, fol. 153v-156r.

¹³ † 14. 5. 1824 bednářka Thekla Garn, srov. matrika

¹⁴ Pozemková kniha XIV, fol. 395r-396v.

¹⁵ Pozemková kniha XV, fol. 121v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům s 2 stáji nebo chlévy a ročním výnosem 5 tolarů.¹

20. 3. 1837 byl dům oceněn na 996 zl. 40 kr. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Michael Menzel		16. 09. 1676 ³	koupě	150 tol.	tkadlec (cíchař)
Johann Beck		05. 04. 1713 ⁴	koupě	60 tol.	
Anna Barbara Beck	vdova	21. 08. 1743 ⁵	koupě		
Felix Braunstein		10. 03. 1746 ⁶	koupě	200 tol.	pekař
Paul Peter Hauser		28. 02. 1754 ⁷	koupě	558 zl. k. m.	sklenář
Thaddäus & Theresia Hauser	syn	12. 03. 1780 ⁸	koupě	672 zl. k. m.	sklenář
Dominik Hauser		05. 11. 1827 ⁹	dědictví	700 zl. k. m.	

¹

² Pozemková kniha XV, fol. 200r-201r.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 100v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 508r-508v.

⁵ Hlavní pozemková kniha, fol. 100v.

⁶ Pozemková kniha X, fol. 37v-38r.

⁷ Tamtéž, fol. 166r-167v.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 303r-303v. Kup od věřitelů Paula Petera Hausera.

⁹ Pozemková kniha XV, fol. 26v-27r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům.¹ 1. 8. 1836 byl oceněn na 816 zl. 40 kr. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Michael Rischer ³		?			radní
Johann Spiller		06. 11. 1708 ⁴	koupě	140 tol.	řemenář
Elisabeth Spiller	vdova		dědictví		
Anton Petrasch		17. 01. 1719 ⁵	koupě	150 tol.	tkadlec
Philipp Grünweber		21. 01. 1743 ⁶	koupě	170 tol.	
Franz Langer ⁷		26. 10. 1759 ⁸	koupě	348 zl. k. m.	kolář
Rosalia Langer	vdova	10. 02. 1794	dědictví		
Franz Langer	syn	08. 02. 1795 ⁹	koupě	600 zl. k. m.	kolář
Karl Langer	syn	09. 12. 1828 ¹⁰	dědictví	557 zl. k. m.	

¹

² Pozemková kniha XV, fol. 187r-188v

³ † 24. 8. 1708 radní Michael Rischer, srov. matrika 3501, fol. 51v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 411v-414r. Kup od dědiců Michaela Rischera.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 7r-8v.

⁶ Tamtéž, fol. 305v-307r.

⁷ † 10. 2. 1794, srov. matrika

⁸ Pozemková kniha X, fol. 255v-257r.

⁹ Pozemková kniha XIII, fol. 55v-58r.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 40r-40v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 5 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Putze		16. 10. 1691 ²	koupě	136 tol.	kovář
Christoph Buchmann		18. 01. 1706 ³	koupě	100 tol.	
Franz Fels		14. 02. 1708 ⁴	koupě	121 tol.	
Johanna Magdalena Röhrig	vdova	21. 08. 1708 ⁵	dědictví		
Christoph Röhrig	manžel	28. 06. 1712 ⁶	sňatek		
Heinrich Schrötter		27. 09. 1714 ⁷	koupě	38 tol.	truhlář
Nicolaus Hannig		12. 11. 1754 ⁸	koupě	360 zl. k. m.	
Franz Sauer		?			provazník
Johann Acker		02. 10. 1787 ⁹	koupě	360 zl. k. m.	řemenář
Franz Acker	syn	15. 11. 1827 ¹⁰	koupě	400 zl. k. m.	

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 104v.

³ Pozemková kniha, fol. 341v-342r.

⁴ Tamtéž, fol. 389v-390v.

⁵ Tamtéž, fol. 390r.

⁶ Tamtéž, fol. 410v-411r.

⁷ Tamtéž, fol. 531v-532r.

⁸ Pozemková kniha X, fol. 172r-173v.

⁹ Pozemková kniha XII, fol. 35v-36r.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 29r-30r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 15 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Andreas Hauke		03. 04. 1696 ²	koupě	230 tol.	
Johann Georg Hauke	syn	30. 11. 1730 ³	koupě	220 tol.	
Margaretha Hauke	vdova		dědictví		
Theresia Wagner		08. 02. 1750 ⁴	koupě	216 zl. k. m.	
Anton Weigmann		06. 10. 1750 ⁵	koupě	720 zl. k. m.	výrobce kořalky
Isidor Scherer		30. 05. 1775 ⁶	licitace	1074 zl. k. m.	městský syndik a písař
Ignatz Hirschig		?			
Anton Hauke		19. 12. 1791 ⁷	koupě	1200 zl. k. m.	
Anton Hauke	syn	20. 01. 1809 ⁸	koupě	2000 zl. k. m.	
Bernhard Gottwald		12. 07. 1809 ⁹	koupě	3600 zl. k. m.	mlynář
Franz Turke	zeť	13. 05. 1839 ¹⁰	dědictví	950 zl. k. m.	

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 106v.

³ Pozemková kniha IX, fol. 177v-178r.

⁴ Pozemková kniha X, fol. 111v-112r.

⁵ Tamtéž, fol. 123r-123v. Kup od vidnavské městské rady.

⁶ Pozemková kniha XI, fol. 209r-209. Kup od věřitelů Antona Weigmanna.

⁷ Pozemková kniha XII, fol. 117v-118r.

⁸ Pozemková kniha XIII, fol. 508v-509r.

⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 6r-6v.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 258r-258v.

Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. Protože se neřadil k právovárečným domům, býval označován jako předměstský dům. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům s ročním výnosem 3 tolary.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Heinrich Förster ²		13. 06. 1684 ³	koupě	6 tol.	švec
Karl Sebald von Landskron		12. 04. 1701 ⁴	koupě	45 tol.	
Anna Katharina von Landskron	vdova		dědictví		
Karl Moritz Glöckner		03. 06. 1709 ⁵	předání		
Thomas Schrötter		10. 06. 1709 ⁶	koupě	55 tol.	truhlář
Elisabeth Eleonora Kuntschky		21. 07. 1719 ⁷	koupě	50 tol.	
Johann Karl Kuntschky	syn		dědictví		radní
Anna Elisabeth Kuntschky	manželka	19. 06. 1738 ⁸	předání	60 tol.	
Andreas Winkler		23. 11. 1740 ⁹	koupě	50 tol.	
Joseph Schicketanz ¹⁰		?			
Nicolaus Gottwald		?			pletař
Ignatz Karger		20. 06. 1785 ¹¹	koupě	240 zl. k. m.	pletař
Joseph Karger	syn	29. 07. 1792 ¹²	koupě	276 zl. k. m.	pletař
Anton Walter		29. 12. 1828 ¹³	koupě	500 zl. k. m.	
Johann & Mathilda Peikert		19. 12. 1844 ¹⁴	koupě	500 zl. k. m.	příslušník pohraniční stráže
Karl Sywan		02. 05. 1845 ¹⁵	koupě	540 zl. k. m.	truhlář
Karl Sywan	syn	17. 09. 1849 ¹⁶	dědictví	540 zl. k. m.	

1

2 † 4. 12. 1700, srov. matrika 3501, fol. 32r.

3 Hlavní pozemková kniha, fol. 108v.

4 Pozemková kniha VIII, fol. 303v-304v. Kup od vidnavské městské rady.

5 Tamtéž, fol. 430v-431v.

6 Tamtéž, 433r-433v.

7 Pozemková kniha, fol. 14v-15r.

8 Tamtéž, fol. 254v-255r.

9 Tamtéž, fol. 301v-302r.

10 Jako majitel domu uveden v superrevizi karolínského katastru (1747). † 31. 4. 1753, srov. matrika 3502, fol. 51v.

11 Pozemková kniha XII, fol. 13r.

12 Tamtéž, fol. 134v-135r.

13 Pozemková kniha XV, fol. 41r-41v.

14 Tamtéž, fol. 347r-347v.

15 Pozemková kniha XVI, fol. 9v-10r.

16 Tamtéž, fol. 119v-120r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 20 tolarů.¹ V letech 1743-1766 sídlila v domě biskupská zemská vláda.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Karl Sebald von Landskron		13. 12. 1699 ²	koupě	50 tol.	
Anna Katharina von Landskron	vdova		dědictví		
Karl Moritz Glöckner		03. 06. 1709 ³	předání		
Johann Philipp Kuntschky		18. 12. 1709 ⁴	koupě	50 tol.	radní, purkmistr
Johann Karl Kuntschky	syn	24. 02. 1745	dědictví		radní
Philipp Gotthard Schaffgotsch		07. 05. 1748 ⁵	předání		biskup
Andreas Winkler		06. 01. 1767 ⁶	koupě	1000 zl. k. m.	radní, obchodník
Elisabeth Trey		20. 06. 1771 ⁷	koupě	1150 zl. k. m.	
Franz Xavier Trey		?			hospodář ⁸
Johann & Elisabeth Weltzel		22. 02. 1785 ⁹	koupě	1510 zl. k. m.	bradýř
Anton Scholz		17. 03. 1794 ¹⁰	koupě	2560 zl. k. m.	obchodník, lovčí ¹¹
Joseph Winter		10. 05. 1819 ¹²	koupě	2650 zl. W. W.	hospodář
Anton Walter		03. 02. 1823 ¹³	licitace	1580 zl. k. m.	šenkýř kořalky
Johann Böhm		12. 03. 1827 ¹⁴	koupě	2200 zl. k. m.	obchodník
Johann Jilke		17. 03. 1831 ¹⁵	koupě	1775 zl. k. m.	
Franz Grolich		01. 12. 1835 ¹⁶	koupě	1540 zl. k. m.	
Andreas Nitsche		28. 06. 1836 ¹⁷	koupě	1100 zl. k. m.	
Alber Nitsche	syn	27. 06. 1837 ¹⁸	koupě	800 zl. k. m.	
Anton Exner		26. 04. 1838 ¹⁹	koupě	1660 zl. k. m.	hostinský
Stephan Poppe		17. 12. 1844 ²⁰	koupě	4000 zl. k. m.	krčmář ²¹

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 110v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 430v-431v.

⁴ Tamtéž, fol. 439v-440v.

⁵ Pozemková kniha X, fol. 69r-70r.

⁶ Pozemková kniha XI, fol. 49v-50v.

⁷ Tamtéž, fol. 142v-143r.

⁸ Ve Fojtově Kraši, srov. matrika 3502, fol. 111r.

⁹ Pozemková kniha XII, fol. 5r-5v.

¹⁰ Tamtéž, fol. 164r-165r.

¹¹ V Javorníku.

¹² Pozemková kniha XIV, fol. 327r-328r.

¹³ Tamtéž, fol. 364v-365v.

¹⁴ Pozemková kniha XV, fol. 31r-32r.

¹⁵ Tamtéž, fol. 86v-88r.

¹⁶ Tamtéž, fol. 166r-167r.

¹⁷ Tamtéž, fol. 185v-187r.

¹⁸ Tamtéž, fol. 207r-208r.

¹⁹ Tamtéž, fol. 228v-229v.

²⁰ Pozemková kniha XVI, fol. 5r-7r.

²¹ Z Kameničky.

Dům jako jeden z mála nevyhořel při požáru města 6. 2. 1713. Protože se neřadil k právovárečným domům, býval označován jako předměstský dům. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako zchátralý dům s výnosem 1 tolar a 12 grošů.¹ Dne 22. 3. 1847 byl oceněn na 285 zl. 12 kr. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Balthasar Weiss		18. 04. 1690 ³	koupě	32 tol.	
Anna Barbara Weiss			dědictví		
Johann Christoph Weltzel		15. 06. 1749 ⁴	koupě	36 tol.	lazebník, bradýř
Florian Palm ⁵		14. 11. 1779 ⁶	koupě	200 zl. k. m.	zedník
Magdalena Palm	vdova	16. 09. 1784	dědictví		
Heinrich Ledel		06. 03. 1786 ⁷	koupě	235 zl. k. m.	kožešník
Johann Scholz		10. 01. 1802 ⁸	koupě	382 zl. k. m.	
Joseph Weidner		23. 08. 1803 ⁹	koupě	410 zl. k. m.	krejčí
Johann Weidner		07. 11. 1828 ¹⁰	koupě	200 zl. k. m.	provazník

¹

² Pozemková kniha XVI, fol. 44r-44v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 113v.

⁴ Pozemková kniha X, fol. 95v-96r.

⁵ † 16. 9. 1784, srov. matrika

⁶ Pozemková kniha XI, fol. 294v-295r.

⁷ Pozemková kniha XII, fol. 20r.

⁸ Pozemková kniha XIII, fol. 282v.

⁹ Tamtéž, fol. 339v-340r.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 38r-38v.

Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 5 tolarů. V domě se do 80. let 18. století nacházela lázeň (*Badstube*).¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Daniel Weltzel					lazebník
Johann Christoph Weltzel	syn	03. 12. 1726 ²	koupě	460 tol.	chirurg, bradýř
Johann Christoph Weltzel	syn	12. 06. 1749 ³	koupě	460 tol.	lazebník, bradýř
Franz Karl Schneider		26. 01. 1785 ⁴	koupě	500 zl. k. m.	krejčí
Joseph Koblitz		02. 04. 1823 ⁵	koupě	440 zl. k. m.	šenkýř kořalky
Franz Brauner		14. 10. 1828 ⁶	koupě	380 zl. k. m.	

¹

² Pozemková kniha IX, fol. 136r.

³ Pozemková kniha X, fol. 93r-94v.

⁴ Pozemková kniha XII, fol. 4r.

⁵ Pozemková kniha XIV, fol. 377r-378r.

⁶ Pozemková kniha XV, fol. 37v-38r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako zbořený dům, ze kterého stojí pouze 4 zdi. Roční výnos z domu byl odhadnut na 3 toлары.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Wötzker		09. 06. 1676 ²	koupě	75 zl. k. m.	švec
Heinrich Hackenschmid ³					
Katharina Jäger	dcera	16. 05. 1723 ⁴	dědictví		
Karl Jäger ⁵	manžel	01. 08. 1751 ⁶	koupě	72 zl. k. m.	švec
Anton Beinlich					truhlář
Franz Lowack		17. 03. 1763 ⁷	koupě	498 zl. k. m.	krejčí
Anna Maria Weidlich	vdova	19. 10. 1773 ⁸	dědictví		
Johann Pauke		22. 09. 1803 ⁹	koupě	1850 zl. k. m.	
Franz Hein		20. 02. 1813 ¹⁰	koupě	2639 zl. W. W.	
Anna Maria Hein	manželka				
Ignatz Gottwald	zeť	22. 02. 1814 ¹¹	dědictví	2260 zl. W. W.	mlynář
Anton Walter		13. 12. 1816 ¹²	koupě	3700 zl. W. W.	
Stephan Hauke		03. 02. 1820 ¹³	koupě	1320 zl. k. m.	
Joseph Hofmann		26. 08. 1823 ¹⁴	koupě	1440 zl. k. m.	výrobce kořalky
Karl Göbel		11. 07. 1834 ¹⁵	koupě	1543 zl. k. m.	šenkýř kořalky ¹⁶

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 117v.

³ Majitelem domu se stal před 23. 2. 1706, kdy je zmiňován jako soused Daniela Weltzela, majitele vedlejšího domu čp. 63. Pozemková kniha VIII, fol. 346v-347r. V držení měl dům ještě v roce 1722, kdy je uváděn v 1. rektifikaci karolínského katastru.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 85v.

⁵ † 27. 8. 1762 švec Karl Jäger, srov. matrika 3502, fol. 100v.

⁶ Pozemková kniha X, fol. 131r-131v.

⁷ Pozemková kniha XII, fol. 76r-76v.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 185v-186r.

⁹ Pozemková kniha XIII, fol. 340v-341v.

¹⁰ Pozemková kniha XIV, fol. 109v-111r.

¹¹ Tamtéž, fol. 165v-167r.

¹² Tamtéž, fol. 268v-269r.

¹³ Tamtéž, fol. 335r-336r.

¹⁴ Tamtéž, fol. 374v-375v.

¹⁵ Pozemková kniha XV, fol. 140v-141v.

¹⁶ Indikační skica 1836.

Právozářecný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům s ročním výnosem 4 toлары.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Georg Gröger		25. 09. 1692 ²	koupě	80 tol.	
Daniel Weltzel		23. 02. 1706 ³	koupě	50 tol.	lazebník
Anton Weltzel	syn	19. 11. 1726 ⁴	koupě	60 tol.	
Johann Christoph Weltzel	bratr	11. 09. 1737 ⁵	koupě	100 tol.	
Franz Hauke		28. 05. 1743 ⁶	koupě	100 tol.	
Johann Kaspar Hauke					tkadlec (cíchař) ⁷
Johann Friedrich Schneider		20. 02. 1744 ⁸	koupě	106 tol.	krejčí
Ferdinand Blümel		19. 01. 1746 ⁹	koupě	115 tol.	řemenář
Karl Joseph Schubert ¹⁰		13. 02. 1769 ¹¹	koupě	300 zl. k. m.	švec
Rosalia Schubert	vdova	29. 12. 1794	dědictví		
Joseph Schubert	syn	16. 02. 1795 ¹²	koupě	780 zl. k. m.	švec
Leopold Schubert	bratr	22. 04. 1808 ¹³	koupě	1340 zl. k. m.	švec
Anton Weidlich		21. 01. 1835 ¹⁴	koupě	536 zl. k. m.	pekař
Vincenz Reinelt		05. 02. 1839 ¹⁵	koupě	700 zl. k. m.	řemenář
Ferdinand Reinelt	syn	14. 12. 1850 ¹⁶	koupě	400 zl. k. m.	

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 119v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 346v-347r. Kup od městské rady.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 132v.

⁵ Tamtéž, fol. 247v-248r.

⁶ Tamtéž, fol. 325r-325v.

⁷ † 5. 11. 1748 cíchař Johann Kaspar Hauke, srov. matrika 3502, fol. 24v.

⁸ Pozemková kniha IX, fol. 336r-336v.

⁹ Pozemková kniha X, fol. 20r-21r.

¹⁰ † 29. 12. 1794, srov. matrika

¹¹ Pozemková kniha XI, fol. 88v-91r.

¹² Pozemková kniha XIII, fol. 42v-45r.

¹³ Tamtéž, fol. 471r-472r.

¹⁴ Pozemková kniha XV, fol. 148r-149r.

¹⁵ Tamtéž, fol. 246v-247v.

¹⁶ Pozemková kniha XVI, fol. 139v-140r.

Právozárečný dům, ve kterém se již na počátku 18. století nacházel hostinec¹ (nazývaný od poloviny 19. století podle svého majitele „hostinec Jung“). Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům s ročním výnosem 9 tolarů.² 15. 6. 1838 byl oceněn na 1649 zl. 20 kr. k. m.³

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Friedrich Vogel		27. 08. 1686 ⁴	koupě	8 tol.	
Kaspar Vogel	syn	22. 04. 1704 ⁵	koupě	150 tol.	
Maria Vogel	vdova		dědictví		
Franz Vogel	syn	28. 06. 1732 ⁶	koupě	150 tol.	hostinský
Anna Maria Mattner	vdova		dědictví		
Joseph Mattner ⁷	manžel	04. 12. 1742 ⁸	koupě	233 tol.	
Karl & Anna Maria Richter ⁹		?			
Joseph Kahler		23. 03. 1794 ¹⁰	koupě	960 zl. k. m.	sládek
Joseph Böhm		14. 12. 1799 ¹¹	koupě	1450 zl. k. m.	
Thekla Stolz	vdova	04. 08. 1815 ¹²	dědictví	777 zl. W. W.	
Benedikt Böhm	syn	16. 10. 1829 ¹³	koupě	600 zl. k. m.	koželuh
Ignatz Jung		12. 03. 1850 ¹⁴	koupě	1600 zl. k. m.	řemenář

¹ Pozemková kniha VIII, fol. 320v.

²

³ Pozemková kniha XV, fol. 230v-231v.

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 121v.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 320v.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 192r-193r.

⁷ Jako majitel uveden ještě v superrevizi karolínského katastru (1747).

⁸ Tamtéž, fol. 303r-304r.

⁹ Jako majitelé uvedeni v josefském katastru (1787).

¹⁰ Pozemková kniha XIII, fol. 42r.

¹¹ Tamtéž, fol. 192r-192v.

¹² Pozemková kniha XIV, fol. 255v.

¹³ Pozemková kniha XV, fol. 59r-60r.

¹⁴ Pozemková kniha XVI, fol. 118r-119r.

V 1. polovině 18. století označován jako domek, který byl spojen se sousedním domem čp. 64, se kterým měl také kromě let 1732-1742 společné majitele.¹ Definitivně byly oba domy odděleny až v letech 1782-1787. Dne 17. 2. 1845 byl dům oceněn na 490 zl. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Martin Hauke		01. 05. 1732 ³			pláteník
Joseph Lowack		13. 08. 1743 ⁴	koupě	56 tol.	
Matthias Bittner		30. 01. 1746 ⁵	koupě		mlynář
Anton Ignatz Bittner		14. 04. 1750 ⁶	koupě		
Anton Hermstein ⁷		01. 12. 1782 ⁸	koupě	372 zl. k. m.	prýmkař
Klara Hermstein	vdova		dědictví		
Joseph Hörnig	bratranec	25. 10. 1811 ⁹	koupě	600 zl. W. W.	
dědici Antona Hermsteina					
Johann Walter		05. 05. 1823 ¹⁰	licitace	411 zl. k. m.	krejčí

¹ Pozemková kniha X, fol. 23r-24r.

² Pozemková kniha XVI, fol. 37r-37v.

³ Pozemková kniha IX, fol. 195v-196v.

⁴ Tamtéž, fol. 329r-329v.

⁵ Pozemková kniha X, fol. 23r-24r.

⁶ Tamtéž, fol. 115r-115v.

⁷ † 3. 6. 1803, srov. matrika

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 354r.

⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 70r-71r.

¹⁰ Tamtéž, fol. 371r-371v. Kup od dědiců Antona Hermsteina.

Právozářecký dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům se stájí nebo chlévem a samostatným domkem, ve kterém byla vinopalna. Výnos z domu byl odhadnut na 8 tolarů.¹ Původně přes dvě stavební parcely široký dům byl mezi lety 1782-1787 rozdělen na dva samostatné domy.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Adam Menzel		24. 01. 1674 ²	koupě	3 tol.	
Susanna Hauke					
Johann Martin Hauke	manžel	31. 12. 1709 ³	koupě	170 tol.	tkadlec (pláteník)
Franz Buchmann		01. 05. 1732 ⁴	koupě	280 tol.	zedník
Johann Joseph Lowack		28. 08. 1742 ⁵	koupě	100 tol.	
Matthias Bittner		30. 01. 1746 ⁶	koupě	240 tol.	mlynář
Anton Ignatz Bittner		14. 04. 1750 ⁷	koupě	288 zl. k. m.	1. výrobce kořalky 2. radní
Johann Christoph Koblitz		09. 03. 1787 ⁸	koupě	840 zl. k. m.	koželuh, radní
Joseph Böhm		25. 01. 1803 ⁹	koupě	2400 zl. k. m.	
Thekla Stolz	vdova	04. 08. 1815 ¹⁰	dědictví	1480 zl. W. W.	
Benedikt Ehrlich		20. 02. 1832 ¹¹	koupě	1200 zl. k. m.	šenkýř kořalky ¹²

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 125v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 441r-441v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 195v-196v.

⁵ Tamtéž, fol. 328v-329r.

⁶ Pozemková kniha X, fol. 23r-24r.

⁷ Tamtéž, fol. 115r-115v.

⁸ Pozemková kniha XII, fol. 32v.

⁹ Pozemková kniha XIII, fol. 309r-310r.

¹⁰ Pozemková kniha XIV, fol. 255r.

¹¹ Pozemková kniha XV, fol. 118r-118v.

¹² Indikační skica 1836.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům s ročním výnosem 11 tolarů.¹ Po roce 1849 byl zbořen a na jeho místě postavena v letech 1850-1851 novostavba pro účely okresního soudu.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Georg Thanhauser		27. 02. 1685 ³	koupě	50 tol.	tkadlec
Anna Maria Hauke ⁴	vdova		dědictví		
Kaspar Johann Hauke ⁵		24. 02. 1726	sňatek		tkadlec (cíchař), soudní přísežný
Johann Georg Hörnig		22. 11. 1747 ⁶	koupě	250 tol.	výrobce kořalky
Philipp Putze		23. 07. 1749 ⁷	koupě	310 tol.	výrobce kořalky
Franz Otte					výrobce kořalky
Balthasar Brossig ⁸		17. 11. 1776 ⁹	koupě	762 zl. k. m.	
Franziska Richter	vdova	26. 04. 1788	dědictví		
Franz Brossig	syn	16. 05. 1802 ¹⁰	koupě	900 zl. k. m.	rukavičkář ¹¹
Josepha Brossig	vdova	06. 03. 1811 ¹²	dědictví	762 zl. W. W.	
Joseph Wilde	manžel	04. 06. 1812 ¹³	koupě	762 zl. W. W.	tkadlec
Joseph Wilde	syn	10. 08. 1835 ¹⁴	dědictví	762 zl. k. m.	tkadlec
Joseph Teufel		28. 09. 1839 ¹⁵	koupě	950 zl. k. m.	podkovář
magistrát		16. 04. 1849 ¹⁶	licitace	1121 zl. k. m.	

¹

²

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 129v.

⁴ Jako majitelka domu je uvedena v 1. rektifikaci karolínského katastru (1722).

⁵ ∞ 24. 2. 1726 cíchař Kaspar Johann Hauke s vdovou po tkalci Johannu Georgu Thanhauserovi Annou Marií, srov. matrika 3494, fol. 123v.

⁶ Pozemková kniha X, fol. 58r-59r.

⁷ Tamtéž, fol. 102r-103r.

⁸ † 26. 4. 1788, srov. matrika

⁹ Pozemková kniha XI, fol. 230v-231r.

¹⁰ Pozemková kniha XIII, fol. 287r-287v.

¹¹ Hlavní pozemková kniha, fol. 129v.

¹² Pozemková kniha XIV, fol. 91v.

¹³ Tamtéž, fol. 92v-93r.

¹⁴ Pozemková kniha XV, fol. 158v-159r.

¹⁵ Tamtéž, fol. 263v-264v.

¹⁶ Pozemková kniha XVI, fol. 87v-88v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se 2 stájemi nebo chlévy a ročním výnosem 4 toлары a 12 zlatých.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Tobias Berg		15. 11. 1664 ²	koupě	47 tol.	
Georg Gottwald		17. 02. 1701 ³	koupě	110 tol.	tkadlec (pláteník)
Barbara Gottwald	vdova		dědictví		
Johann Gottwald	syn	26. 04. 1718 ⁴	koupě	130 tol.	tkadlec
Emanuel Menzel		28. 05. 1723 ⁵	koupě	200 tol.	řezník
Klara Axmann ⁶	dcera	29. 04. 1769 ⁷	koupě	360 zl. k. m.	
Joseph Axmann ⁸	manžel	16. 01. 1790	dědictví		řezník
Magdalena Axmann	dcera	12. 04. 1810	dědictví		
Johann Axmann	syn	19. 07. 1810 ⁹	koupě	1000 zl. k. m.	řezník
Joseph Axmann	syn	07. 04. 1832 ¹⁰	koupě	882 zl. k. m.	

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 131v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 300v-301r.

⁴ Tamtéž, fol. 591r-592v.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 84r.

⁶ † 16. 1. 1790, srov. matrika

⁷ Pozemková kniha XI, fol. 110r-110v.

⁸ † 12. 4. 1810 řezník Joseph Axmann, srov. matrika

⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 44v.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 94r-95v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní zčásti zděný dům s ročním výnosem 4 tolary.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Preyland		19. 08. 1692 ²	koupě	110 tol.	hrnčír
město					
Johann Georg Kade		20. 05. 1704 ³	koupě	80 tol.	sedlář
Martin Linke		05. 11. 1705 ⁴	koupě	96 tol.	hrnčír
Rosalia Scheeder	vdova	20. 01. 1729 ⁵	dědictví		
Sebastian Scheeder					
Johann Joseph Mönch ⁶		03. 06. 1737 ⁷	koupě	157 tol.	
Sebastian König ⁸		28. 01. 1774 ⁹	koupě	228 zl. k. m.	pletař
Theresia König	vdova	06. 05. 1790	dědictví		
Ignatz Ettel		09. 04. 1798 ¹⁰	koupě	660 zl. k. m.	mlynář
Franz Schnaubelt		02. 01. 1800 ¹¹	koupě	800 zl. k. m.	mlynář
Franz Schnaubelt	syn	19. 05. 1836 ¹²	dědictví	1000 zl. k. m.	

¹

² Hlavní pozemková kniha, fol. 133v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 322r-322v. Kup od městské rady.

⁴ Tamtéž, fol. 339v-340v.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 159r.

⁶ V superrevizi karolínského katastru (1747) uveden jako majitel Heinrich Hübner.

⁷ Tamtéž, fol. 243v-244r.

⁸ † 6. 5. 1790, srov. matrika

⁹ Pozemková kniha XI, fol. 187r-188v.

¹⁰ Pozemková kniha XIII, fol. 135r-135v.

¹¹ Tamtéž, fol. 63r-63v.

¹² Pozemková kniha XV, fol. 180r-180v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům s ročním výnosem 7 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Melchior Stitze ²		22. 02. 1695 ³	koupě	92 tol.	krejčí
Barbara Stitze		09. 05. 1705	dědictví		
Bartholomäus Tholde	zeť	28. 01. 1706 ⁴	koupě	60 tol.	hrnčíř
Anna Barbara Tholde	vdova		dědictví		
Johann Franz Schubert		20. 01. 1709 ⁵	koupě	103 tol.	sedlář
Joseph Schubert ⁶		03. 03. 1710 ⁷	koupě	157 tol.	pletař
Regine Schubert	vdova	13. 02. 1748	dědictví		
Florian Wilde		20. 07. 1748 ⁸	koupě	150 tol.	tkadlec
Balthasar Wilde	bratr	13. 10. 1753 ⁹	koupě	276 zl. k. m.	tkadlec
Anna Maria Wilde	vdova		dědictví		
Joseph Wilde	syn	24. 04. 1777 ¹⁰	koupě	180 zl. k. m.	
Franz Wimmer ¹¹		20. 01. 1780 ¹²	koupě	522 zl. k. m.	podkovář
Hedwig Wimmer	vdova	30. 11. 1806	dědictví		
Philipp Wimmer	syn	10. 07. 1808 ¹³	koupě	1400 zl. k. m.	kovář
Theresia Wimmer	vdova	07. 03. 1836 ¹⁴	dědictví	600 zl. k. m.	
Joseph Tropper		24. 11. 1845 ¹⁵	dědictví	660 zl. k. m.	lékárník

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 46r.

² † 9. 5. 1705 krejčí Melchior Stitze, srov. matrika 3501, fol. 41v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 135v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 343v-344v.

⁵ Tamtéž, fol. 421r-422r.

⁶ † 13. 2. 1748, srov. matrika

⁷ Tamtéž, fol. 449r-450r.

⁸ Pozemková kniha X, fol. 76r-76v.

⁹ Tamtéž, fol. 161r-162r.

¹⁰ Pozemková kniha XI, fol. 247r-248r.

¹¹ † 30. 11. 1806 podkovář Franz Wimmer, srov. matrika

¹² Tamtéž, fol. 298r-298v.

¹³ Pozemková kniha XIII, fol. 481r-481v.

¹⁴ Pozemková kniha XV, fol. 170v-171v.

¹⁵ Pozemková kniha XVI, fol. 22r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům se stájí nebo chlévem a zděnou kovárnou.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Nittner		23. 09. 1687 ²	koupě	120 tol.	řezník
Johann Putze		22. 02. 1701 ³	koupě	100 tol.	podkovář
Maria Putze	vdova		dědictví		
Johann Heinrich Putze	syn	26. 09. 1729 ⁴	koupě	300 tol.	kovář
Johann Heinrich Putze	syn	08. 05. 1764 ⁵	koupě	600 zl. k. m.	sedlář
Anton Putze	syn	03. 03. 1794 ⁶	koupě	1200 zl. k. m.	koželuh
Johanna Putze	vdova	15. 02. 1833 ⁷	dědictví	480 zl. k. m.	
Joseph Seichter		13. 01. 1839 ⁸	koupě	1520 zl. k. m.	barvíř

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 46r.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 137v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 302r.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 161v-162r.

⁵ Pozemková kniha XII, fol. 81v-83r.

⁶ Pozemková kniha XIII, fol. 7r-8r.

⁷ Pozemková kniha XV, fol. 112r-112v.

⁸ Tamtéž, fol. 243v-244v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům se 2 stáji nebo chlévy a ročním výnosem 7 tolarů.¹ Dne 23. 12. 1816 byl oceněn na 1400 zl. W. W.²

majitel	vztah	cena	způsob	kupní cena	profese
Balthasar Mayer		11. 05. 1683 ³	koupě	150 tol.	caletník
Susanna Mayer ⁴	vdova		dědictví		
Anton Mayer	syn	20. 11. 1732 ⁵	koupě	175 tol.	
Katharina Mayer	vdova		dědictví		
Franz Hirschig ⁶		30. 10. 1740 ⁷	koupě	235 tol.	řezník
Eleonora Hirschig	vdova	02. 03. 1756	dědictví		
Ignatz Hirschig	syn	02. 02. 1778 ⁸	koupě	360 zl. k. m.	obchodník s moukou, soudní přísežný
Florian Keller ⁹		28. 11. 1784 ¹⁰	koupě	1080 zl. k. m.	sochař
Juliana Keller	vdova	12. 03. 1806	dědictví		
Franz Keller	syn	17. 08. 1809 ¹¹	koupě	1250 zl. k. m.	sochař
Joseph Kiesewetter		18. 09. 1831 ¹²	koupě	760 zl. k. m.	šoltys ¹³
Joseph Kiesewetter	syn	21. 12. 1836 ¹⁴	koupě	910 zl. k. m.	pekař

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 45v.

² Pozemková kniha XIV, fol. 269v-270r.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 139v.

⁴ Jako majitelka domu uvedena již v 1. rektifikaci karolínského katastru (1722).

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 198r-198v.

⁶ † 2. 3. 1756 řezník Franz Hirschig, srov. matrika 3502, fol. 66r.

⁷ Tamtéž, fol. 286r-287r.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 271r-272r.

⁹ † 12. 3. 1806, srov. matrika

¹⁰ Pozemková kniha XII, fol. 3r-3v.

¹¹ Pozemková kniha XIV, fol. 21v-24r.

¹² Pozemková kniha XV, fol. 89r-89v.

¹³ Ve Fojtově Kraši.

¹⁴ Tamtéž, fol. 198r-198v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní zčásti zděný dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 5 tolarů.¹ Někdy mezi lety 1836-1839 byl dům zbořen (při prodeji v roce 1839 označena domovní parcela jako stavební místo²) a po roce 1839 zde postaven nový dům.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Franz Michael Haase		14. 06. 1694 ³	koupě	86 tol.	učitel ⁴
Georg Paschke		17. 02. 1710 ⁵	koupě	66 tol.	
Katharina Paschke	vdova		dědictví		
Johann Georg Mönch		10. 09. 1714 ⁶	koupě	50 tol.	
Anna Maria Mönch	vdova		dědictví		
Balthasar Walter		16. 01. 1720 ⁷	koupě	85 tol.	tkadlec (cíchař)
Balthasar Teufel		06. 06. 1752 ⁸	koupě	264 zl. k. m.	
Felix Bude					obchodník s moukou
Anton Rittner		23. 08. 1775 ⁹	koupě	480 zl. k. m.	zvoník ¹⁰
Franziska Müller	dcera	29. 06. 1792	dědictví		
Thaddäus Müller		18. 01. 1794 ¹¹	koupě	480 zl. k. m.	řezník
Fidelis Heller		04. 12. 1794 ¹²	koupě	720 zl. k. m.	
Joseph Neumann		24. 09. 1801 ¹³	koupě	1000 zl. k. m.	řezník, hostinský
Joseph Kaschel		06. 01. 1802 ¹⁴	koupě	1000 zl. k. m.	
Franziska Kaschel		19. 11. 1838 ¹⁵	dědictví	400 zl. k. m.	
Alois Weidner		14. 03. 1839 ¹⁶	licitace	248 zl. k. m.	
Joseph Kiesewetter		10. 12. 1839 ¹⁷	koupě	248 zl. k. m.	
Franz & Magdalena Kiesewetter		14. 10. 1842 ¹⁸	předání	248 zl. k. m.	
Magdalena Kiesewetter		01. 10. 1843 ¹⁹	předání		
Franz Kiesewetter		22. 01. 1847		248 zl. k. m.	

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 45v.

² Pozemková kniha XV, fol. 269r-269v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 141v.

⁴ V Ratnowicích (Rathmannsdorf).

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 447v-448v.

⁶ Tamtéž, fol. 532v-533v.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 26r-28r.

⁸ Pozemková kniha X, fol. 141v-142v.

⁹ Pozemková kniha XI, fol. 215r-215v.

¹⁰ † 29. 6. 1792 zvoník Anton Rittner, srov. matrika

¹¹ Pozemková kniha XII, fol. 157r-157v.

¹² Pozemková kniha XIII, fol. 29r-29v.

¹³ Tamtéž, fol. 251v-254r.

¹⁴ Tamtéž, fol. 287r-272v.

¹⁵ Pozemková kniha XV, fol. 241v-242r.

¹⁶ Tamtéž, fol. 252r-252v.

¹⁷ Tamtéž, fol. 269r-269v.

¹⁸ Tamtéž, fol. 331r.

¹⁹ Tamtéž, fol. 331v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797.¹ V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní dům se stáji nebo chlévem a ročním výnosem 4 tolary.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Friedrich Riediger		07. 11. 1679 ³	koupě	75 tol.	
Johann Martin Keller		04. 04. 1716 ⁴	koupě	100 tol.	švec
Balthasar Gottfried Schön		15. 07. 1720 ⁵	koupě	70 tol.	radní
Friedrich Hauke		24. 04. 1721 ⁶	koupě	202 tol.	řezník, krčmář
Theresia Forche ⁷	vdova				
Franz Anton Sauer		28. 03. 1760 ⁸	koupě	348 zl. k. m.	výrobce kořalky
Anton Weidlich		24. 10. 1761 ⁹	koupě	618 zl. k. m.	výrobce kořalky
Ignatz Kiesewetter		04. 02. 1765 ¹⁰	koupě	960 zl. k. m.	mydlář
Franz Anton Langer		24. 01. 1771 ¹¹	koupě	500 zl. k. m.	švec
Tobias Frölich		27. 05. 1799 ¹²	koupě	1200 zl. k. m.	
Anton Kneifel		23. 10. 1814 ¹³	koupě	5000 zl. W.W.	tesař
Antonie Kneifel		17. 12. 1832 ¹⁴	předání	600 zl. k. m.	

¹ THEN, F.: *c. d.*, s. 156.

² Superrevize karolínského katastru, fol. 45v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 143v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 572r-572v. Kup od městské rady.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 41r-42r.

⁶ Tamtéž, fol. 51r-52r.

⁷ V superrevizi karolínského katastru (1747) uvedena jako majitelka Margaretha Hancke. Superrevize karolínského katastru, fol. 45v.

⁸ Pozemková kniha X, fol. 267r-268v.

⁹ Tamtéž, fol. 313v-315r.

¹⁰ Pozemková kniha XI, fol. 7r-7v.

¹¹ Tamtéž, fol. 129v. Kup od věřitelů Ignatze Kiesewettera.

¹² Pozemková kniha XIII, fol. 174v-175v.

¹³ Pozemková kniha XIV, fol. 172v-173v.

¹⁴ Pozemková kniha XV, fol. 107v-108r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přizemní dům s ročním výnosem 5 tolarů.¹

Dne 19. 12. 1842 byl oceněn na 644 zl. 40 kr. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Keller ³		23. 01. 1685 ⁴	koupě	1 tol.	
Andreas Nahler		08. 06. 1706 ⁵	koupě	66 tol.	řezník
Christian Flögel		05. 11. 1709 ⁶	koupě	115 tol.	řezník
Susanna Flögel	vdova		dědictví		
Leopold Flögel	syn	29. 09. 1738 ⁷	koupě	105 tol.	řezník
Franz Hannig		15. 09. 1743 ⁸	koupě	108 tol.	bednář ⁹
Veronika Hannig	vdova				
Franz Hannig	syn	03. 03. 1780 ¹⁰	koupě	240 zl. k. m.	bednář
Franz Schenke	zeť	11. 10. 1812 ¹¹	koupě	300 zl. W. W.	
Franz Hannig	tchán	03. 12. 1817 ¹²	koupě	300 zl. W. W.	bednář
Franz Harnich		06. 12. 1830 ¹³	dědictví	400 zl. k. m.	bednář
Eduard Gulich		21. 07. 1844 ¹⁴	koupě	1000 zl. k. m.	krejčí

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 45v.

² Pozemková kniha XV, fol. 319r-320r.

³ † 26. 1. 1700, srov. matrika 3501, fol. 31r.

⁴ Hlavní pozemková kniha, fol. 145v.

⁵ Pozemková kniha VIII, fol. 356v-357v. Kup od městské rady.

⁶ Tamtéž, fol. 437r-438r.

⁷ Pozemková kniha IX, fol. 262v-263r.

⁸ Tamtéž, fol. 326r-326v.

⁹ † 31. 3. 1761 Petr, syn bednáře Franze Hanniga, srov. matrika 3502, fol. 90r.

¹⁰ Pozemková kniha XI, fol. 302r-302v.

¹¹ Pozemková kniha XIV, fol. 103v-106r.

¹² Tamtéž, fol. 280v.

¹³ Pozemková kniha XV, fol. 75v.

¹⁴ Tamtéž, fol. 338r-339r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požáru města 6. 2. 1713, přičemž parcela byla jako spáleníště označena ještě při prodeji v roce 1724.¹ V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový dům se 2 stájemi nebo chlévy a ročním výnosem 5 tolarů. Znovu dům vyhořel 18. 12. 1797 a po přestavbě byl 13. 1. 1834 oceněn na 757 zl. 48 kr. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Kaspar Nigkisch		13. 09. 1689 ³	koupě	3 tol.	
Anton Reischel		28. 06. 1724 ⁴	koupě	10 tol.	stolař ⁵
Johann Friedrich		04. 09. 1740 ⁶	koupě	150 tol.	švec
Anton Heller		08. 07. 1744 ⁷	koupě	132 tol.	švec
Franz Joseph Kaulich					
Anton Hauke		21. 01. 1780 ⁸	koupě	600 zl. k. m.	
Franz Scholz		08. 12. 1791 ⁹	koupě	642 zl. k. m.	
Amalia Scholz	vdova	16. 08. 1831 ¹⁰	dědictví	256 zl. k. m.	
Karl Taube		15. 04. 1834 ¹¹	koupě	600 zl. k. m.	perníkář

¹ Pozemková kniha IX, fol. 103r-103v.

² Pozemková kniha XV, fol. 132r-132v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 147v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 103r-103v. Kup od městské rady.

⁵ † 9. 8. 1761 stolař Anton Reischel, srov. matrika 3502, fol. 93r.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 284v-285v.

⁷ Pozemková kniha X, fol. 1r-1v.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 299r-299v.

⁹ Pozemková kniha XII, fol. 118v-119r.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 84v-85r.

¹¹ Tamtéž, fol. 137r-137v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům s ročním výnosem 7 tolarů.¹ Po posledním požáru koupil spáleníště 1799 Joseph Heinold, který zde nechal postavit před 1810 zcela nový dům oceněný 17. 5. 1810 na 5000 zl. k. m.² a znovu 16. 10. 1818 na 2000 zl. k. m.³

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Paul Nahler		23. 10. 1674 ⁴	koupě	62 tol.	řezník ⁵
Johann Adam Nahler ⁶		26. 08. 1704 ⁷	koupě	140 tol.	řezník
Appolonia Nahler	vdova		dědictví		
Johann Georg Steiner ⁸		27. 02. 1725 ⁹	sňatek		řezník
Joseph Görblich ¹⁰		27. 04. 1764 ¹¹	koupě	400 tol. k.m.	řezník
Josepha Axmann ¹²	vdova		dědictví		
Joseph Heinold		01. 05. 1799 ¹³	koupě	700 zl. k.m.	truhlář
Albert Schöppel		31. 01. 1824 ¹⁴	koupě	1800 zl. k.m.	výrobce kořalky

¹ Superrevize karolinského katastru, fol. 45r.

² Pozemková kniha XIV, fol. 36v.

³ Pozemková kniha XIV, fol. 293v-294v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 45v-46r.

⁵ † 31. 5. 1704 Paul Nahler, řezník z Vidnavy srov. matrika inv. č. 3501, fol. 39r.

⁶ † 9. 11. 1722 srov. matrika inv. č. 3501, fol. 104v.

⁷ Pozemková kniha VIII, fol. 326v-328r.

⁸ ∞ 6. 2. 1725 vdova Appolonia Nahler srov. matrika inv. č. 3494, fol. 118v.

⁹ Pozemková kniha IX, fol. 110v-111v.

¹⁰ † 13. 4. 1793 srov. matrika inv. č. 3503, fol. 49r.

¹¹ Pozemková kniha XII, fol. 90r-90v.

¹² ∞ 7. 9. 1795 Joseph Axmann srov. matrika inv. č. 3496, pag. 18.

¹³ Pozemková kniha XIII, fol. 173r-173v.

¹⁴ Pozemková kniha XIV, fol. 378r-379r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 7 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Keller		11. 04. 1652 ²	koupě	180 tol.	
Anna Keller	vdova		dědictví		
Anton Schwegel	zeť	09. 09. 1701 ³	koupě	100 tol.	krejčí
Matthias Böser		10. 07. 1729 ⁴	koupě	276 tol.	
Matthias Seifert					sládek
Matthias Hübner		16. 07. 1744 ⁵	koupě	150 tol.	posel úřadu zemského staršího
Johann Langer		22. 01. 1746 ⁶	koupě	180 tol.	krupař
Wilhelm Heinold		27. 10. 1772 ⁷	koupě	444 zl. k. m.	truhlář
Johanna Hoppe	vdova	08. 03. 1819 ⁸	dědictví	1800 zl. W. W.	
Anton Heinold	syn	09. 10. 1821 ⁹	dědictví	1200 zl. k. m.	

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 45r.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 151v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 305r-306r.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 160v-161r.

⁵ Pozemková kniha X, fol. 2v-3r.

⁶ Tamtéž, fol. 18v-19v.

⁷ Pozemková kniha XI, fol. 167r-167v.

⁸ Pozemková kniha XIV, fol. 317v-318r.

⁹ Tamtéž, fol. 352r-352v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 10 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Balthasar Garn		15. 02. 1689 ²	koupě	210 tol.	krejčí
Anna Maria Schwiegel	vdova				
Michael Schwiegel	manžel	14. 10. 1704 ³	koupě	210 tol.	krejčí
Anna Maria Schwiegel	vdova		dědictví		
dědici					
Johann Michael Schwiegel	bratr	09. 05. 1726 ⁴	koupě	210 tol.	
Magdalena Menzel					
Thaddäus Müller	zeť	12. 07. 1757 ⁵	koupě	540 zl. k. m.	řezník
Anton Müller	syn	14. 02. 1790 ⁶	koupě	840 zl. k. m.	řezník
Thaddäus Müller	otec	01. 02. 1798 ⁷	koupě	780	řezník
Joseph Müller	syn	01. 02. 1798 ⁸	koupě	1300 zl. k. m.	řezník
Karl Müller	syn	26. 01. 1839 ⁹	koupě	1390 zl. k. m.	řezník

¹ Superrevize karolinského katastru, fol. 45r.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 153v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 329r.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 128r-129r.

⁵ Pozemková kniha X, fol. 241v-243v.

⁶ Pozemková kniha XII, fol. 63v-64r.

⁷ Pozemková kniha XIII, fol. 126v-127r.

⁸ Tamtéž, fol. 127v-128r.

⁹ Pozemková kniha XV, fol. 244v-245v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový úzký zděný dům s ročním výnosem 4 toлары.¹ Dne 16. 1. 1845 byl oceněn na 518 zl. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Susanne Kade		10. 12. 1699 ³	koupě	65 tol.	
Johann Karl Langer ⁴		16. 11. 1700 ⁵	sňatek		krejčí
Franz Langer	nevlastní bratr	17. 01. 1757 ⁶	koupě	120 zl. k. m.	krejčí
Theresia Langer	sestra	19. 07. 1779 ⁷	koupě	100 zl. k. m.	
Jakob Schölzel		12. 11. 1791 ⁸	licitace	387 zl. k. m.	mydlář, starší kostelního sboru
Joseph Zimmer		16. 05. 1791 ⁹	licitace	406 zl. k. m.	krejčí
Franz Linke		14. 05. 1817 ¹⁰	koupě	1925 zl. W. W.	
Johann Wille		24. 10. 1821 ¹¹	koupě	490 zl. k. m.	krejčí
Joseph Volkmer		08. 03. 1836 ¹²	koupě	460 zl. k. m.	krejčí, kovář
Franz Stöhr		14. 09. 1845 ¹³	koupě	550 zl. k. m.	

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 45r.

² Pozemková kniha XV, fol. 348v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 155v.

⁴ † 13. 1. 1757 krejčí Johann Karl Langer, srov. matrika 3502, fol. 70r.

⁵ ∞ 16. 11. 1700 se Susannou Kade, srov. matrika

⁶ Pozemková kniha X, fol. 209v-211v. Kup od dědiců Johanna Karla Langera.

⁷ Pozemková kniha XI, fol. 282r-282v.

⁸ Pozemková kniha XII, fol. 117r.

⁹ Pozemková kniha XIII, fol. 55r.

¹⁰ Pozemková kniha XIV, fol. 276v-277v.

¹¹ Tamtéž, fol. 353v-354v.

¹² Pozemková kniha XV, fol. 174r-174v.

¹³ Pozemková kniha XVI, fol. 14r-15r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům s ročním výnosem 7 tolarů.¹

7. 4. 1845 byl dům oceněn na 1563 zl. 59 kr. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Bernert		16. 12. 1681 ³	koupě	120	podkovář
Johann Christoph Philipp		16. 10. 1701 ⁴	koupě	100 tol.	řemenář
Florian Artelt		20. 06. 1737 ⁵	koupě	169 tol.	kožešník
Johann Anton Weinert		17. 10. 1761 ⁶	koupě	660 zl. k. m.	městský fojt
Albert Schnorpfeil ⁷		16. 09. 1785 ⁸	koupě	780 zl. k. m.	šenkýř kořalky
Anna Maria Schnorpfeil	vdova	19. 04. 1806	dědictví		
Johann Kuttler	zeť	29. 07. 1806 ⁹	koupě	1730 zl. k. m.	varhanář
Leopold Kuttler	syn	13. 02. 1829 ¹⁰	koupě	1000 zl. k. m.	varhanář
Renata Mohrholz	vdova	07. 03. 1833 ¹¹	dědictví	1000 zl. k. m.	
Alois Mohrholz	manžel	29. 08. 1833 ¹²	sňatek	1000 zl. k. m.	švec

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 44v.

² Pozemková kniha XVI, fol. 8v-9r.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 157v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 307r-307v.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 244v-245r.

⁶ Pozemková kniha X, fol. 321r-322r.

⁷ † 19. 4. 1806 šenkýř kořalky Albert Schnorpfeil, srov. matrika

⁸ Pozemková kniha XII, fol. 14r.

⁹ Pozemková kniha XIII, fol. 415r-416r.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 43v-44v.

¹¹ Tamtéž, fol. 113r.

¹² Tamtéž, fol. 343v-344r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 7 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Christoph Schubert ²		13. 07. 1690 ³	koupě	307 tol.	sedlář
Franz Schubert	syn	04. 04. 1702 ⁴	koupě	170 tol.	sedlář
Balthasar Bartsch		05. 02. 1705 ⁵	koupě	208 tol.	
Andreas Hillmann		14. 05. 1706 ⁶	koupě	230 tol.	jirchář
Ignatz König		30. 06. 1707 ⁷	koupě	360 tol.	
Heinrich Joseph Wiessner		23. 01. 1708 ⁸	koupě	360 tol.	
Franz Johann Schubert		06. 03. 1710 ⁹	koupě	360 tol.	sedlář
Johann Heinrich Förster		18. 12. 1710 ¹⁰	koupě	336 tol.	učitel
Johann Georg Wilde	zeť	04. 08. 1712 ¹¹	koupě	336 tol.	cíchař
Barbara Wilde	vdova		dědictví		
Ignatz Wilde	syn	07. 11. 1748 ¹²	koupě	180 tol.	cíchař
Franz Stenzel	zeť	23. 06. 1780 ¹³	koupě	360 zl. k. m.	radní, bradýř
Theresia Stenzel	vdova	12. 04. 1810 ¹⁴	dědictví	360 zl. k. m.	
Johann Franke	zeť	13. 04. 1810 ¹⁵	koupě	3000 zl. k. m.	pekař
Edmund Franke		19. 08. 1841 ¹⁶	koupě	1100 zl. k. m.	pekař

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 44v.

² † 19. 2. 1700, srov. matrika 3501, fol. 31v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 159v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 310v-311r. Kup od dědiců Christopha Schuberta.

⁵ Tamtéž, fol. 331v-332r.

⁶ Tamtéž, fol. 353v-354v.

⁷ Tamtéž, fol. 379r-380r. Kup od věřitelů Andrese Hillmanna.

⁸ Tamtéž, fol. 383r-386v.

⁹ Tamtéž, fol. 450v-451r.

¹⁰ Tamtéž, fol. 470v-471r.

¹¹ Tamtéž, fol. 496v-497r.

¹² Pozemková kniha X, fol. 82v-83r.

¹³ Pozemková kniha XI, fol. 307r-308r.

¹⁴ Pozemková kniha XIV, fol. 40r.

¹⁵ Tamtéž, fol. 41v-44r.

¹⁶ Pozemková kniha XV, fol. 294r-295r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se 2 stájemi nebo chlévy a ročním výnosem 19 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Georg Pelke		24. 09. 1686 ²	koupě	140 tol.	
Andreas Beyer		20. 02. 1716 ³	koupě	350 tol.	krčmář
dědici			dědictví		
Johann Jakob Kiesewetter	švagr	10. 05. 1740 ⁴	koupě	320 tol.	radní
Thaddäus Riedel	zeť	01. 07. 1779 ⁵	koupě	1560 zl. k. m.	kancelista úřadu zemského staršího
Ignatz Hirschig	švagr	16. 10. 1784 ⁶	koupě	1920 zl. k. m.	1. obchodník, soudní přísedný 2. purkmistr
Barbara Lorenz	dcera	27. 04. 1815 ⁷	koupě	7000 zl. W. W.	
Anton Wendel		12. 06. 1817 ⁸	koupě	2000 zl. k. m.	nájemce pivovaru, sládek
Franz Gottwald		26. 01. 1830 ⁹	licitace	2504 zl. k. m.	radní
Barbara Lorenz		08. 04. 1839 ¹⁰	koupě	2175 zl. k. m.	

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 44v.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 161v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 550r-550v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 282v.

⁵ Pozemková kniha XI, fol. 248v-249v.

⁶ Tamtéž, fol. 393r-394v.

⁷ Pozemková kniha XIV, fol. 238v-239v.

⁸ Tamtéž, fol. 278v-275r.

⁹ Pozemková kniha XV, fol. 61v-62r.

¹⁰ Tamtéž, fol. 256r-257r.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zděný dům s ročním výnosem 7 tolarů.¹

Dne 26. 4. 1847 byl oceněn na 2089 zl. 18 kr. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Jeremias Elsner		10. 02. 1678 ³	koupě	110 tol.	
Anna Elsner	vdova		dědictví		
Georg Bernert	zeť	12. 04. 1701 ⁴	koupě	150 tol.	podkovář
Anna Maria Bergert	vdova	29. 03. 1724 ⁵	dědictví	300 tol.	
Johann Anton Bergert	manžel	15. 02. 1726 ⁶	koupě	200 tol.	hrnčič
věřitelé					
Johann Haller		22. 04. 1738 ⁷	koupě	188 tol.	švec
Katharina Haller	vdova		dědictví		
Franz Janke	zeť	01. 03. 1743 ⁸	koupě	225 tol.	
Franz Tilscher		10. 09. 1747 ⁹	koupě	270 tol.	pekař, soudní přísežný
Gottlieb Reischel	zeť	22. 02. 1774 ¹⁰	koupě	600 zl. k. m.	kominík
Ernest Michler		18. 06. 1817 ¹¹	licitace	4012 zl. W. W.	jehlář
Hieronymus Michler	syn	24. 06. 1843 ¹²	koupě	1780 zl. k. m.	jehlář

¹ Superrevize karolinského katastru, fol. 44v.

² Pozemková kniha XVI, fol. 46r-47r.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 163v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 304v-305r.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 94v.

⁶ Tamtéž, fol. 121v-122r.

⁷ Tamtéž, fol. 250v-252r.

⁸ Tamtéž, fol. 310r-311r.

⁹ Pozemková kniha X, fol. 52r-53r.

¹⁰ Pozemková kniha XI, fol. 193r-193v.

¹¹ Pozemková kniha XIV, fol. 278r-279r.

¹² Pozemková kniha XV, fol. 328r-328v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 7 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Georg Hilge		21. 07. 1680 ²	sňatek		radní, bradýř
Johann Friedrich Müller	strýc	18. 06. 1715 ³	dědictví		bradýř
Jakob Heidenreich		18. 11. 1735 ⁴	koupě	300 tol.	
Franz Kaulich		12. 03. 1744 ⁵	koupě	450 tol.	
Johann Christoph Scholz	zeť	06. 11. 1766 ⁶	dědictví	780 zl. k. m.	
Anna Maria Magdalena Bonora		26. 08. 1771 ⁷	koupě	900 zl. k. m.	
Joseph Koblitz		19. 07. 1794 ⁸	koupě	2000 zl. k. m.	
Johann Christoph Koblitz	otec	15. 12. 1802 ⁹	koupě	3600 zl. k. m.	koželuh; radní
Joseph Koblitz	syn	08. 02. 1808 ¹⁰	koupě	3600 zl. k. m.	obchodník
Johann Joseph Koblitz	syn	15. 02. 1833 ¹¹	předání	2000 zl. k. m.	obchodník ¹²
Franz Latte		30. 11. 1837 ¹³	licitace	2004 zl. k. m.	
Vincenz Liebel		16. 05. 1841 ¹⁴	licitace	1700 zl. k. m.	
Alois Fellmann		1841 ¹⁵	koupě	2000 zl. k. m.	pekař
Thekla Rammisch		04. 11. 1841 ¹⁶	koupě	2000 zl. k. m.	koželužka

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 44v.

² ∞ 21. 7. 1680 s vdovou po bývalém majiteli domu Annou Marií Dittrich, srov. matrika 3494, fol. 4v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 542v-543v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 222v-224r.

⁵ Tamtéž, fol. 337v-338v.

⁶ Pozemková kniha XI, fol. 44v-45r.

⁷ Tamtéž, fol. 154r-154v.

⁸ Pozemková kniha XIII, fol. 14v-18r.

⁹ Tamtéž, fol. 304v-305r.

¹⁰ Tamtéž, fol. 463v-464v.

¹¹ Pozemková kniha XV, fol. 119r-120r.

¹² Indikační skica 1836.

¹³ Tamtéž, fol. 212r-212v.

¹⁴ Tamtéž, fol. 290r-290v.

¹⁵ Tamtéž, fol. 290v-292r.

¹⁶ Tamtéž, fol. 309r-309v.

Právozárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zděný dům s mydlářskou dílnou a ročním výnosem 12 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Stelzel		08. 11. 1689 ²	koupě	133 tol.	hrnčíř, radní
Johann Adam Ferdinand Jung		29. 11. 1700 ³	koupě	105 tol.	1. kantor 2. městský písař
Johann Joseph Kiesewetter		22. 07. 1738 ⁴	koupě	300 tol.	mydlář
Johanna Kiesewetter		27. 01. 1753	dědictví		
Jakob Schölzel		12. 10. 1754	sňatek		mydlář, starší kostelního sboru
Karl Putze		12. 07. 1790 ⁵	koupě	1300 zl. k. m.	mydlář
Gotthard Putze	syn	01. 07. 1843 ⁶	koupě	1800 zl. k. m.	mydlář

¹ Superrevize karolinského katastru, fol. 44r.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 169v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 299r.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 258r-259r.

⁵ Pozemková kniha XII, fol. 84v-85v.

⁶ Pozemková kniha XV, fol. 329r-329v.

Právovárečný dům. Vyhořel při požárech města 6. 2. 1713 a 18. 12. 1797. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 14 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Buchmann ²		20. 06. 1684 ³	koupě	180	výrobce kořalky
Maria Magdalena Wolf					papírnice
Adam Langer		07. 04. 1710 ⁴	koupě	375 tol.	švec
Johann Georg Neugebauer		07. 01. 1716 ⁵	koupě	285 tol.	výrobce kořalky
Anna Maria Buchmann	vdova	18. 08. 1735 ⁶	koupě	600 tol.	
Franz Launer		08. 04. 1740 ⁷	koupě	505 tol.	
Anton Nagel		22. 08. 1745 ⁸	koupě	500 tol.	
Joseph König					
Anton König	syn	16. 12. 1770 ⁹	koupě	720 zl. k. m.	švec
Kaspar Rößner	zeť	23. 04. 1809 ¹⁰	koupě	2000 zl. k. m.	švec
Kaspar Rößner	syn	16. 12. 1850 ¹¹	koupě	1300 zl. k. m.	švec

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 44r.

² † 11. 12. 1707 výrobce kořalky Johann Buchmann, srov. matrika 3501, fol. 49r.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 171r.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 453r-453v.

⁵ Tamtéž, fol. 546v-547v.

⁶ Pozemková kniha IX, fol. 221r-221v.

⁷ Tamtéž, fol. 283r-283v.

⁸ Pozemková kniha X, fol. 35v-36r.

⁹ Pozemková kniha XI, fol. 128v-129r.

¹⁰ Pozemková kniha XIII, fol. 515r-515v.

¹¹ Pozemková kniha XVI, fol. 136r-137v.

Právozárečný dům. Jako jeden z mála nevyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zděný dům s ročním výnosem 8 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Jakob Braunstein ²					švec
Susanne Braunstein	vdova	17. 09. 1707	dědictví		
Christian Braunstein	syn	28. 10. 1708 ³	koupě	156 tol.	švec
Klara Braunstein	vdova	16. 12. 1727 ⁴	dědictví		
Jakob Heidenreich	manžel	12. 01. 1728	sňatek		
Matthias Unger		14. 11. 1735 ⁵	koupě	300 tol.	sládek
Karl Joseph Drathschmidt		23. 10. 1748 ⁶	koupě	350 tol.	radní
Juliana Drathschmidt	vdova	06. 09. 1787	dědictví		
Anna Maria Kunze	vnučka	02. 12. 1787	dědictví		
Franz Kunze	manžel	30. 11. 1790 ⁷	předání	720 zl. k. m.	městský kancelista
Franz Schmidt		06. 02. 1797 ⁸	koupě	1080 zl. k. m.	jirchář
Franz Seifert		24. 07. 1809 ⁹	koupě	3100 zl. k. m.	městský kancelista
Karl Krist		11. 05. 1811 ¹⁰	koupě	2000 zl. W. W.	městský kancelista
Johann Georg Franke		08. 11. 1812 ¹¹	koupě	2000 zl. W. W.	pekař
Thekla Rammisch		21. 05. 1827 ¹²	dědictví	920 zl. k. m.	
Alois Fellmann		04. 11. 1841 ¹³	koupě	1200 zl. k. m.	pekař

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 44r.

² † 17. 9. 1707 švec Jakob Braunstein, srov. matrika 3501, fol. 48v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 401r-404v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 139v.

⁵ Tamtéž, fol. 224v-225r.

⁶ Pozemková kniha X, fol. 81v-82r.

⁷ Pozemková kniha XII, fol. 86v.

⁸ Pozemková kniha XIII, fol. 108v-111r.

⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 11r-11v.

¹⁰ Tamtéž, fol. 63r-63v.

¹¹ Tamtéž, fol. 106v-107r.

¹² Pozemková kniha XV, fol. 21v.

¹³ Tamtéž, fol. 320v-321r.

V roce 1784 prodala městská rada se souhlasem moravskoslezského gubernia tzv. Čarodějnickou věž společně s částí zahrady hlídače brány¹ Franzi Josephu Tilschovi, který posléze mezi lety 1784-1787 na místě zbořeného věže postavil měšťanský dům.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
město					
Franz Joseph Tilsch		16. 03. 1784 ³	koupě	60 zl. k. m.	pekař
Elisabeth Tilsch	vdova	01. 11. 1796	dědictví		
Anton Schnorpfeil		16. 04. 1803 ⁴	koupě	1175 zl. k. m.	krupař
Joseph Buchmann		29. 04. 1816 ⁵	koupě	1240 zl. W. W.	krupař
Joseph Buchmann		01. 06. 1817 ⁶	koupě	560 zl. k. m.	
Peter Weiss		20. 08. 1829 ⁷	koupě	540 zl. k. m.	
Paul Kriebler		10. 04. 1834 ⁸	licitace	321 zl. k. m.	
Ferdinand Kriebler		27. 06. 1834 ⁹	licitace	398 zl. k. m.	
Johann Eichhorn		19. 06. 1834 ¹⁰	koupě	390 zl. k. m.	

¹ „[...] Stadtrath auf vorher eingeholte hochlob. k. k. Gubernial Bewilligung dato 12. Janner 1784 als Verkaufern einerseits den sogennanten Hexenturm und ein stükel vom Torhütter Gärtel [...]“ Pozemková kniha XI, fol. 381r-381v.

² „Dieses Haus der ehemalige Hexenthurm auf der Obergasse [...]“ Hlavní pozemková kniha, fol. 175v.

³ Pozemková kniha XI, fol. 381r-381v. Kup od městské rady.

⁴ Pozemková kniha XIII, fol. 327r-327v.

⁵ Pozemková kniha XIV, fol. 259r-260r.

⁶ Tamtéž, fol. 273v-274v.

⁷ Pozemková kniha XV, fol. 53r-53v.

⁸ Tamtéž, fol. 136r-136v.

⁹ Tamtéž, fol. 138r-138v.

¹⁰ Tamtéž, fol. 138v-139v.

Právozárečný dům. Jako jeden z mála nevyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní zděný dům se stájí nebo chlévem a ročním výnosem 10 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Georg Stiller		22. 01. 1697 ²	koupě	240 tol.	
Franz Hackenberg		20. 04. 1700 ³	koupě	220 tol.	pekař
Sebastian Hackenberg	syn		dědictví		
Anton Hackenberg	bratr	15. 01. 1725 ⁴	předání	220 tol.	pekař
Barbara Schrötter	vdova	18. 07. 1745	dědictví		
Joseph Hackenberg	syn	31. 12. 1747 ⁵	koupě	250 tol.	pekař
Fidelis Heller		23. 06. 1786 ⁶	koupě	960 zl. k. m.	
Thaddäus Müller		04. 12. 1794 ⁷	koupě	1500 zl. k. m.	řezník
Anton Müller	syn	01. 02. 1798 ⁸	koupě	780	řezník
Lorenz & Franziska Gröger	vdova	01. 08. 1804 ⁹	dědictví	1500 zl. k. m.	řezník
Joseph Gröger	syn	14. 05. 1829 ¹⁰	koupě	2000 zl. k. m.	řezník ¹¹

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 51v.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 177v.

³ Tamtéž.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 113v-114r.

⁵ Pozemková kniha X, fol. 61r-61v.

⁶ Pozemková kniha XII, fol. 24v-25r.

⁷ Pozemková kniha XIII, fol. 32r-32v.

⁸ Tamtéž, fol. 126v-127r.

⁹ Tamtéž, fol. 365r.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 45r-46r.

¹¹ Indikační skica 1836.

Právozárečný dům. Jako jeden z mála nevyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako patrový zčásti zděný dům s ročním výnosem 6 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Jakob Androl		15. 01. 1692 ²	koupě	175 tol.	sládek
dědici Jakoba Androla					
Gottfried Krist		04. 07. 1720 ³	koupě	100 tol.	kožešník
Barbara Göbel	vdova	30. 06. 1721	dědictví		
Johann Göbel	manžel	17. 04. 1722 ⁴	sňatek		kožešník
Andreas & Joseph Garn			dědictví		
Johann Michael Gröger		25. 02. 1749 ⁵	koupě	182 tol.	kožešník
Joseph Forche	zeť	1787			zámečník
Theresia Schubert	dcera	07. 03. 1826 ⁶	dědictví	480 zl. k. m.	ševcová
Franz Jackel	syn	12. 09. 1828 ⁷	koupě	713 zl. k. m.	klempíř
Hermann & Bertha Jackel		15. 07. 1846 ⁸	dědictví	713 zl. k. m.	

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 51v.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 179v.

³ Pozemková kniha IX, fol. 39r-40r.

⁴ Tamtéž, fol. 66r-67r.

⁵ Pozemková kniha X, fol. 85v-86v.

⁶ Pozemková kniha XIII, fol. 33r-34r.

⁷ Pozemková kniha XV, fol. 38v-39v.

⁸ Pozemková kniha XVI, fol. 32v-33r.

Právozářný dům. Jako jeden z mála nevyhořel při požáru města 6. 2. 1713. V superrevizi karolinského katastru charakterizován jako patrový zděný dům s ročním výnosem 7 tolarů.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Neisser		15. 03. 1667 ²	koupě	67 tol.	
Balthasar Weigmann	nevlastní otec	13. 03. 1709 ³	koupě	111 tol.	pláteník
Johann Nittner		20. 05. 1730 ⁴	koupě	110 tol.	
Johann Peter Heller		19. 08. 1744 ⁵	koupě	200 tol.	pekař
Johann Nittner		23. 02. 1745 ⁶		209 tol.	
Anton Kiesewetter		24. 02. 1745 ⁷	koupě	209 tol.	pletař
Johann Neugebauer		20. 03. 1767 ⁸	koupě	720 zl. k. m.	pekař
Elisabeth Neugebauer	vdova	06. 01. 1787	dědictví		pekařka
Johann Georg Franke	zeť	03. 12. 1798 ⁹	koupě	800 zl. k. m.	pekař
Johann Franke	syn	21. 05. 1827 ¹⁰	dědictví	1000 zl. k. m.	pekař
Elisabeth Krist	sestra	21. 07. 1828 ¹¹	dědictví	1500 zl. k. m.	
Maria Krist	dcera	03. 11. 1847 ¹²	dědictví	1500 zl. k. m.	

¹ Superrevize karolinského katastru, fol. 52r.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 181v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 423v-424v. Kup od dědiců Johanna Neissera.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 171v-172r.

⁵ Pozemková kniha X, fol. 5r-6r.

⁶ Tamtéž, fol. 6r.

⁷ Tamtéž, fol. 9r-10r.

⁸ Pozemková kniha XI, fol. 60r-61r.

⁹ Pozemková kniha XIII, fol. 162r-162v.

¹⁰ Pozemková kniha XV, fol. 23r.

¹¹ Tamtéž, fol. 37r-37v.

¹² Pozemková kniha XVI, fol. 63v-64r.

Krámský dům (*Krambaude*). V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní dům s ročním výnosem 3 tolary.¹ V 80. letech 18. století byl zřejmě přestavěn, jelikož při prodeji v roce 1782 byl označen jako stavební místo (*Bauden Baustelle*).²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Johann Martin Keller		17. 12. 1693 ³	koupě	50 tol.	
Johann Neugebauer		01. 03. 1731 ⁴	koupě	185 tol.	
Johann Georg Hassal	zeť	23. 09. 1734 ⁵	koupě	185 tol.	
Anna Maria Hassal	vdova		dědictví		
Leopold Walke	zeť	29. 10. 1782 ⁶	koupě	120 zl. k. m.	krejčí
Katharina Spiller	dcera	30. 08. 1816 ⁷	dědictví	400 zl. W. W.	

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 52r.

² Pozemková kniha XI, fol. 351r.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 184v.

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 179r.

⁵ Tamtéž, fol. 216r.

⁶ Pozemková kniha XI, fol. 351r.

⁷ Pozemková kniha XIV, fol. 265r.

Krámský dům (*Krambaude*). V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní dům s ročním výnosem 3 toлары.¹

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Jeremias Reinolt		30. 03. 1694 ²	koupě	100 tol.	učitel
Johann Heckel	zeť	09. 11. 1722 ³	koupě	200 tol.	
Jakob Knote	zeť	09. 07. 1768 ⁴	koupě	360 zl. k. m.	
Gottfried Knote	syn	01. 05. 1786 ⁵	koupě	240 zl. k. m.	krejčí
Joseph Kunnert		23. 11. 1805 ⁶	koupě	800 zl. k. m.	prýmkař
Joseph Kunnert	syn	24. 04. 1808 ⁷	koupě	2400 zl. k. m.	prýmkař
Johanna Kunnert		10. 06. 1818	dědictví		
Joseph Hauke		02. 11. 1818 ⁸	koupě	1081 zl. W. W.	umělecký tkadlec
magistrát		31. 03. 1842 ⁹	koupě	650 zl. k. m.	

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 52r.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 186v.

³ Pozemková kniha IX, fol. 71v-72r.

⁴ Pozemková kniha XI, fol. 115r-115v.

⁵ Tamtéž, fol. 265r-265v.

⁶ Pozemková kniha XIII, fol. 388v-391r.

⁷ Tamtéž, fol. 474r-474v.

⁸ Pozemková kniha XIV, fol. 295r-295v.

⁹ Pozemková kniha XV, fol. 326r-326v.

Krámský dům (*Krambaude*). V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní dům s ročním výnosem 5 tolarů.¹ Od roku 1826 byl spojen se sousedním domem čp. 98.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Friedrich Mönch		17. 12. 1693 ²	koupě	200 tol.	
Gottfried Haussner					
Anna Elisabeth Kuntschky	sestra	25. 05. 1731 ³	koupě	400 tol.	
Johann Karl Kuntschky	manžel	06. 02. 1733 ⁴	předání		radní
Eleonora Kuntschky	dcera	20. 05. 1765 ⁵	koupě	480 zl. k. m.	
Johann Georg Jahn		13. 03. 1766 ⁶	koupě	600 zl. k. m.	
Franz Kunze		18. 03. 1776 ⁷	koupě	648 zl. k. m.	obchodník s kořením, nájemce skladu tabáku
Veronika Kunze	vdova	22. 11. 1815 ⁸	dědictví	400 zl. W. W.	
Johann Joseph Koblitz		16. 06. 1826 ⁹	koupě	1600 zl. k. m.	obchodník
Edmund Winkler		18. 05. 1830 ¹⁰	koupě	1750 zl. k. m.	obchodník
Theresia Reischel	vdova	16. 06. 1846 ¹¹	dědictví	1564 zl. k. m.	

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 52r.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 188v.

³ Pozemková kniha IX, fol. 181r-181v. Kup od dědiců Gottfrieda Haussnera.

⁴ Tamtéž, fol. 203v.

⁵ Pozemková kniha XI, fol. 19r-20r.

⁶ Tamtéž, fol. 32r-32v.

⁷ Tamtéž, fol. 233v-234r.

⁸ Pozemková kniha XIV, fol. 20r.

⁹ Pozemková kniha XV, fol. 11v-12v.

¹⁰ Tamtéž, fol. 71r-71v.

¹¹ Pozemková kniha XVI, fol. 30v-31r.

Krámský dům (*Krambaude*). V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní zděný krám s kramářským zbožím s ročním výnosem 5 tolarů.¹ Od roku 1826 byl spojen se sousedním domem čp. 97.

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Bartholomäus Spitzer		15. 10. 1669 ²	koupě	37 tol.	truhlář
Johann Christoph Steiner	zeť	21. 09. 1702 ³	koupě	60 tol.	obchodník
Franz Spiller	zeť	22. 03. 1730 ⁴	koupě	150 tol.	
Augustin Beck		11. 08. 1737 ⁵	koupě	136 tol.	
Anna Maria Beck	vdova		dědictví		
Jakob Seidel		10. 03. 1743 ⁶	koupě	140 tol.	radní
Rosalia Seidel	vdova	13. 05. 1754	dědictví		
Franz Kunze		11. 04. 1771 ⁷	koupě	492 zl. k. m	obchodník s látkami, nájemce skladu tabáku
Veronika Kunze	vdova	22. 11. 1815 ⁸	dědictví	200 zl. W. W.	
Johann Joseph Koblitz		16. 06. 1826 ⁹	koupě	1600 zl. k. m.	obchodník
Edmund Winkler		18. 05. 1830 ¹⁰	koupě	1750 zl. k. m.	obchodník
Theresia Reischel		16. 06. 1846 ¹¹	dědictví	1564 zl. k. m.	

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 52r.

² Hlavní pozemková kniha, fol. 190v.

³ Pozemková kniha VIII, fol. 312v-313r

⁴ Pozemková kniha IX, fol. 168v-169r.

⁵ Tamtéž, fol. 246r-246v.

⁶ Tamtéž, fol. 319r-319v.

⁷ Pozemková kniha XI, fol. 148r-148v.

⁸ Pozemková kniha XIV, fol. 20r.

⁹ Pozemková kniha XV, fol. 11v-12v.

¹⁰ Tamtéž, fol. 71r-71v.

¹¹ Pozemková kniha XVI, fol. 30v-31r.

Krámský dům (*Krambaude*). V superrevizi karolínského katastru charakterizován jako přízemní dům s ročním výnosem 4 tolary.¹ Dne 8. 2. 1822 byl oceněn na 800 zl. k. m.²

majitel	vztah	datum	způsob	kupní cena	profese
Bartholomäus Dulde		26. 07. 1695 ³	koupě	80 tol.	hrnčíř
Lorenz Schlögel		02. 05. 1704 ⁴	koupě	150 tol.	švec
Franz Schlögel	syn	20. 02. 1733 ⁵	koupě	180 tol.	švec
Kaspar Heidenreich		03. 10. 1736 ⁶	koupě	200 tol.	
Ignatz Tinze		03. 02. 1739 ⁷	koupě	195 tol.	švec
Barbara Acker		18. 04. 1750 ⁸	koupě	282 zl. k. m.	
Magdalena Acker		1787	dědictví		
Theresia Garn	dcera	1788 ⁹	dědictví	360 zl. k. m.	
Anton Garn		03. 11. 1789 ¹⁰	sňatek		bednář
Theresia Garn	vdova	03. 12. 1813 ¹¹	dědictví		bednářka
Johann Garn	syn	31. 05. 1827 ¹²	koupě	800 zl. k. m.	sedlář
Joseph Schubert		22. 06. 1829 ¹³	koupě	950 zl. k. m.	koželuh
Augustin Furch		05. 07. 1832 ¹⁴	předání	1091 zl. k. m.	

¹ Superrevize karolínského katastru, fol. 52r.

² Pozemková kniha XIV, fol. 356r-356v.

³ Hlavní pozemková kniha, fol. 192v.

⁴ Pozemková kniha VIII, fol. 321r-321v. Kup od věřitelů Bartolomea Duldeho.

⁵ Pozemková kniha IX, fol. 201v-202r.

⁶ Tamtéž, fol. 236r.

⁷ Tamtéž, fol. 269v-270r.

⁸ Pozemková kniha X, fol. 116r-116v.

⁹ Pozemková kniha XIV, fol. 248r.

¹⁰ Hlavní pozemková kniha, fol. 192v.

¹¹ Pozemková kniha XIV, fol. 341r-342v.

¹² Pozemková kniha XV, fol. 24r-25v.

¹³ Tamtéž, fol. 49v-50v.

¹⁴ Tamtéž, fol. 98r-98v.

9. Seznam použitých pramenů a literatury

9.1. Prameny

Gehemeines Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz, fond Handschriften 13. - 20. Jahrhundert, sign. XVII. HA, Rep. 135, Friedrich Bernhard Werner: Topographia oder prodromus ducatus Silesiae superioris [...].

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-2, Městská kniha trhová II.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-3, Městská kniha trhová III.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-4, Městská kniha trhová IV.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-8, Pozemková kniha VIII.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-9, Pozemková kniha IX.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-10, Pozemková kniha X.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-11, Pozemková kniha XI.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-12, Pozemková kniha XII.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-13, Pozemková kniha XIII.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-14, Pozemková kniha XIV.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-15, Pozemková kniha XV.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-16, Pozemková kniha XVI.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, neinventarizováno, sign. C-27-17, Hlavní pozemková kniha I.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, inv. č. 4, sign. 203/5.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, inv. č. 41, sign. 230/47.

ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, inv. č. 42, sign. 230/49.

ZA Opava, SOkA Jeseník, FÚ Vidnava, sign. 5.

ZA Opava, SOkA Jeseník, FÚ Vidnava, sign. 15.

ZA Opava, SOkA Jeseník, fond Cech kovářů a kolářů Vidnava 1575 - 1884, inv. č. 1, sign. 136/28.

ZA Opava, SOkA Jeseník, fond Zuber Rudolf, PhDr., inv. č. 162b, Správní vývoj nisko-otmuchovského knížectví.

ZA Opava, fond Karolínský katastr, inv. č. 29.

ZA Opava, fond Karolínský katastr, inv. č. 46.

9.2. Literatura

ANTONÍN, Robert – ČAPSKÝ, Martin – JANÁK, Vratislav a kol.: *Slezsko v dějinách českého státu*. I. díl. Od pravěku do roku 1490. Opava 2012, s. 149.

BAKALA, Jaroslav: *K otázkám geneze městského zřízení ve Vidnavě*. Slezský sborník, 93, 1995, č. 3, s. 192-208.

BAKALA, Jaroslav: *K vztahům mezi lokací a právním zřízením města v 16.-18. století*. In: *Městské právo v 16.-18. století v Evropě*. Praha 1982.

BRZOBOHATÝ, Jan - DRKAL, Stanislav: *Karolínský katastr slezský*. Svazek 1. Praha 1972.

ČORNEJ, Petr: *Velké dějiny zemí Koruny české*. V. svazek. 1402-1437. Praha-Litomyšl 2010.

DRECHSLER, Angela: *Altvaterland*. Urkundenregesten und zusammenfassende Gedanken über die Dorfverhältnisse im Neisser Fürstentum, österr. Anteil, heute Bezirk Freiwalddau, Schlesien. Olmütz [1930].

DRKAL, Stanislav - DONÁT, Jaroslav: Zemská vláda Jánský Vrch. Inventář. Opava 1964.

DONÁT, J.: *Karolínský katastr 1721-1790*. Inventář. Opava 1965.

ENS, Faustin: *Ortsbeschreibungen der Fürstenthümer Jägerndorf und Neisse österreichischen Antheils und der mährischen Enclaven im Troppauer Kreise*. Wien 1837.

FUKALA, Radek - KORBELÁŘOVÁ, Irena - OLŠOVSKÝ, Jaromír a kol.: *Slezsko v dějinách českého státu*. II. 1490-1763. Opava 2012.

GAWRECKI, Dan a kol.: *Dějiny Českého Slezska 1740-2000*. I. Opava 2003.

GROWKA, Květoslav: *Kam se poděly slezské kvartníky?* In: MAŠEK, Michal - PETRÁŇ, Zdeněk - LUTOVSKÝ, Michal (eds.): *Příběhy starých mincí*. Praha 2019, s. 152-156.

GROWKA, Květoslav: *Medailónky vlastivědných pracovníků*. In: *V. svatováclavské česko-polsko-německé setkání v Jeseníku*. Sborník referátů. Jeseník 2005, s. 65-66.

GROWKA, Květoslav: *PhDr. Rudolf Zuber (1936-1995)*. Inventář. Jeseník 2003.

GRÜNHAGEN, Colmar: *Geschichtsquellen der Hussitenkriege*. Scriptorum rerum Silesiacarum. Sechster Band. Breslau 1871.

HADERKA, Miloslav: *Vidnava*. Historie a současnost. Vidnava 2008.

HANIČÁK, Ondřej: *Renesanční domy moravsko-slezského pomezí*. Příspěvek k poznání typologie a formálních aspektů měšťanské obytné architektury 16. a 17. století. Opava 2015.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka - JANÁK, Jan - DOBEŠ, Jan: *Dějiny správy v českých zemích*. Od počátku státu po současnost. Praha 2007.

IRGANG, Winfried – APPELT, Heinrich – MENZEL, Josef Joachim: *Schlesisches Urkundenbuch*. Band 6. 1291-1300. Köln 1998.

KNEIFEL, Reginald: *Topographie des kaiserl. königl. Antheils von Schlesien*. Zweyter Theil. Dritter Band. Brünn 1806.

KOLEKTIV: *Das Weidenauer Ländchen*. Eine Chronik. Neuburg an der Donau 1986.

KORBELÁŘOVÁ, Irena: *K hospodářským aspektům vývoje poddanských měst na Opavsku a Krnovsku v l. 1648-1740 a předpokladům jejich uplatnění po rozdělení Slezska*. Acta historica et museologica Universitatis Silesianae Opaviensis, 3, 1997, s. 115-123.

KORBELÁŘOVÁ, I.: *K vymezení pojmu „měšťan“ v pramenech k dějinám měst na Opavsku v 17. a 18. století*. Acta historica et museologica Universitatis Silesianae Opaviensis, řada C, 2, 1955, s. 94-97.

KORBELÁŘOVÁ, Irena: *Poddanská města Opavského a Krnovského knížectví v letech 1648-1740*. Opava 1999.

KOUŘIL, Pavel - PRIX, Dalibor - WIHODA, Martin: *Hrady českého Slezska*. Brno 2000.

KUČA, Karel: *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. VII. díl V-Ž. Praha 2011.

MAHEL, Richard: *Stanovení státní hranice v nízkém knížectví v rámci nové slezské hranice po míru vratislavském 1742*. Jesenicko: vlastivědný sborník, 6, 2003, s. 8-16.

MÜLLER, Karel: *Pečeti a znaky obcí na Jesenicku*. Jeseník 2003.

NEUGEBAUER, Julius: *Beitrag zur Geschichte von Weidenau*. In: Dritter Jahres-Bericht des k. k. Staats-Real-Gymnasiums zu Weidenau. Jeseník 1874, s. 3-40.

POLÁK, Stanislav: *Knihy pozemkové a knihy městské*. Poznámka k diplomatické terminologii. Archivní časopis, 16, 1966, č. 4, s. 208-215.

RICHTEROVÁ, Helena – VÍTEK, Tomáš: *Vidnava-zámek*. Stavebně-historický průzkum. Olomouc 2008.

SCHAUER, Franz: *Geschichte der Vogtei von Weidenau*. In: Programm des k. k. Staats-Gymnasiums in Weidenau für das Schuljahr 1884/85. Jeseník 1885, s. 4-50.

TRANTÍREK, Miroslav: *Vliv státu na vývoj městských a gruntovních knih na Moravě a ve Slezsku do roku 1849*. Sborník archivních prací, 10, 1960, č. 2, s. 105-181.

THEN, Franz: *Beiträge zur Geschichte der Stadt und Vogtei Weidenau in Schlesien*. Freiwaldau 1933.

TINZOVÁ, Bohumila: *K rozvoji cechů a živností ve Vidnavě*. Vlastivědné listy Slezska a Severní Moravy, 38, 2012, č. 1, s. 4-9.

TINZOVÁ, Bohumila: *Městské muzeum a muzejní spolek ve Vidnavě*. In: V. svatováclavské česko-polsko-německé setkání v Jeseníku. Sborník referátů. Jeseník 2005, s. 36-38.

SCHICH, Winfried – STEPHAN, Joachim: *Strukturalne przemiany na Śląsku wywołane akcją kolonizacyjną na przykładzie biskupiego księstwa nyskiego*. *Studia Geohistorica*, 3, 2015, s. 205-218.

SPÁČILOVÁ, Libuše - SPÁČIL, Vladimír - BOK, Václav: *Glosář starší němčiny k českým pramenům*. *Glossar des älteren Deutsch zu böhmischen Quellen*. Olomouc 2014.

ŠOPÁK, Pavel: *Architektura Vidnavy v 19. století: témata, osobnosti, proměny stylu*. *Časopis Slezského zemského muzea, série B*, 65, 2016, s. 121-136.

VÍTEK, Tomáš: *Raně gotický kostel ve Vidnavě, okr. Jeseník*. In: *Sborník Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci*. Olomouc 2006.

VOLF, Miloslav: *Výsledky soupisu gruntovních knih v Středočeském kraji*. *Sborník archivních prací Archivu ministerstva vnitra*, 1, 1966, s. 50-127.

ZUBER, Rudolf: *Archiv města Vidnava (1291) 1408-1945 (1948)*. *Inventář*. Javorník 1967.

ZUBER, Rudolf a kol.: *Jesenicko v období feudalismu do roku 1848*. Ostrava 1966.

ZUBER, Rudolf: *Osídlení Jesenicka do počátku 15. století*. Opava 1972.

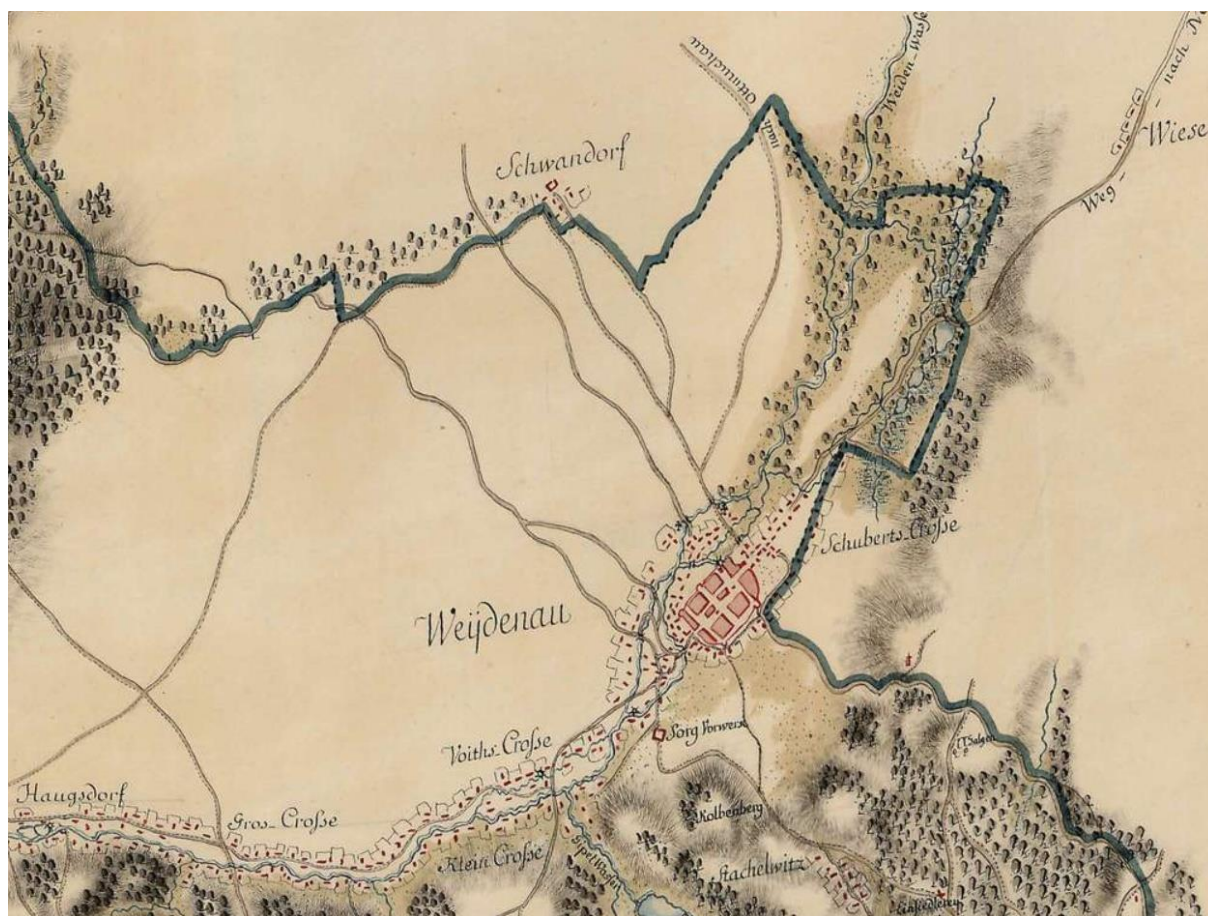
ŽÁČEK, Rudolf: *Dějiny Slezska v datech*. Praha 2004.

ŽEMLIČKA, Josef: *Království v pohybu. Kolonizace, města a stříbro v závěru přemyslovské epochy*. Praha 2014.

Příloha I. – Převodník názvů ulic

název ulice 1830 (německý název)	současný název ulice
Barvířská ulice (Färbergasse)	ulice Hrdinů
Dolní ulice (Niedergasse)	Zahradní ulice
Horní ulice (Obergasse)	Radniční ulice
Hrnčířská ulice (Töpfergasse)	Klášterní ulice
Kostelní ulice (Kirchgasse)	Sokolská ulice
Mlýnská ulice (Mühlgasse)	<i>bez názvu</i>
Náměstí (Ring)	Mírové náměstí
Pastýřská ulice (Hirtengasse)	Lékárenská ulice
Pivovarská ulice (Bräuergasse)	ulice 9. května
Špitální ulice (Spitalgasse)	Kostelní ulice

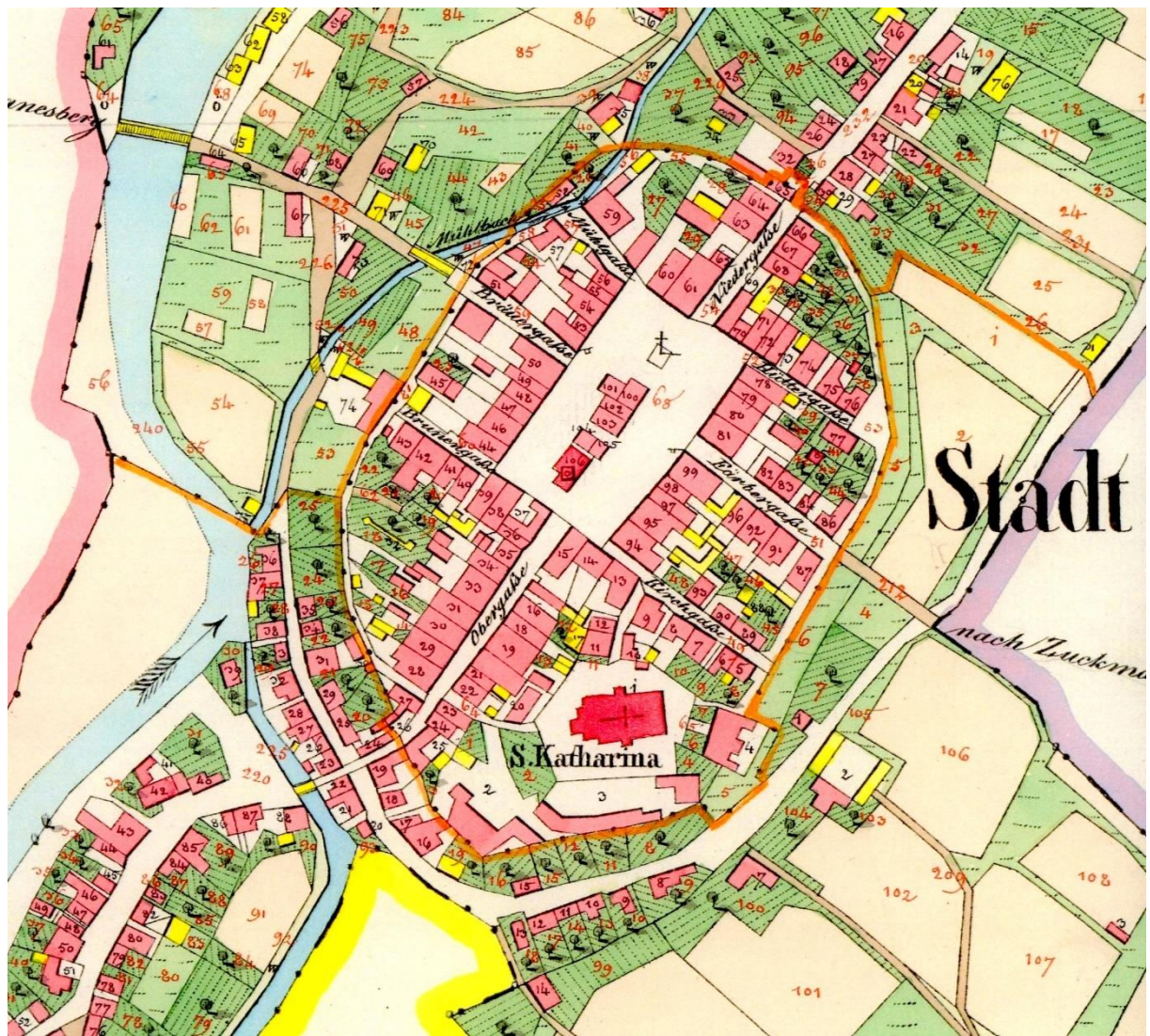
Příloha II. – Obrázky

Obr. 1: Průběh státní hranice kolem Vidnavy po vřatislavském míru zachycený na 1. vojenském mapování z roku 1763. Herzogtum Ober-Schlesien (1763) – Josephinische Landesaufnahme. Mapiere – Das Portal für Historische Karten [online]. [Cit. 19. 8. 2020]. Dostupné z: <https://maps.arcanum.com/en/map/firstsurvey-silesia>

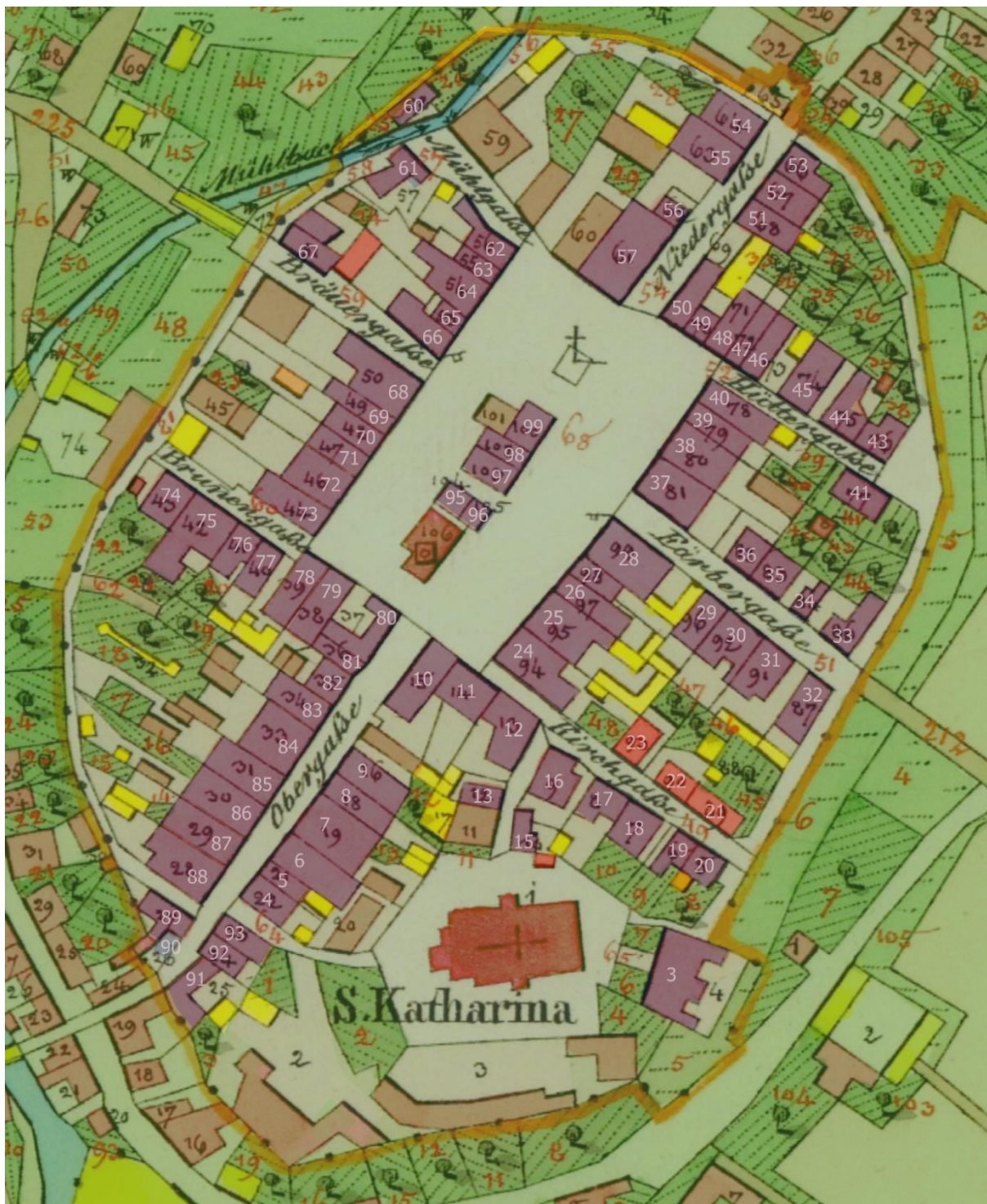
Obr. 2: Vidnava v polovině 18. století na kresbě Friedricha Bernarda Wenera. *Gehemeines Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz, fond Handschriften 13. - 20. Jahrhundert, sign. XVII. HA, Rep. 135, Friedrich Bernhard Werner: Topographia oder prodromus ducatus Silesiae superioris [...], s. 400. Dostupné v digitalizované podobě online na https://archivdatenbank.gsta.spk-berlin.de/midosasearch-gsta/Midosasearch/xvii_ha_rep_135/index.htm?kid=GStA_xvii_ha_rep_135_2&uid=GStA_xvii_ha_rep_135_XVII_HA_R ep_135_Nr_526-1.*

Obr. 3: Vidnava na mapě Stabilního katastru z roku 1836. Ústřední archiv zeměměřictví a katastru, fond B2 Stabilní katastr, jeho obnova a údržba (1824-1957), inv. č. 3397, sign. B2/a/6MS, Vidnava, berní okres Vidnava.

N. Nr. 78 alt 77	Eigentümer & Verpfändungsart	Ubergab. Jahr	Verpfändg. u. Verpfändungsart	Platz Strag	Zahlungen	191 Zahlung	191 Zahlung
...	...	71. X	...	71. X
...	...	211. 10	...	88. 98	88. 98
...	...	284	...	500
...	...	218. 18	...	200
...	...	296	...	50
...	...	402. 10	...	199. 24
...	...	200	...	20
...	...	72. 24	...	222. 27
...	...	168
...	...	120. 36
...	...	1980
...	...	700
...	...	5000
...	...	2000
...	...	1800
...
...

Obr. 4: Ukázka podoby zápisů v Hlavní pozemkové knize. ZA Opava, SOkA Jeseník, AM Vidnava, sign. C-27-17, Hlavní pozemková kniha, fol. 149v-150r.

Obr. 5: Sledované domy vyznačené na mapě Stablního katastru.